

EMPIRISK STUDIE AV SOCIAL MEDIER I PROFESSIONELLA ORGANISATIONER 2013-2016: Skola, social omsorg, och bibliotek

Photo av bild sökning på sociala medier, redigerad av Kari Rönkkö

Kristianstad University Press 2017:3
ISBN: 978-91-87973-15-4
Tryck: Kristianstad 2017

Rapporten ges ut av Högskolan Kristianstad (HKR), Digital Design, avdelningen för Design och Datavetenskap inom Sektionen för Hälsa och Samhälle och Lunds Universitet (LU), Lunds Universitets Internet Institut (LUii).

Författarna till denna rapport är Kari Rönkkö, Måns Svensson, Lupita Svensson och Hanna Carlsson.

Dr Kari Rönkkö, Avdelningen för Design och Datavetenskap, Sektionen för hälsa och samhälle, Högskolan i Kristianstad, Elmetorpsvägen 15, 291 88 Kristianstad, Sverige, kari.ronkko@hkr.se

Dr Måns Svensson, Rättssociologiska institutionen, Lund Universitet, Box 42, 221 00 Lund, Sverige, mans.svensson@soclaw.lu.se

Dr Lupita Svensson Socialhögskolan, Lund Universitet, Box 23, 221 00 Lund, Sverige, lupita.svensson@soch.lu.se

Dr Hanna Carlsson Avdelningen för digitala kulturer, avdelningen för ABM, Lund Universitet, Box 192, 221 00 Lund, Sverige, hanna.carlsson@kultur.lu.se

Innehållsförteckning

EMPIRISK STUDIE AV SOCIAL MEDIER I PROFESSIONELLA ORGANISATIONER.....	5
1. BAKGRUND.....	5
1.1 Forskare och finansiärer	5
1.2 Varför denna studie?	7
1.3 Syfte och nytta.....	7
1.4 Metodik	8
1.5 Vad är sociala medier?.....	10
1.6 Upplägg av rapporten	11
2. RESULTATSAMMANFATTNING FÖR SAMTLIGA 3 STUDIER	12
3. RESULTAT FÄLTSTUDIER SKOLA	16
3.1 Sammanfattning rektorer	16
3.2 Sammanfattning lärare	19
3.3. Utdrag ur intervjuer med rektorer.....	21
3.3.1 Utdrag intervju rektor 1.....	21
3.3.2 Utdrag intervju rektor 2.....	23
3.3.3 Utdrag intervju rektor 3.....	25
3.3.4 Utdrag intervju rektor 4.....	28
3.4. Utdrag ur intervjuer för Lärare	30
3.4.1 Utdrag intervju lärare 1	30
3.4.2. Utdrag fokusgrupp med sex lärare.....	35
4. RESULTAT FÄLTSTUDIER SOCIAL OMSORG.....	40
4.1 Sammanfattning chefer inom social omsorg.....	40
4.2 Sammanfattning social- och omsorgsbetare	44
4.3. Utdrag ur intervjuer med personal social omsorg.....	46
4.3.1 Utdrag ur intervjuer med Socialchef	46
4.3.2 Utdrag ur intervjuer med enhetschef 1 inom Vård och Omsorg	48
4.3.3 Utdrag ur intervjuer med enhetschef 2 inom Vård och Omsorg.....	50
4.3.4 Utdrag ur intervjuer med enhetschef 3 inom Vård och Omsorg.....	54
4.3.5 Utdrag fokusgrupp med fyra enhetschefer inom Vård och Omsorg.....	57
4.3.6 Utdrag ur intervjuer med socialarbetare 1 inom Individ och Familj	63
4.3.7 Utdrag fokusgrupp med två socialarbetare inom Individ och Familj	67
5. RESULTAT FÄLTSTUDIER BIBLIOTEK	75
5.1 Sammanfattning biblioteksanställda.....	75
5.2 Utdrag ur intervjuer med biblioteksanställda.....	82
5.2.1 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 1	82
5.2.2 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 2	84
5.2.3 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 3	87
5.2.4 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 4	92
5.2.5 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 5	96
5.2.6 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 6	99
5.2.7 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarieassistent 1	103
5.2.8 Utdrag fokusgrupp med fem bibliotekspersonal	106
Referenser	113

EMPIRISK STUDIE AV SOCIALA MEDIER I PROFESSIONELLA ORGANISATIONER

1. BAKGRUND

1.1 Forskare och finansiärer

En grupp forskare från Lunds Universitets Internet institut och Digital Design på Kristianstad Högskola har genomfört empiriska studier om hur sociala medier uppfattas inom skola, socialtjänst och bibliotek i Landskrona stad.

De genomförda empiriska studierna är en del av ett forskningsprojekt som kallas SOMPO (Sociala Medier i professionella organisationer). Under åren 2013-2016 har SOMPO projektet studerat sociala mediernas inträde i professionella organisationer från ett nyinstitutionellt perspektiv. Sociala medier som ett fenomen i organisationer bedömdes av finansiärer vara i behov av mer forskning när projektet startade. Som ett resultat av vår forskning bedömer vi att sociala medier fortfarande är i behov av mer forskning då det utvecklas i snabb takt och påverkar organisationer på många gånger svårgreppade vis. Resultater från denna kunskap är betydelsefulla för ökad förståelse av sociala mediernas påverkan på ledning och maktstrukturer, samt professionella identiteter och arbetsmiljö.

Forskningsprojektet SOMPO har resulterat i:

- A. Denna rapport med empiriska resultat från skolan, bibliotek och socialt arbete från en svensk kommun.
- B. En litteraturgranskningsrapport (Rönkkö et al., 2017).
- C. Som en del av inramningen av projektet, och i samarbete med forskningsprojektet *Ska du gå hem redan*, Lunds Universitet så har det också genomförts en rikstäckande enkätstudie angående digitalisering och stress (se Rosengren et al., 2017).
- D. Publikationer baserade på A, B och C.

Fältstudierna i denna rapport är finansierade av Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd ("Forte - Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd" 2017) inom ramen för projektet *Sociala medier i professionella organisationer (SOMPO)*.

Kari Rönkkö har varit projektledare för SOMPO projektet, ansvarat för och lett fältstudierna inom projektet. Han är också huvudförfattare till denna rapport där han hanterat utformning, innehåll och skrivandet. Måns Svensson har lett och ansvarat för genomförande och rapporteringen av ovan nämnd enkätstudie, samt varit del i fältstudier av Bibliotek. Lupita Svensson har ansvarat för och lett fältstudierna inom skola och social omsorg. Hanna Carlsson har speciellt fokuserat biblioteksstudierna i SOMPO projektet tillsammans med Kari Rönkkö

och Måns Svensson. Samtliga forskare har bidragit till utformningen av fältstudierna samt medverkat i diskussioner angående fältresultat.

Kari Rönkkö är biträdande professor inom informatik och docent i programvaruteknik. Informatik verkar inom samhällsvetenskaperna och studerar informationsteknologi i samhället. Programvaruteknik verkar inom teknikvetenskaperna och studerar tekniska lösningar, metoder och processer, samt hur uppnå kvalitet i programvara. Den unika kombinationen av samhällsvetenskap och teknikvetenskap öppnar upp för en solid bas för att förstå både den digitala tekniken i sig, hur den utvecklas, samt dess inverkan på samhället. Rönkkö har mångårig expertis inom etnografiska studier, genomförande och analys av arbetsplatsstudier, organisations-utveckling och aktionsforskning tillsammans med industrin, att förstå professionellt samarbete och kommunikation utifrån ett språkperspektiv, metoder för människocentrerad utveckling av programvara, deltagande design, samt användareupplevelsestudier, och validering av informationsteknologi i sin verkliga kontext.

Måns Svensson, docent i rättssociologi vid Lunds universitet, disputerade med avhandlingen 'Sociala normer och regelefterlevnad' 2008. Svensson rättssociologiska forskning inom exempelvis digitalisering, migration, arbetsliv eller ekonomisk trygghet, har ofta ett globalt perspektiv och fokus på rättens påverkan på och beroende av en underliggande informell social kontroll. Svensson är sedan 2013 medlem i Kronofogdens vetenskapliga råd och sedan 2016 är han rådets ordförande. Svensson är också ledamot i beredningsgrupp inom Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.

Dr Lupita Svensson har forskat inom områdena socialt arbete, socialt arbete och juridik, socialt arbete och digitalisering, socialt arbete och överskuldssättning bland unga vuxna. Fokus på det sociala arbetet har alltid varit centralt för Svenssons forskning. Hon har intresserat sig speciellt för relationen mellan det sociala arbetet och juridiken och hur icke-jurister tillämpar lagen. Utöver det har hon också studerat metodutveckling både när det gäller texter, utredningar och beslutsunderlag.

Dr Hanna Carlsson är forskare och lärare i biblioteks och informationsvetenskap och i digitala kulturer. Hanna disputerade 2013 vid Institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet. Hennes avhandling är baserad på etnografiska studier inom biblioteksvärlden. De kunskaper och erfarenheter som Hanna tog med sig in i projektets från sina färskas doktorandstudier inom just bibliotek motsvarar 4 års studier i biblioteksområdet, 7 månaders fysiskt fältarbete samt 1,5 års digitalt fältarbete. Vilket gett fördelar i förståelse och avgränsningar, samt lett till värdefulla kunskaper, insikter och perspektiv också i detta projekt.

1.2 Varför denna studie?

Sociala medier är en grupp av internetbaserade program som bygger på den ideologiska och teknologiska grunden för Web 2.0, samt att göra det möjligt att skapa och utbyta användaregenererat innehåll. Att innehållet och nätverken är användaregenererade är den mest utmärkande egenskapen vid sociala medier användande. I denna studie har vi en bred definition på sociala medier, exempel kan vara telefonsamtal, SMS, MMS, mejl, Facebook, LinkedIn, Snapchat, Instagram, Wikipedia, Twitter, Flickr, Yotile, Messenger, chat och bloggar för att nämna några.

När digital teknik och digitala tjänster först infördes i arbetslivet under 1980/90-talet och framåt användes denna teknik framförallt som ett sätt för ledningen att styra och kontrollera arbetet. Vad man kan betrakta som den första digitaliseringsvågen medförde fler arbetsuppgifter av rapporterande karaktär samt fler krångliga processer ovanpå befintliga arbetsprocesser. Utmärkande var att digital teknik ofta skapades och köptes in med utgångspunkt i ledningens behov. Ett problem var att, ledningens behov och programkoden i sin design var dåligt matchade mot slutanvändarnas normer, perspektiv och egenupplevda behov vid utövandet av sitt arbete. Konsekvenserna är väldokumenterade inom Informatik och de akademiska intresseområdena Computer Supported Cooperative Work samt Participatory Design. Flertalet av dessa arbetsplatsstudier visar hur användarna blev tvungna att konstruera olika typer av "workarounds" för att kunna genomföra sitt arbete, oftast i det fördolda för ledningen.

Idag står vi inför en andra digitaliseringsvåg. Idag utmanas toppstyrda ledningsmodeller av sociala medier som karaktäriseras av att kontaktnät och innehåll produceras och modifieras av användarna själva utifrån just deras perspektiv och egenupplevda behov. Sociala medier för med sig nya utmaningar vilka ännu inte har kartlagts tillräckligt. Vi kan uttrycka det som att vi står inför en organisk "okontrollerad" underifrån uppväxt av informationsflöden som inte nödvändigtvis tar någon hänsyn till befintlig organisation och arbetsmiljösituationer. Sociala medier har också visat sig påverka uppdelningen mellan både arbete och fritid. Det växande informationsflödet och uppdelningen är något som många anställda känner intuitivt med den ökade och ironiskt nog ofta egenskapade nya informationsbelastningen. Man kan i den här meningen tala om en andra digitaliseringsvåg inom arbetslivet som medför nytta och nya möjligheter, men också nya typer av problem.

1.3 Syfte

Avsikten med denna rapport är att visa upp ett urval av kvalitativa glimtar ur fältstudien angående hur sociala medier påverkat professionella organisationer. Det vill säga titta närmre på situationen uppfattas i enstaka fall, inte bredden med många intervjuade. I denna

rapport återfinnes därför längre sammanhållna referat från genomförda intervjuer. Vilka i sig inkluderar mycket citat som visar på hur anställda i professionella organisationer känner, tänker, resonerar, och upplever att de själva agerar i förhållande till just sociala medier. Intervjuerna fångar också de studerades egna förklaringar till varför användandet ser ut som det gör. Ur intervjumaterialet har vi sedan lyft fram och sammanfattat de delar som ger mer kunskap om professionella identiteter, psykosocial arbetsmiljö samt organisationers lednings- och maktstrukturer.

Syftet med fältstudien var att öka kunskapen om sociala mediers inträde i professionella organisationer genom att explorativt och kvalitativt undersöka hur anställda upplever sociala medier i professionella organisationer. Vi har genomfört denna undersökning via intervjuer och observationer i Landskrona stad inom skola, socialtjänst och bibliotek.

De forskningsområden som fältstudien har förhållit sig till är att öka förståelsen för hur den nya digitala vågen av förändring via det underifrån framväxande användandet av sociala medier orsakat förändringar, vinster eller problem gällande de professionella identiteterna, psykosocial arbetsmiljö samt organisationers lednings- och maktstrukturer.

1.4 Metodik

Vi har i denna fältstudie använt etnografisk metod. Etnografiska metoder har sina rötter i ämnen som antropologi och etnologi men har under senare år fått allt större disciplinär spridning. I metodlitteraturen beskrivs etnografisk metod som att forskaren når kunskap om människors erfarenheter och förståelse av sin omvärld genom att studera deras vanor och praktiker i vardagen.

Vi gör inte anspråk på att ha genomfört en antropologisk etnografisk undersökning. I denna studie har vi utgått från de underliggande antaganden som ofta definierar etnografiska arbetsplatsstudier och dess genomförande inom det tvärvetenskapliga området Computer Supported Cooperative Work, CSCW (se Rönkkö 2010) för den metodbeskrivning vi förhållit oss till). CSCW har specialiserat sig på studier av hur digital design på verkar samarbete på arbetsplatser. Utgångspunkten i denna form av etnografi är att forskaren skall utgå från att förstå studerade fenomen utifrån de studerades eget perspektiv (se sektion 2, op. sit.) Detta samtidigt som det finns begränsande förutsättningar/ resurser/tidsfönster samt en förbättringssträvan eller uttalat intresseperspektiv som influerar både omfattningen och vad som fokuseras i studien (se sektion 5, op. sit.).

Denna studies etnografiska ansats är "new-institutionalism informed ethnography". Detta då vi har använt etnografisk metod influerat av det analytiska tänkande (ovan benämnt som intresseperspektiv, se

sektion 6, Rönkkö 2010) som går under begreppet nyinstitutionalism. Inom nyinstitutionalismen som används för att undersöka professionella människor på sina arbetsplatser är det av central betydelse att kunna separera den formella strukturen (organisationen) från den mer flexibla och föränderliga struktur som utgör det faktiska skeendet (institutionen) - samt att förstå de spänningar som ligger i förhållandet mellan dem. Nobelpristagaren Douglass C. North har beskrivit vad som utmärker en institution om man anlägger ett nyinstitutionellt perspektiv. William M. Dugger har (1995) sammanfattat North's beskrivning som följer. Institutioner utgör mänskligt genererade begränsningar vilka ger struktur åt politisk, ekonomisk och social interaktion. De består av såväl informella begränsningar (sanktioner, tabu, vanor, traditioner och uppförandekoder) och formella regler (lagar och regler). Genom hela historien, menar North enligt Dugger, har institutioner genererats av människor för att skapa ordning och för att reducera osäkerhet i interaktion. De utvecklas inkrementellt och förenar det förflutna med nuet och framtiden. I forskargruppen Cybern timer finns en tradition av att förstå nyinstitutionalism utifrån ett normperspektiv (se <http://cybernormer.se/om>), vilket i sig utgjort ett analytiskt tänkande som ramat in nyinstitutionalismen som influerat vår etnografiska metod.

Att arbeta etnografiskt har inneburit att forskningsansatsen varit explorativ. Vi har arbetat explorativt så till vida att vi inte har följt en i förväg bestämd detaljerad plan för vad vi fokuserat i intervjuer och observationer. Istället har studien formats i samspel med de fenomen och fynd vi fann under studiens gång, vilket medförde att också fokus växte fram efterhand utifrån vad de studerade själva uppfattade som varande viktigt och vad vi i våra analysdiskussioner fann vara mest intressant i förhållande till forskningsuppdraget. Till samtliga gjorda intervjuer har vi också låtit oss influeras av anlagt studiefokus som gav riktning och struktur åt vad vi letade efter på en hög nivå.

Då vi ville möjliggöra för en mångsidig belysning av sociala medier i professionella organisationers bestod den ettåriga fältstudie som presenteras i denna rapport av: inläsningar av styrdokument för arbetsplatsens sociala medier hantering, bevakande av de sociala medierna facebook och twitter, samt nedan beskrivna fältstudie inom de professionella organisationerna skola, socialtjänst och bibliotek. Som nämndes tidigt i bakgrunden har vi också som komplement till denna fältstudie genomfört en rikstäckande enkätstudie om digitalisering och stress (exempel på resultat, Rosengren et al., 2017).

Fältstudien inkluderar: en initierande gruppintervju hösten 2012 med 1 socialamedieransvarig kommunikatör, och 1 kommunikatör som jobbar med sociala medier i organisationen.

Inom Skola har 7 lärare samt 4 rektorer medverkat. Det har genomförts en inledande intervju med gymnasielärare hösten 2014, samt en efterföljande gruppintervju med gymnasielärare hösten 2014, och fyra enskilda intervjuer med rektorer för gymnasieskolor hösten 2014.

Inom socialt arbete har 1 verksamhetssamordnare inom fält, 2 fältarbetare, 2 platsansvariga samt 2 vårdpersonal från äldreården, 1 socialchef, samt 6 enhetschefer från omsorgsverksamheten medverkat. Det har genomförts en inledande intervju med enhetschef inom individ och familj hösten 2013, en intervju med medarbetare inom individ och familj hösten 2014, samt en gruppintervju med enhetschefer inom individ och familj hösten 2014, en gruppintervju med medarbetare i vård och omsorg hösten 2014, fyra intervjuer med enhetschefer inom vård och omsorg hösten 2014, samt efterföljande gruppintervju med enhetschefer inom vård och omsorg hösten 2014.

Inom bibliotek har 5 bibliotekarier, 2 bibliotekarieassistenter, samt en 1 biträdande chef medverkat. Det har genomförts en pilotintervju med bibliotekspersonal 2013, samt sju stycken intervjuer hösten 2014, samt en gruppintervju inom bibliotek hösten 2014.

Samtliga 23 intervjuer¹ är audioinspelade och har tillsammans genererat 794 sidor transkriberad text som vi analyserat. Vi har också gjort också gjort observationer vid i samband med intervjuer under denna period, samt följt facebook och twitterflöden. Observationerna har hjälpt oss att bättre förstå intervjuerna.

1.5 Vad är sociala medier?

Det är inte helt enkelt att definiera sociala medier. Från början handlade det om några få dominerande tjänster som MySpace (2003), Facebook (2004) och Twitter (2006), vilka var banbrytande då de introducerades. I dag är komplexiteten större, bland annat på grund av att internet generellt är under snabb utveckling och omvandling i riktning mot ökade inslag av egenskaper vilka förknippas med sociala medier.

Dessutom överlappar begreppet sociala medier närliggande begrepp som User Generated Content (UGC) och WEB 2.0. Detta är samlingsbegrepp för webbtjänster vilka präglas av en hög grad av interaktivitet och samarbete. En av de mer accepterade definitionerna idag är den som beskrivs av Kaplan and Haenlein (2010). De argumenterar för en definition som de menar förmår att fånga komplexiteten: "Social Media is a group of Internet-based applications

¹ Det har bitvis varit utmanade att få till intervjuer och observationer, speciellt inom socialtjänsten. Att observera chefer innebär i sig en speciell utmaning då arbetet till stor del är kognitivt, och vår närvaro kan påverka uppträdandet av de studerade, varvid vi valt att hålla oss till intervjuer och fokusgrupp här. Vad gäller bibliotek så rekryterades en av de medverkande forskarna utifrån att hon precis gjort en flerårig studie inom vårt fokusområde bibliotek och social medier.

that build on the ideological and technological foundations of Web 2.0, and that allow the creation and exchange of User Generated Content”. Definitionen utgör en utgångspunkt för det här projektets förståelse av sociala medier.

1.6 Upplägg av rapporten

Rapporten är uppdelad i de olika områdena skola, socialtjänst och bibliotek. Varje del initieras med en sammanfattning av resultatet som helhet, därefter sammanfattas resultaten från de olika rollerna som vi intervjuat per område var för sig, och sist finns längre urval presenterat ur de olika intervjuerna eller fokusgrupperna.

Den senare delen med längre text från intervjuerna möjliggör för läsaren att själv bedöma värdet av resultatet i sitt sammanhang, allt utifrån den metodmässiga etnografiska ansatsen som vi applicerat i denna fältstudie. I samma etnografiska anda så är också denna rapport deskriptiv, dvs. vi kopplar inga teorier eller akademiska publicerade diskurser till de fältresultat som presenteras här. Ytterligare skäl att inkludera större delar av intervjuerna i denna rapport är att vi är finansierade med statliga medel och vill dela med oss för att underlätta för andra forskare att återanvända vårt empiriska material.

Det finns ytterligare en rapport som beskriver urval av akademiska resultat och diskurser inom våra intresseområden (Rönkkö et al., 2017b). Sammanfogandet av dessa två delar, vårt empiriska resultat och akademiska publicerade diskurser, sker separat i formen av akademiska publikationer.

För att underlätta för läsaren av denna rapport så har vi valt att tidigt lyfta fram de olika resultaten via rubriker, eller frågeställningar innan rubrik, och i efterföljande texter presentera sedan betydelsen av rubrikerna/resultaten. Valet av fenomen vi valt att presentera är de som vi fann mest intressanta utifrån syftet med studien.

2. RESULTATSAMMANFATTNING FÖR SAMTLIGA 3 STUDIER

Nedan tar vi först upp de delar som sammanfaller för skola, social omsorg och bibliotek. Därefter har varje studerad grupp också sin egen sammanfattning av resultat där mer djup samt olikheterna hittas. I enighet med vårt val av metod så har vi låtit det som var viktigast för de studerade själva få högre prioritet och komma med i intervjuer och i rapporten. Vilket naturligtvis var färgat av det fokus som vi är finansierade att undersöka, samt vårt analytiska program.

Egenskaper i mejl öppnar för chefer att förskjuta arbete till fritiden

Mejlens inneboende karaktär att kunna buffra meddelanden som kan återupptas vid senare tillfälle, tillsammans med det faktum att textade mejl i sig har en begränsad "bandbredd" vad gäller kommunikation - gör att anställda i ledande positioner inom skola och social omsorg väljer att förskjuta denna del av jobbet till sin fritid.

Inom skola är mejl det mest förekommande sociala yrkeskopplade mediet för rektorer. Våra fältstudier visar att rektorer hanterar runt 50 arbetsrelaterade mejl per dag, samt att en stor del av de mer krävande arbetsmejlerna här hanteras utanför ordinarie arbetstids ramar. Vi fann att samtliga rektorer i studien uppger sig överskrida sin nominella arbetstid med mellan 1 till 3 timmar per dag för att läsa och svara på denna typ av krävande mejl. De tre starkaste uppgivna skälen för detta överskridande var att: rektorer valt att prioritera ansikte mot ansikte kontakt med sina medarbetare, studenter och föräldrar under dagtid; detta tillsammans med det faktum att det tar tid att läsa och förstå längre och mer komplicerade mejl; samt att när de svarar som chef så måste ordval vägas noga. Det sista skälet kopplar till att mejl inte är lämpligt för att skapa den delade förståelsen i beslutsprocesser. En rektors arbete innefattar till stor del att förstå, engagera, besluta och förmedla. Ett för snabbt, ogenomtänkt eller icke förankrat mejlsvar kan skapa konsekvenser och efterarbete som är svårt att överblicka och hantera. Detta gör att enklare "snabba" mejl besvaras löpande under dagen medan mer komplicerade mejl oftast förskjuts till efter nominell arbetstid. När kollegorna gått hem, eller hemma där det är mer störningsfritt och bättre fokus kan uppnås, då besvara dessa mejl på ett bättre vis.

En speciallärare beskrev en situation som var ganska lik chefernas situation med behov av tillgänglighet och prioritet på ansikte mot ansikte kommunikation dagtid. Vilket gjorde att han frivilligt valde att överskrida nominell arbetstid med 1-2 timmar per dag för att svara på mejl.

Inom social omsorg visar våra fältstudier att chefer oftast får mellan 20-25 arbetsmejl per dag. Vi ser samma beteende här, att en betydande del av de mer krävande arbetsmejlerna hanteras utanför den nominella arbetstidens ramar. Egenskapen att samla ihop och sätta ärenden i kö när man inte har möjlighet att hantera dem direkt leder

till att det vid dagens slut finns en hög mail kvar som behöver besvaras. Skälen för beteendet är de samma som för rektorer: ansikte mot ansikte möten har prioritet, de krävande mejlen behöver tid att tänkas igenom och formuleras bra, samt att chefsrollen tolkas in i svaren.

Via mejl kan arbete prioriteras, struktureras och förskjutas. Att styra över delar av kommunikationen med medarbetare till mejl skapar tidsytor och öppning att fokusera på annat som behöver göras, samtidigt som det också kan innebära problematisk förskjutning av arbetsuppgifter.

Vad gäller bibliotek så har vi inte studerat chefsrollen på samma vis då att vara filialansvarig på mindre bibliotek inte innebär personalansvar på samma vis.

Identifierade orsaker till att arbete och fritid flyter ihop

Hårdvara var ett svar. Inom bibliotek uppgav biblioteksanställda att den startup tid som en smartphone eller surfplatta har idag är så låg, varvid det blir så enkelt och tillgängligt att i bara förbifarten titta in på arbetsrelaterade sociala medier. Att starta upp en dator och ta sig in i rätt gränssnitt utgör i sig en tröghet som kräver mer eftertanke och planering, och då sker det inte spontant. Inom social omsorg uppgav anställd att vana av mobiltelefonmärke som var nyare och modernare gjorde att de hellre använde sin privata under arbetet, varvid arbete och fritid flöt ihop. Det handlade både om ovana vid navigering samt att vissa appar saknades.

Sociala mediet mejl utgjorde en orsak till att arbete och fritid flöt ihop. Flera lärare uppgav att de via sina smartphones (både privata och arbetets) och sociala medier i dem öppnat upp för att blanda arbete och fritid. Dessa lärare hade valt att ha jobbmejl och fritidsmejl i samma inbox, då föll det sig naturligt att fritidsmejlen också lästes på jobbet, och jobbmejlen på fritiden.

Sociala mediet Facebook som delas av arbetskamrater var annan orsak. Någon biblioteksanställd kände sig pressad att publicera om sina privata litteraturbesök-events utifrån tanken att detta var något som hon själv uppfattade att hennes arbetskamrater var intresserad av.

I gruppen med biblioteksanställda framkom ytterligare förklaringar till varför fritid och arbete flyter ihop. Svaren nedan är generellt applicerbara. Men då inte de andra grupperna tog upp nedan så utgår vi från att de hanterade aviseringar annorlunda, och att de inte har överlappande intresse på samma vis.

Aviseringar eller notifikationer var ytterligare en orsak. Bibliotekspersonal och personal från social omsorg berättade att

aviseringar i släckta skärmar öppnar ett fönster mot privatlivet under arbetstid och arbetslivet under privatlivet. Det är så tillgängligt och enkelt att få en glimt, varvid nyfikenheten att titta mer är väckt. Vidare tog just biblioteksanställda upp att *gemensamt intresse* för litteratur fanns både i jobbet och på fritiden, varvid överlapp blev en naturlig följd. Jobbet berikade fritiden och fritiden berikade jobbet.

Anställdas syn på att arbete och fritid flyter ihop varierar

Några inom bibliotek tyckte att det var oproblematiskt, eller som någon uttryckte att det är ett givande och tagande. Detta medan det stora flertalet studerade inom alla områden ville vidta, eller faktiskt vidtog åtgärder för att dela upp de två världarna. Flera uttryckte att de aldrig kände sig lediga då de mixat privatliv med arbetsliv. Många chefer oavsett område uppgav också att det var mer ok för dem själva att de arbetade på fritiden än vice versa, dvs. att de utövade fritidsaktiviteter under arbetstid.

Anställda inom social omsorg uppgav att de kunde känna känslan av att göra något fel när de på arbetstid surfade på ett område som de själva var intresserade av. Denna grupp berättade också att de av nödvändighet lärt sig att inte ta med arbetet hem. För några i denna grupp kunde det också vara svårare att mentalt stänga av de privata sociala medierna under arbetstid än tvärtom. Att det dök upp privata notifikationer på släckta skärmar kunde också störa dem i arbetet då deras nyfikenhet redan väckts.

Påtagligt många chefer hade valt bort social medier i sina liv

Intressant är att många i ledningsposition, oavsett om det var inom skola eller social omsorg, hade valt bort social medier ur sitt liv. Detta trots att flera av dem uttryckte att de är mycket sociala människor. En förklaring var att detta var ett sätt för dem att värna om sitt privatliv. Annan förklaring var att de helt enkelt inte orkade vara social på det här digitala viset efter alla möten på jobbet. I sin roll som chef hade flera chefer också sett hur social medier "styrde" delar av livet för anställda, vilket de inte ville vara del i. En reflektion i sammanhanget från cheferna är att alla sociala medier och all den information som också internet möjliggör kan vara del i den trötthet som ibland uttrycks på jobbet och på fritiden. Var finns tiden att smält alla intryck? Ytterligare reflektion var att de ifrågasatte om kontakten på social medier verkligen handlade om att vara äkta vänner.

Obekväma situationer som uppstår när yrkesrollen blandas med privatliv i sociala medier

Många anställda ville inte blanda yrkesrollen med sitt privata liv. Exempel på en obekväm situation för en lärare var att få inblick i studenters olovandes ledighet via studentens Facebook publiceringar. Läraren hamnade i en kontrollutövande situation gentemot sin s.k. "vän", varvid den etiska sidan av vänskapen ifrågasattes av läraren själv. För att inte själv hamna i en situation gentemot studenter där

den professionella lärarrollen och att vara ett föredöme skall kunna ifrågasättas, så hade vissa lärare valt att ha särskilda Facebook lärarkonton gentemot studenter. Varvid det igen gick att ifrågasätta vilken typ av vänskapsrelation som det sociala mediet egentligen förmedlade. Flera lärare uttryckte att hen inte ville vara privat Facebookvänner med sina elever då detta kan gå ut över yrkesutförandet och förväntningarna på rollen som lärare.

Exempel på en obekvämt situation för en biblioteksanställd var att kräva övertidsavgift på ett passerat boklån av en ”vän”. En biblioteksanställd kände sig pressad att publicera om sina privata litteraturbesök-events utifrån tanken att detta var något som hon själv uppfattade att hennes arbetskamrater var intresserad av. Ytterligare bibliotekarie fick förfrågningar om att låna om böcker av sina s.k. vänner på sin privata Facebook, och kände sig därmed utnyttjad. En tredje bibliotekarie hade satt sina kollegor i en särskild Facebookgrupp som inte såg alla hans publiceringar, detta då han upplevde att hans privata inlägg kunde bli lite väl fåniga ibland. En fjärde bibliotekarie kände sig obekvämt av att se privata sorgliga livshändelser som kollega publicerat; vilket gjorde att det blev obekvämt på jobbet då hon pga. avsaknad av ”riktig” vänskapsrelation inte visste om hon skulle ta upp det som hänt eller inte när de sågs.

Anställda inom social omsorg uppgav att det är så lätt att misstolka t.ex. bilder från festliga tillfällen. Varvid de i rollen som socialarbetare hade infört strategier för att varken ungdomar eller chefen skulle få inblick i allt som hände på helgerna.

I det stora hela visade sig att många av bibliotekarierna var mycket medvetna och eftertänksamma angående vad de publicerade på Facebook. Det publicerade mest positiva och neutrala händelser. En bibliotekarie uttryckte att det var tråkigt att hon hela tiden måste beakta att hon har en offentlig roll.

Chefer inom social omsorg uttryckte att det var svårt att överblicka och förstå hur information sprids över informella nätverk, vänner, och vänners vänner. Därför satte flera en tydlig gräns för vad som är privat, vilket sparade dem många dilemman.

En annan typ av situation som en chef uttryckte var att om det ringer (det tidigaste sociala mediet) på fritiden så är det lätt att svaret på ”stör jag” blir ”Ingen fara”, varvid mottagaren efter ett tag inser att hen sitter fast i ett längre och mer komplicerat samtal som hen egentligen inte ville ha på sin fritid. I denna situation är det svårt att backa ur. I förhållande till att backa ur, så uttryckte en chef att det är lätt hänt att inte vara eftertänksam då en professionell kollega vill vara vän på Facebook. Vilket blir problematiskt senare, då det är svårt att plocka bort någon senare eftersom det kan uppfattas som negativt.

3. RESULTAT FÄLTSTUDIER SKOLA

Nedan tas de delar upp som sammanfaller för skola. En utgångspunkt i studien har varit att låta det som var viktigast för de studerade själva få högre prioritet vad gäller samtalen i intervjuer samt i rapporten. Till detta tillkommer naturligtvis det fokus som hela undersökningen har, dvs. området som vi är finansierade att undersöka. Inom skola har vi intervjuat 2 rektorer från grundskola och 2 rektorer från gymnasiet, samt 2 gymnasielärare enskilt och 6 gymnasielärare i fokusgrupp.

3.1 Sammanfattning rektorer

Fysisk närvaro prioriteras framför digital närvaro

Vad gäller professionella identiteterna så visar denna studie i skola att de rektorer vi intervjuat medvetet väljer off-line värden framför on-line värden. Utan att värdera varken deras val av strategi eller arbetssituation så kan vi ändå konstatera att: rektorers professionella arbetssituation påverkas märkbart av samhällets digitalisering, samtidigt som de själva väljer att prioritera off-line världen i sitt arbete. Med andra ord, i sina professionella identiteter väljer de att vara den fysiskt närvarande rektorn framför den digitalt närvarande rektorn under den nominella arbetsdagen. Att kombinera den fysiskt närvarande rektorn med den digitalt närvarande rektorn upplevs vara svårt inom ramen för ordinarie arbetstid. Varvid den digitalt närvarande rektorn ofta finns utanför ordinarie arbetstidsram.

Samtliga rektorer är förespråkare av det fysiska ansikte-mot-ansikte mötet, samt uppger sig inte ha tiden eller orken/lusten att också engagera sig i djupare omfattning med den digitala värden på sin fritid. En av fyra använder Facebook för att hålla kontakt med sina vänner, de andra tre har det inte och har inga direkta erfarenheter av det. SMS används mest inom familjen (barnen), eller för korta meddelanden som t.ex. när någon meddelar att de är sjuka eller nära inpå meddelar att de inte kan komma till planerade möten, etc. En av rektorerna använder twitter i politiska sammanhang.

Mejl är det social media som är ett måste samt också mest krävande

Vad gäller psykosociala arbetsmiljöproblem så visar våra fältstudier att rektorer inte hanterar mer krävande arbetsmejl inom ramen för sin ordinarie arbetstid. Mejl är DET mest använda social mediet bland intervjuade rektorer. De hanterar runt 50 jobbrelaterade mejl per dag. Samtliga rektorer överskrider den nominella arbetstidsramen om 8 timmar per dag för att läsa samt svara på mejl. Hur mycket de överskrider varierar över tid men uppges ofta ligga i spannet från en till tre timmar per arbetsdag. Att inte kunna utföra delar av sitt arbete under angiven arbetstidsram kan uppenbarligen klassificeras som ett arbetsmiljöproblem, speciellt som de uppger att det är arbetsmiljön i sig som hindrar detta. Vad i arbetsmiljön som hindrar besvaras i A-C nedan. Intressant är att rektorerna själva inte pratar om detta som ett arbetsmiljöproblem. Rektorerna resonerar istället om detta som en del av jobbet de själva valt att hantera på detta vis. Rektorerna har alltså

själva har valt att prioritera ansikte mot ansikte kontakten med medarbetare, studenter och föräldrar under dagtid; de har också själva "valt bort" att arbeta med mer krävande mejl under ordinarie arbetstid - och istället ta hand om denna arbetsdel under senare eftermiddag eller kväll.

Som potentiellt arbetsmiljöproblem så är det ur ett perspektiv självvalt, då rektorerna utgör högsta ledningsposition på sin respektive skola. Kan vi då ens påstå att det finns organisations lednings och maktstrukturproblem här? Finns det en normativ kraft här som kan identifieras som orsak till denna "frivilliga" hantering av mejl utanför ordinarie arbetstidsram? Om det finns en sådan normativ kraft så skulle vi kunna hävda att normen är orsaken till problemet, och ta resonemanget vidare därifrån. Denna fråga kräver fördjupade studier som inte besvaras i denna rapport.

Mejl passar inte för att skapa delad förståelse i beslutsprocesser

Problemet kan också relateras till hur valet av kommunikationsmedia påverkar mottagarens upplevelse av organisationens lednings- och maktstruktur. Detta då rektorerna uppger att ett betydande skäl till att prioritera ansikte-mot ansikte kommunikation under nominell arbetsdag före mejl är att de erfarit att kommunikation via mejltexter lätt missförstås, vilket i sig lätt skapar onödigt mer och efterarbete. Mejl tenderar placera rektorer i facket "detta är ett beslut". Rektorerna uppfattar också att mejl är bra för att förmedla korta beslut som är färdigdiskuterade från deras sida. Men, för att diskutera, förstå och förankra vad som behövs göras innan beslut kan tas så är interaktion ansikte mot ansikte nödvändigt. Detta då båda parter i den fysiska interaktionen med varandra kan skapa rätt ton, stämma av olika förståelser, och tillsammans bygga en delad förståelse inför ett beslut. För att undvika problem senare så är just det fysiska samtalet med medarbetarna, studenter och föräldrar en överlägsen kommunikationsmetod, samt också som redan nämnts den del som upptar merparten av rektorers arbetsdag.

Det är en tidsmässig och mental utmaning att följa den digitala utvecklingen

Ytterligare potentiellt följdproblem utifrån att rektorer redan idag inte hinner hantera all kommunikation inom ramen för ordinarie arbetstid är: Hur skall de, utifrån att de redan överskrider sin arbetstidsram, också hinna med och sätta sig in i förstå nya digitala medier och tekniks potentiella roll(er) för organisationens bästa. Flertalet av dem uppger att de valt bort att vara aktiva i just social medier också på sin fritid, då främst pga. tidsbrist men också för att det är svårt att etablera engagemanget som behövs för detta efter en lång arbetsdag. Samtidigt måste de ta beslut i digitala frågor, t.ex. om vilket medier som är lämpligast att använda för att kommunicera med dagens befintliga studenter i skolan samt framtida potentiella studenter. Förstnämnda kan de till stora delar delegera till lärarna som känner

studenternas digitala vanor, medan sistnämnda är svårare att delegera. Sistnämnda kan eventuellt delegeras till konsult eller stadens IT organisation (som inte nödvändigtvis har kompetensen att förstå potentiella studenters trender och agerande här) givet att resurser finns. Sistnämnda är dessutom mycket viktig för skolans överlevnad då studenter idag själva väljer den gymnasieskola de vill läsa på, och skolan behöver nå dem och marknadsföra sig.

Inköpt teknik matchar inte standards från gratistjänsters eller användares vanor

Den snabba digitala utvecklingen har medfört utmaningen att veta hur kommunikation med skola och omvärld skall ske. Genom vilka informationskanaler/digitala medier når skolan bäst de potentiella framtida studenterna (och deras föräldrar) – så att de känner till och söker till skolan? Erfarenhet har visat sig att vilka arenor som potentiella studenter befinner sig på varierar från år till år.

Ett annat problem är att få alla inblandade att använda av skolan beslutad teknik, detta eftersom den inte når upp till samma standard som användarnas privata sociala medier tjänster erbjuder gratis. Till exempel så har fortfarande studenterna inte ett skolmailkonto via det digitala skolsystemet som de kan använda formellt mot praktikplatser, där mejladressen visar att de kommer från just den skolan.

Varför använder då inte rektorerna sin vanliga arbetstidsram för att läsa och svara på mejl?

Studierna visade på tre olika förklaringar och svar, A, B och C nedan.

A) Kommunikationsformen mejl kräver mycket kognitiv fokus. Ett angivet skäl är att det kräver så mycket kognitiv fokus, så att lugn och ro behövs, vilket de inte upplever sig kunna etablera under ordinarie arbetsdag. Varför? Dels för att det skrivna ordet lätt kan misstolkas, vilket då kan skapa mer förvirring än tänkt nytta. Att läsa ur "rätt" saker ur mejl, samt att formulera sig "rätt", begripligt och korrekt tar både kognitiv kraft och tid av den som läser och skriver mejl. Här har läsaren eller skrivarens sinnestillstånd betydelse för hur texter tolkas och skrivs. Varvid det upplevs vara av stor vikt att ha rätt förutsättningar för läsande och skrivande av vissa typer av mer krävande mejl.

Cirka en tredjedel av alla mejl är relaterade till den större organisationens behov inom Landskrona stad. Dessa mejl tillhör ofta den grupp av mejl som läses efter utanför ordinarie arbetstidsram. Igen är förklaringen att det kräver störningsfri tid där rätt sinnesstämning återfinns.

B) Olika kommunikationsformer skickar olika signaler, och mejl upplevs förknippat med chefaende. Ett annat uppgivet skäl beror av att kommunicera via texter blir mer att vara chef, eftersom att formen och resultatet i mejl uppfattas som mer bestämd, bestående och

slutgiltigt. Den muntliga sidan är lite öppnare då t.ex. en lärare får höra det tänkta beslutet, och har läraren något och invända så går det ju att ta en runda till och se över om det tänkta beslutet är rimligt, och då är det bättre att prata om och kring det riktigt först. Detta innebär också att det skrivna mejl sällan blir långa, ofta handlar det om att formulera färdigdiskuterade beslut. Många frågor är dessutom inte lämpliga att hanteras skriftligt förrän alla inblandade visat att de förstått dem och känner val och konsekvenserna väl, vilket kan ta många varv av samtal. Om rektorn är för tidig i denna process så måste skrivna uttalanden ändå "rivas" upp och startas om, vilket tar mer tid än att sköta förankringen ordentligt från start.

C) Att följa den dagliga verksamheten samt tillgänglighetskravet prioriteras. Ett annat angivet skäl är att arbetet som rektor i sig handlar om eller innebär att vara lyhörd och tillgänglig för organisationens behov. Fysiska direktkontakter med lärare, elever, föräldrar och andra interna och externa är således högprioriterat under arbetsdagen. Det händer mycket i var och människas värd, vilket kan visa sig i mötena mellan elever, lärare och föräldrar; där skeenden och välbefinnande från de olika aktörernas "världar" kan påverka varandra mycket (både till fördel och nackdel). Till exempel kan problem hemma eller bland kompisar ofta påverka hur det går med studierna i skolan, eller vice versa. Allt som händer är kontextberoende utifrån multipla perspektiv. Varvid mycket i den löpande verksamheten behöver lyftas och diskuteras, och många kommer spontant under dagen. En arbetsdag kan enkelt fyllas upp av olika människors behov och problem, varvid det inte blir tillräckligt med varken tid eller kognitiv arbetsro över till att ordentligt läsa igenom och svara mejl. Till detta finns ju också att se och förstå de positiva utvecklingarna som också behöver uppmärksammas, tas lärdom av, och införlivas i verksamhetens utveckling.

3.2 Sammanfattning lärare

Sociala medier utgör ett distraktionsmoment för elever

Intervjuade lärare uppfattar att tillgängligheten och möjligheten att ständigt vara uppkopplad till sociala medier stör många studenter i sina studier. Sociala mediernas ständiga pågående flöden och medföljande signaler om att något nytt har hänt är splittrande uppmärksamheten samt skapar behov och sug av att närvara också i den digitala världen. Lärarna uppfattar också att flera av eleverna uppfattar detta som ett problem som de gärna vill få hjälp med att styra upp. Det berättas att det finns elever som just av detta skäl hoppat av sociala medier, eftersom de själva insett att de inte kunnat kontrollera det på ett bra vis.

Farhågor finns om digitala mediernas oönskade påverkan på studenterna

En oönskad farhåga som uttalas från lärare är att ungdomar riskerar försena sin väg till vuxenlivet då de skolas in i en värld där inga riktiga

möten sker eller ens förväntas ske. När de är tillsammans så är de ändå inte tillsammans eftersom var och en sitter med sina digitala medier istället för att mötas i den fysiska världen. Detta samtidigt som att den digitala världen erbjuder mer av kvantitet än kvalitet i sina informationsflöden. Mycket av det dagboksliknande innehåll som presenteras av användare i dessa medier saknar djup och meningsfullt innehåll.

Lärare vill dra nytta av smartphone som ett verktyg i skolan, men...

Samtliga lärare har utrustats med telefoner av arbetsgivaren, en del har smartphones och andra har äldre mindre avancerade modeller. De som har äldre modeller eller använder ofta sina privata smartphones i arbetet istället då de upplever att de gamla modellernas interaktionsgränssnitt och möjligheter är för begränsande.

Lärarna uppfattar att smartphones med sin tillgång till Internet erbjuder bra verktyg för att hitta aktuell användbar information till undervisningen för studenterna. Också att kamerafunktionen är bra då det är ett snabbt sätt att fånga t.ex. whiteboardanteckningar på, bilder från sina praktikplatser, eller andra typer av pågående arbeten mm. Men dessvärre så kräver användandet av sociala medier delen i en smartphone mer disciplin och avgränsning från engagemang i egna privata sociala medier under undervisningstid än vad de flesta studenterna visat sig klara av.

En lärare med smartphone från organisationen avgränsar i prioriterad ordning de fungerande kommunikationsformerna med studenter till personligt möte och sms. Läraren upplever att många studenter inte är mogna nog att på ett tillräckligt bra vis hantera kommunikation via mail, det blir liksom inga ordentliga svar.

Skolan vinner på att använda de medier som studenterna använder

Några lärare använder idag Facebook och Messenger funktionen för att kommunicera med studenter. Messenger har vid flera tillfällen visat sig vara det bästa mediet för att erhålla svar från studenter snabbt. Det har också visat sig att skolans hemsida som en informationskanal inte fungerar för studenterna, den får för lite besök (också av lärarna själva).

Att vara socialamedievänner lärare-elev skapar etiska dilemman

Vad är etik i sammanhanget att vara vän med en auktoritet och professionell myndighetsutövare? I två exempel fann vi att lärare som varit facebook vänner med studenter hamnat i situationer som kan uppfattas som kontrollerande; en student tillrättavisades angående ett feltänk vad gäller ledighet i en facebook notis, en annan student som tagit olovandes ledigt för att åka utomlands uppdagades via bilder på Facebook, då en lärare var vän med eleven. Sistnämnda studenten rapporterades, och förlorade sin CSN-ersättning för denna frånvarotid. I båda fallen kunde kontroll utövas, den första ledde till positivt stöd

angående fel information, det andra fallet ledde till indraget ekonomiskt bidrag för studenten. I sista fallet är det mer uppenbart att myndighetsrollen utövats. Även om studenten ifråga medvetet gjort ett fel skulle denna ändå kunna ifrågasätta hur detta agerande etiskt relaterar till att vara ”vänner”?

Strategier krävs för att upprätthålla den professionella lärarrollen

I de fall där studenter och lärare är facebookvänner så har lärarna strategier för att upprätthålla sin professionella lärarroll i förhållande till studenternas roll som elever. En strategi är att skapa särskilt lärarkonto, då delas inte den privata sidan alls. Vid användande av privata konton är en annan strategi att hela tiden ta med i beräkningen att studenter också läser vad som publiceras, och låta detta faktum styra valet av egenpublicerat innehåll. Från ledningens sida har policydokument gått ut till lärarna om att lärare inte bör ha elever på sina privata sociala medier. *”Ingen regel utan undantag”*, det finns lärare som gör undantag i speciella fall då vinsten att kunna kommunicera med studenter via sina privata Facebookkonton bedömts vara viktigare, t.ex. för att kunna upprätthålla kontakt med studenter som är utomlands.

Sociala medier inbjuder till att lärare mixar privat och arbete

De flesta lärarna vi pratar med har separerat jobb och fritidsmejl, några uppger att de har dem i samma mailbox. Flera av de som har smartphone, oavsett om det är jobbet eller privat mobil uppger att de läser jobbmejl i dem också på sin fritid. Vad gäller användandet så finns det ett gränsöverskridande givande och tagande åt båda hållen; vissa jobbmejl läses på fritiden och vice versa. Samma sak med privata och arbetssamtal. Några lärare tar med sina arbetstelefoner hem, men avgör vid varje tillfälle om de skall svara i dem.

En speciallärare uppger att han ofta kommer tidigare samt sitter kvar längre än den nominella arbetstiden, det kan handla om 1-2 timmar extra varje dag. Med detta frivilliga val av obetald arbetstidsutökning kan arbetsuppgifter som inte hunnits med under arbetsdagen klaras av. Ett av skälen till detta val är att ansikte-mot-ansikte kommunikation prioriteras under nominella arbetsdagen. Utöver detta är samma lärare också frivilligt tillgänglig för kontakt med studenternas föräldrar på kvällarna. Ett av skälen till detta är att erfarenhet har visat att tillgängligheten på kvällarna är viktig en viktig faktor för att få efterföljande arbetsdagar att fungera bra.

3.3. Utdrag ur intervjuer med rektorer

3.3.1 Utdrag intervju rektor 1

Utdrag från intervju med rektor vi här väljer att kalla Lena. Lena är mellan 40-50 år, har lärarexamen och har arbetat i yrket under ca 20 år, varav de sista 10 åren som rektor på grundskola i Landskrona stad. Lena använder e-mejl och telefon, ibland sms.

Lenas vanligaste sätt att nå människor är via mejl. Om det blir via mejl beror på: - *vad saken gäller och vilken fråga så och ibland så ... så lämpar det sig ... blir det så konstigt om man ska skriva en massa, det blir komplicerat och så, för vissa saker behöver man liksom sätta ord på och diskutera och då är det alltså lättare. Sen är det ju också så att man ... när man skriver saker så får man tänka på vilken fråga det rör, hur tolkar du det jag har skrivit, att det uppfattas rätt av mottagaren. Hon försöker att mejla ut all viktig information, det finns en skyldighet för personal att i sitt uppdrag att läsa mejl dagligen.*

På frågan om hon jobbar också hemma svarar Lena: - *Ja, det händer ju att jag jobbar lite hemma, men jag försöker faktiskt och tänka på att när jag mejlar, så mejlar jag alltså på min arbetstid ... ungefär alltså. Men visst kan det hända en söndag kväll alltså, det är ju inte sällan jag sätter mig bara för och uppdatera mig på veckan liksom och så, så kan det ju hända att jag skickar iväg ett mejl, ja. Lena tänker på arbetstid kontra fritid, och försöker styra arbetet mot arbetstid, också att få föräldrar att kontakta henne på arbetstid.*

Lena använder inte sms så mycket, och när det används så är det kort info: - *det kan vara med personalen som kan SMS:a en morgon att jag är hemma och vabbar idag och återkommer med planering och bara skickar ett SMS på morgonen då, kring lite småsaker så. Lena använder både sms och mejl i liten omfattning privat.*

Lena har inte Facebook, eller något annat social media. Det är ett aktivt val från hennes sida. Lena har separerat sina privata mejl från jobbets mejl. I sin jobbtelefon finns bara jobbmejl, åtkomst till de privata kräver att hon loggar in till kontot via dator.

Lena använder jobbtelefonen också till sina privata samtal, hennes privata kontakter har för inlagda prefix, så att räkningarna hamnar på privat för de privata samtalen. I jobbabonnemanget ingår fri surf.

Skolan använder heller inte Facebook: - *Men jag vet att det är andra skolor som har Facebook, säger Lena. Det har inte förekommit några direkta diskussioner om att skolan borde ha Facebook. Både elever, lärare och mentorer till eleverna på skolan kommunicerar via mejl. Lärare och mentorer har mejladresser via skolan, medan barnen har privata mailadresser.*

Skolan har trådlöst nätverk som alla elever och personal kan använda. På skolan finns det tillgång till mobiltelefoner för lärare, i regel för grupper av lärare, inte enskilda mobiler. Detta har gjort att Lena uppfattar att många lärare använder sina privata mobiltelefoner också i jobbet. Lena uppfattar inte att det är något problem att lärare har med sina mobiler på möten, och visst händer det att det ringer i dem under möten, men det kan ju vara viktiga samtal. Det finns en oskriven och inte diskuterad "regel" om användandet, vilken hon

uppfattar att fungerar. Det skall vara användande med respekt för mötet.

Mobiltelefoner kan vara ett problem på skolan: - de ska vara avstängda under lektioner och att de inte ska störa undervisningen och att inte fokus ska vara på dem ... Alltså så ... så att då är det . både och ibland så gör vi lite speciella avtal, att eleven då kan lämna till sin mentor på morgonen när det blir ... alltså man får göra såna här speciallösningar när de inte kan stoppa den i fickan och ha den avstängd liksom. Det har också visat sig att om det finns problem i skolan så finns det ofta problem hemma också: *har vi problem här i skolan så har de i regel problem hemma också ... när vi då tar upp det, att alltså vi behöver hjälp med det här och diskutera det här med din son eller dotter då och då visar det sig i regel att de ä ... sån kontroll ... alltså måste kolla hela tiden.* Ibland görs speciella avtal där elevernas mobiler lämnas hos mentorer på morgonen.

3.3.2 Utdrag intervju rektor 2

Utdrag ur intervju med rektor vi här väljer att kalla Lars. Lars är mellan 40-50 år, har disputerat i pedagogik och har arbetat i yrket under ca 20 år, varav de sista 1.5 åren som rektor på gymnasieskola i Landskrona stad. Lars använder e-mejl och telefon, mer sällan sms.

Lars har i perioder känt pressen från de yngre, men använder ändå inte andra sociala medier. - *Jag har inte lyckats bli så engagerad och sen har man ju förstått efter hand att där finns en massa avigsidor med det också.*

Lars använder jobbets mobil också privat. Han är typen som gillar mejl, säger han själv. Lars har ca 50-60 jobbmejl per dag, varav en femtedel är till lärare och resten handlar om förvaltningen och skolans kontaktnät, föräldrar och företag. Mejlkontot är blandat med både privata och jobbärenden: - *Jag har ingen privat e-mejladress jag har haft ... jag vill inte använda jobbets e-mejl egentligen.* Det har också varit problematiskt med en privat mejladress, då den i myndighetskontakter hamnat bland spammen, *Därför att liksom källan är inte hundra procent. Därför har det åkt ut. Så nu har jag faktiskt börjat använda jobbets, därför jag har ingen privat.* Vilket medfört att han ibland är obekvämt med situationen, men samtidigt har han ingen mejladress då det blivit för krångligt med flera. Också att ha flera konton och lösenord blir krångligt, ett lösenord glöms lätt bort efter ett tags inaktivitet.

- *Jag kan inte hålla på med två liksom, det måste gå till en,* säger Lars. Det är också så att kontakter och ämnen kan lätt starta på ett professionell plan men fort ändra karaktär ... *en konferens och så sitter man och äter middag med någon och så byter man e-mejladress med varandra, det är klart då får man ju jobbets e-mejl va och sen så pratar man med den då om saker som naturligtvis utgår från skola*

och så kan det ju ta alla andra vägar. Sen kan man inte säga nu får vi byta till privata mailen.

Det måste finnas smidighet, arbetsgivaren kan ju inte vara så strikt så att allt är det exakta uppdraget, det fingerar inte säger Lars. För honom finns det flera gråzoner mellan arbete och fritid, speciellt eftersom han regelbundet tar med sig jobbet hem till kvällarna när allt är lugnare. Lars ägnar den största delen av dagen till att träffa människor, mycket lärare och studenter. Många kommer också spontant och knackar på dörren, han är mycket social och vill prata med människor på jobbet. Det händer ofta att Lars går ut till lärarna och pratar med dem när han har behov av att informera. - *Alltså jag sitter på kvällen, för jag hinner inte här, det är så mycket direktkontakter med elever så och det tycker jag är viktigare, att prata med dom när man har dom framför sig. Här får jag liksom inte ro att skriva några längre stycken än tre meningar liksom och sen kommer någon och knackar på. Han använder också tågtiden till och från jobbet, samt mellan platser på jobbet när han tar bussen för att skanna av mejlen via mobilen, - ser jag då att det är ngt stor mejl, ja men då får jag ta det på kvällen ... så det är liksom cykeln, att antingen så gör jag det på kvällen och så gäller det nästa dag. Lars uttrycker att arbete och fritid flyter ihop: - När jobbar jag och när jobbar jag inte?*

Lars mobilitet finns på Internet, i hand mobil och i hans dator: - *För jag har allt här ... detta är min mobilitet ... för där är en riktig mix, kan man nog säga, där är både privat och liksom halvprivat och... ja, inte så där jätteprivat, det är det inte.*

Lars skiljer på det skrivna ordet och att prata, det skrivna ordet, - ... *när jag ska skriva en text måste jag liksom tänka att nu är jag chef, nu skriver jag detta. Texter blir mer att vara chef, för att det är mer slutgiltigt. Den muntliga sidan är lite annorlunda - läraren måste höra mitt beslut, för har läraren något och invända så går det ju en runda till, och då är det bättre att prata om och kring det. Perspektivet muntligt skriftligt hos Lars innebär att det skrivna sällan blir långt.*

Det finns policy för användande av facebook på jobbet: - *Vidarebefordrar mejlen till alla då liksom och jag tänkte ni får gärna hälsa på eleverna på fritiden, jag vet inte vad det innebär, men... Men ni får inte vara deras vänner på Facebook.*

Det rings inte mycket utanför skolans värd, abonnemangsavgiften är dyrare än driften. Detta gäller också Lars telefon: - *Det kommer nog in många samtal, men vi har inte tid och ringa liksom. Lärarna delar på jobbets mobiltelefoner per rum, och då kan det vara sex till sju personer på en mobil. - Men dom använder ju sina privata, tror jag. Det har inte förekommit samtal om hur man skall använda sin privata mobiltelefon på jobbet. Lars upplever heller inte att mobiltelefoner är störande på möten.*

Det finns också en centralt upphandlad kommunikationsplattform som heter ITs Learning där lärare och elever kommunicerar. Där finns mejlfunktion för lärarna, men inte eleverna. Det finns lärare som rest röster om att ha all kommunikation här: *- Då vill de ju då att jag ska kommunicera med lärarna på It's learning också ... en god tanke va, men det funkar inte, därför att....kanske en femtedel eller ngt sånt...av mina mejl har med lärarna och göra.* Resten är som redan nämnt till andra aktörer, och det blir för krångligt att inte ha allt på samma ställe.

Föräldrar kan också anmäla om de vill ha sms om deras barn är olovandes borta.

3.3.3 Utdrag intervju rektor 3

Utdrag från intervju med rektor vi här väljer att kalla Stefan. Stefan är mellan 30-40 år, har lärarexamen och har arbetat i yrket under ca 10 år, varav de sista 3 som rektor på högstadieskola. Stefan använder facebook, twitter och instagram.

-Jag är privat på alla tre, men det tange... ibland så... det vävs ihop, det är lite som att har jag tagit med mig privatlivet till jobbet eller jobbet hem, alltså ... Jag gillar att kunna vara uppkopplad, jag gillar att kunna hänga med och se, alltså jag tycker det är härligt, men jag inser också att...att det sliter nog mycket.

Han använder jobbets mobiltelefon också privat. Abonnemanget har delvis flatrate, dvs. samtal inom växel på jobbet är gratis medan privata sker med prefix och kommer på egen privat räkning. I intervjun framgår att det inte alltid är lätt att bedöma vilken kvot, vad är jobb och vad är fritid. Fri surf ingår. Bland arbetslagledarna under honom har bara vissa arbetstelefoner.

När vi frågar om hur blandningen av privat och arbete ter sig via hans mobiltelefon (smartphone) får vi veta att privat och jobb mailen synkas till samma inbox, men att de flesta är i princip jobbrelaterade. Stefan använder twitter på möten i sitt politiska engagemang. *-Jag skulle inte kalla mig själv en aktiv twittrare, för då i mitt tyckte då måste man vara ute mer. Däremot så är jag... jag är en ganska bra ubåts... alltså jag ligger och tittar av och läser av och har mina som jag följer flöden, men jag är inte alltid en aktiv deltagare i den debatten.* Medan SMS används med barnen inte på jobbet: *-Nej, det har jag aldrig gjort på jobbet... jo någon gång men då har det varit av mer privat karaktär.*

Stefan läser sina mail regelbundet under dagen, jobbmailen är kopplade till notis som uppmärksammar honom på nytt meddelande. Stefan skickar sällan massmejl till sina medarbetare, däremot utbyter han direktmejl till sina arbetslagledare. Sistnämnda handlar ofta om att skicka textfiler till varandra. När han vill ha snabb kontakt med

dem går han över till deras arbetsplatser som är på 2-3 minuters gångavstånd. På fysiska möten har arbetslagledarna ibland telefoner uppe, men det stör inte då det är sällan menar Stefan. Facebook används mest privat som ett sätt att ha koll på vänskapskretsen. Det finns både privata vänner och kollegor i FB. Till exempel finns det av historiska skäl någon kollega med i FB gruppen som en rest från tiden innan Stefan blev rektor. - *Jag lägger inte till någon annan av mina anställda utifrån det perspektivet, för att det känns mer privat.* På frågan om att ta bort någon kollega från FB svarar han: - *Nej, det har jag inte... nej, det hade blivit knäppt. - det har blivit på ngt vis underförstått, att det är inte...alltså man lägger inte till sin chef och jag lägger inte...* På skolan finns en facebook sida som ett sätt att kommunicera med både elever och föräldrar. -*Men även lärare emellan, och där funderar jag på och skapa en jobbprofil, säger Stefan.*

Stefan uppfattar Facebook som en positiv kanal för skolan: *Nu inför skolstarten var det ganska många föräldrar ... den naturliga kontaktvägen för dom var att titta på vår Facebooksida, när börjar eleverna egentligen?... och så kom det kompletterande frågor där.* Skolans facebook sida sköts av en studie- och yrkesvägledare enligt Landskrona stads policy. Samma person har uppdraget att svara på inlägg som kommer där. Men det finns också andra formaliserade informationsvägar för de anställda. Landskrona stad har köpt upp en familjeportal som fortfarande är under utveckling, där saknas idag funktion som fildelning. -*Vi har ju också... problemet eller vad man ska säga, vi har ju en officiell sida eller en familjeportal som vi kallar det, där vi då kommer och hänga på allting från planeringar... alltså arbetsplaneringar och bedömningar och omdömen... utvecklingssamtal, som är helt för lärare, elever och vårdnadshavare. Där vill jag egentligen styra mycket av informationstrafiken till också.*

Men det har blivit mer naturligt för människor att ta sig in i Facebook, enligt Stefan. Detta eftersom den är bra för marknadsföring, man kan ha grupper för arbetslagen t ex, där eleverna själva gör det. Det går att ha slutna grupper på klassnivå där det bollas med lärare kring arbetsuppgifter. Ett digitalt sätt att nå klassrummet. Stefan har valt att inte ha pushnotiser på från Facebook i mobiltelefonen då det blir för mycket, med undantaget - *Jo, om någon lägger till mig som vän, någonting sånt... den finns fortfarande kvar.*

På frågan om det funnits diskussioner om när Facebook inte varit så bra så svarar Stefan att det inte har det, det har inte funnits sådana negativa fall som tagits upp. Däremot har frågan om att skicka mejl på kvällarna varit uppe för diskussion i rektorsgruppen. Där har meningarna varit delade: -*Det var några som tyckte att nej, det är inte rätt väg och gå, medans andra tyckte att jo, nu ska de allt få se hur mycket jag jobbar och... ja, men lite på det temat, att ja, även om klockan är halvelva så sitter jag där hemma, fastän jag bara ska jobba fyrtio timmar i veckan...för så kan det ju vara.*

På frågan om han någon gång känner att jobb och privatliv är en jobbig kombination i förhållande till sociala medier så svarar han: - *Definitivt! Alltså. jag tycker att det är fantastiskt smidigt och ha nära och bra till allting, jag gillar det. Samtidigt som att i somras var jag ledig sex veckor, för första gången på väldigt länge, jag var både föräldraledig och hade semester, det var också första gången som jag faktiskt aktivt gick in och stängde av min mejl i telefonen... första veckan var det jättejobbigt, sen var det fantastiskt bra, sen sista veckan innan jag skulle börja jobba igen så blev jag stressad av att jag inte fick igång det, för då ville jag liksom... då blev det så att jag måste jag ut och titta alltså.*

Men tiden däremellan var ett vinstdrag att inte ha den så. Förra sommaren, alltså innan där, så var det inte så, utan då hade jag mejlen hela tiden och då gick jag aldrig riktigt... upplevde jag... ner i någon form utav vila, utan då var jag ständigt med på vad händer. Sen lugnar det ju sig med automatik mitt på sommaren i skolans värld, men det var ändå liksom att det kunde dyka upp någonting va.

På frågan om han tar med sig jobb hem på kvällarna så svarar han: - *Det gör det. Men jag kan säga att det ska till väldigt mycket för att jag ska skicka ut ett mejl till min personal på kvällarna. Min förra chef hade också det här och det var uttalat att hon skickar inte mejl på kvällen eller så, utan det... det gjordes en inställning så att all hennes mejl gick iväg sju på morgonen typ alltså så, för att visa. Min nya chef däremot har börjat att mejla... dels mer än vår förra chef gjorde, kring mycket, det kan vara information, det kan vara...alltså uppdatering, skickat ut möteskallelser till samma möte två ggr nu med någon uppdatering i, alltså lite såna smågrejer. Det gick det iväg ett mejl igår 21.29 eller något sånt där alltså så och det kan jag känna är att... ja, jag kommer och ta det med min chef och säga... för att jag tycker det sänder ut en signal som inte är bra. Samtidigt förstår jag att man har ett liv som ser olika ut och vid den tiden på dygnet kanske saker och ting faller på plats det är lite enklare och få iväg det, men det skickar också ut en signal att i den här organisationen så ska vi ständigt vara uppkopplade.*

Stefan säger att han alltid tänker kring detta innan han gör något. Undantaget är om det sker något akut där polis eller liknande är inblandat. -*Då kan det t o m vara så att jag skulle kunna tänka mig och dra iväg ett SMS alltså , för då är det, då vet man att okej, det här måste jag veta nu.*

När vi frågar om smartphones och elever i skolan så finns det mycket positivt med tekniken, tex att alltid ha uppslagsverk och annan information med sig via Google sökning. Det finns wi-fi på hela skolan. Datorkraften är ju enorm i de här små maskinerna, och ibland har skolan gamla stationära datorer som sex år gamla, sega och tar tid att starta upp. Vad man tycker är problem är att det är

alldeles för många elever idag som har smartphones som använder dom på ett sätt som inte gagnar dom i undervisningen, och gör saker som tar fokus från det de ska göra. Det är upp till läraren att bestämma i sitt klassrum angående hur mobiler skall och får användas.

3.3.4 Utdrag intervju rektor 4

Valda utdrag från intervju med rektor vi här väljer att kalla Andreas. Andreas är mellan 40-50 år, har lärarexamen och har arbetat i yrket under ca 20 år, varav de sista 10 som rektor på gymnasieskola. Andreas har inget eget konto och använder inte facebook, eller andra nyare sociala medier själv, men däremot sms och mejl.

Andreas säger att han nästan aldrig har under femtio mejl per dag, varav åtminstone trettio av dem är av karaktären att de kräver svar. Sms använder han sällan: *det är mer om jag akut måste få tag på någon, alltså traditionellt så ringer man ju då, men går inte det så använder man SMS och vissa människor ... som mig själv ... är det enklast och kommunicera via SMS eller mejl va, för då svarar vi ... kommunicerar du med mig utifrån så ... så försöker jag svara va, men det är också svårt, för det kommer väldigt många mejl utifrån som man inte riktigt vet vad det står för och vad det är för någonting och då måste jag ibland sälla bort dom, för att ska jag svara och hantera dom så tar det en del av min arbetsdag ... och nu trängde du igenom här va, men om vi säger det är ganska unikt att jag släpper in människor utifrån som jag pratar med, för jag anser inte att jag har det utrymmet på mitt jobb, utan...*

Att vara närvarande är viktigt: *- Jag försöker alltid prata med människor, jag lägger ner enormt mycket tid på att prata med människor, för jag tycker ... då kan man känna av människors kroppssignaler, alltså hur de tar emot det budskapet man har. Han äter också sin lunch ute och tillsammans med eleverna: - Utan jag är verkligen tillgänglig hela min dag, från jag kommer hit åtta på morgonen till sex på kvällen så är jag tillgänglig, om jag inte pratar med någon som jag pratar med dig så.*

Vad gäller synen på arbete och fritid, hur det blandar sig, så säger Andreas: *det varierar lite grann, tidigare gjorde jag så att jag ... jag försökte hantera människor under dagen och liksom prata med människor och hantera både elever och personal under dagtid och sen så fick jag liksom ta mejl och liknande ... Förr var jag ofta hemma i rimlig tid, vid halvfem kanske, och sen så satte jag mig senare på kvällen och svarade på mejl, men det har jag slutat med nu, utan jag sitter hellre kvar och försöker reda ut det som är akut. Sen det jag inte tycker är akut det får ju vänta ... När jag har suttit kvar här så är jag ofta inte hemma förrän sju – halvåtta och då är det min fritid va, så då kollar jag aldrig, jag kollar inte mejl mellan sju på kvällen till sju på*

morgonen, utan det får vara så då liksom, det jag är ganska bestämd i det avseendet.

Vi kan konstatera att intervjuad rektor jobbar 2-3 timmar extra efter en fullbordad arbetsdag på jobbet. Rektorn är tillgänglighet och arbetar mycket ansikte mot ansikte på arbetet under dagtid. Först när dagtiden är slut, och de flesta av elever och personal gått hem, så infinner sig det lugn och ro som att svara på mejl kräver, varvid rektorn ofta sitter kvar ytterligare 2-3 timmar. En (av flera) möjlig tolkning av detta är att via införandet av det sociala mediet som kallas mejl har arbetstiden förlängts med 2 ½ till 3 timmar. Mellan 16:30 till 19 eller 19:30 är det två och en halv till tre timmar, som läggs separat på mejlkommunikation. Att inskränka på den fysiska tillgängligheten, tiden i möten med studenter, lärare och föräldrar verkar inte ha varit tänkbart alternativ.

Andreas mejlar så lite som möjligt privat: om jag har vänner och bekanta så pratar jag hellre med dom på annat sätt, alltså jag tycker ... jag tycker överhuvudtaget min inställning till sociala medier det är att ... alltså den mänskliga kontakten, att prata, om man pratar i telefon eller träffas, den är så oerhört mycket värdefullare ... jag hanterar väldigt få privata mejl, nästan inga faktiskt. Andreas har valt att inte ha en privat mejladress, mycket av denna anledning. Han tycker att det är ok att arbetet flyter lite in i fritid och vice versa: - Jag tycker att det är bra att man gör gränsdragningar, det är precis som med ens arbetstelefon, jag menar vissa korta privata samtal kan jag tycka är okej att man tar, men däremot så har man inte långa samtal och mycket samtal... eller mycket mejl, så klart man inte ska ha det i arbetsmejl, men lite grann tycker jag inte spelar någon roll.

Det finns också en historik om blandandet mellan privat och arbete vad gäller digitala hjälpmedel: - *IT-avdelningen hade den uppfattningen tidigt att ... det spelar ingen roll om man har det privata i sitt jobbmejl, för ... eller i sitt system på ngt sätt, för då använder man samma system och då är det ju också så att ... att från början var det liksom då att man skulle ha in människor på ett annat sätt, för tio år sen eller femton år sen, och börja använda de här kanalerna, och då sa dom det gör ingenting, kör ni både och, det spelar ingen roll.*

Vad gäller sms så används det väldigt lite, mest om andra sms:ar, då blir det ett svar. Andreas har inställningen att alltid vara tillgänglig. Om det är något viktigt ringer han upp, eller svarar med sms, är det inte viktigt så får det vara tills han är på jobbet: - *Men jag har ingen personal som ringer på min fritid ... Jag är jättetydlig med gränser så, det säger jag till lärarna också, ni måste sätta gränser, annars så överlever man inte när man jobbar med människor.*

Samtliga lärare på hans skola har mobiltelefoner, detta finns inte på alla gymnasieskolor: *jag anser inte att lärarna ska behöva lämna ut*

sina privata telefonnummer till eleverna och samtidigt så förväntar jag mig att lärarna är tillgängliga. Och då är det liksom en avvägning att ta den kostnaden, för att lärarna ska vara tillgängliga. Idag är det enkla mobiler, men det pågår en översyn där de byts ut till mer avancerade. Det finns inga problem med detta, privata samtal sköts med prefix, och det finns inga stora kostnader för samtal. Det har hänt att Andreas haft ett samtal om användandet med någon person om privat användande.

Att sms är lite använt står i motsättning till: - *Vi har lärt oss att skicka mejl till ungdomar är ganska svårt, utan då är det ju snarare SMS som är framkomlig väg om man vill nå dom,* säger Andreas.

På Andreas skola får lärarna själva avgöra hur eleverna använder mobiler. Samtidigt är han mycket medveten om hur hans eget beteende och ramar påverkar lärare att sätta ramar, han vill vara ett föredöme. Mobilanvändande skall vara kopplat till situationen: - *Och visst handlar det också om att orka ta konflikten,* säger Andreas. Som exempel på sunt förnuft och mobilanvändande nämner han: - *det här tramsiga dom hade förr, med att man skulle ha keps inomhus, eller huvudbonad, det spelar ju ingen roll, så det släpper vi helt idag.*

Det finns en Facebook sida på skolan, med utpekade administratörer, fast Andreas är inte helt insatt i detaljerna om hur de jobbar med den. Han upplever inte att det finns uttalade problem med Facebook idag.

Det finns också ett lärande system kallat Its Learning: *Sen har vi inte nått så långt så att alla lärare använder den, men detta läsåret kräver jag att alla lärare skall in och hantera detta.* Det fanns ett intranät tidigare som hade fördelen att systemet kunde hantera externa mejl, vilket inte Its Learning kan idag: - *Det är ett problem faktiskt med It's Learning,* säger Andreas. Detta innebär att eleverna inte kan kontakta externa aktörer i skolsammanhang via formella skolmejl, där det syns att frågan kommer från en skola – vilket uppfattas som en stor brist.

Ett av de stora problemen för Andreas med nya social medier är att: - *Det svåra tycker jag i det här när man ska kommunicera med varandra eller kommunicera med omvärlden eller mellan skolans personal och elever eller vem som helst ska kommunicera, vilken informationskanal ska man använda nuförtiden ... man kan välja vilken gymnasieskola man vill och så, så har vi jättestora problem med vilken arena ska vi använda, för det förändras ju så snabbt. I en period var det naturligt med hemsida, sen kom Facebook, och nu är det fler kanaler: - Frågan är hela tiden vilka kanaler är de gällande så att säga?*

3.4. Utdrag ur intervjuer för Lärare

3.4.1 Utdrag intervju lärare 1

Utdrag från intervju med lärare som vi här väljer att kalla Niklas. Niklas är mellan 50-60 år, har arbetat som speciallärare på högstadiet

i Landskrona stad under 2 års tid. Niklas använder medierna sms, instagram och mejl.

Niklas är intendent, lärare och projektledare, och upplever själv att dagarna kan vara både hektiska och splittrade vad gäller arbetsuppgifter. Niklas jobbar med en särskild grupp av elever: *de elever som inte klarar behörigheten de hamnar på den praktiska utbildningen, det är alltså en form av uppsamlingsheat va ... Ja, som behöver stöd i en eller annan form ... och det gör ju att jag måste förhålla mig till dom väldigt aktivt, jag måste förhålla mig till deras föräldrar också*

När vi frågar om sociala medier så berättar Niklas att det är:

Konsumismens totala genombrott, med smartphones som verktyg har vi nu fullständigt fritt gränssnitt mot privatliv och konsumtion ... Apples senaste Iphone är här nu och ska bli en plånbok. Det har blivit väldigt lätt att konsumera, också ett mycket kraftfullt verktyg. Ja, och eftersom sociala medier också möjliggör osynligheten, alltså anonymiteten, så kan det också missbrukas. Det är fullständigt anonymt, du behöver inte registrera någonting, utan du är helt anonym. Det innebär i praktiken att du kan smyga med din kamera, plåta någon i ett obekvämt ... i en obekväm situation och offentliggöra detta. Den västerländska livsstilen alla frihetsmöjligheter har till viss mån blivit alltså ett uttryck för ohämmad ... ett ohämmat inkräktande på integriteten och... just pga. att... eller tack vare att man kan vara anonym.

Niklas uttrycker också att verktyget som sådant är helt fantastiskt och väl fungerande, men är oerhört kritisk mot denna fullständiga anarki som finns i användandet av det, och detta är speciellt socialt problematiskt för ungdomar: *Titta på det rent socialt alltså, därför att man tittar på ... man tillåter ju inte tonåringar och köra bil förrän dom är arton år därför att det är väl definierade risker med det. Men de sociala riskerna att låta tolv – trettonåringar utsätta sig för det här... den här smältdegeln eller obskyra platsen som internet är, så har man inga väldefinierade risker, man har legat steget bakom.*

Vidare berättar Niklas att visst finns identifierade tydliga risker, det har vi sett i fall med pedofiler och barn, och detta har samhället fått upp ögonen för. Men den riktigt stora risken är social, och den är vi inte lika upplysta om: *man skapar en form av socialt vakuum med de här grejerna, dvs. när folk träffas så umgås dom inte, därför att Kalle och Lisa ... Lasse sitter på en bänk bredvid varandra, inte tillsammans, utan de sitter där samtidigt och Kalle snackar med sin ... twittrar med sin brorsa, Lisa hon lägger upp grejer på Instagram och Lasse han bara slösurfar. Niklas tolkar detta som att ofta*

när ungdomar träffas så blir det inget riktigt möte, för om det skall bli det så behöver de lägga bort telefonerna. Men detta är svårt för ungdomarna då de etablerat ett socialt och kulturellt mönster runt detta beteende. Niklas upplever också att ungdomar utsätter sig och andra för ogenomtänkta risker när de messar och cyklar eller kör bil.

Det är ett ständigt twittrande och instagrammande och facebookande och Kalle han får veta att Lasse har varit och köpt två liter mjölk och Nisse... alltså det är ett informationsflöde som samtidigt som det... samtidigt som det är på något sätt är socialt totalitärt så är det också fullständigt meningslöst. Informationen är oerhört mycket kvantitet, men det finns ingen kvalitet i det. Det är ungefär som om du och jag skulle ... vi sitter inte och pratar, vi säger bara så här ... tjabba, jabba, tjabba, så här... det finns ingen information i det. Niklas menar att allt detta meningslösa informationsutbytande kan försena ungdomars väg in i vuxenlivet: Ja, jag menar banne mig att det gör det alltså.

Niklas har själv provat att använda både Facebook och Twitter, men lagt ner då han upplevde att han blev indragen i en massa teknologiskt kallprat som inte innehöll något av värde: *Om man ser det från en positiv sida så är jag väldigt kvalitetsmedveten, socialt kvalitetsmedveten ... om man ska se det från den negativa sidan så är jag väl bara en ... en gammal gnällig gubbe, så va.* Niklas använder fortfarande instagram. Han berättar att det är ett sätt att hålla kontakt med barnen som flyttat och nu finns på distans. Men detta är en privat sfär och endast barnen finns där som följare, då Niklas tagit ställning här och vill vara just privat.

Att vara på Internet är också utmanande för alla, Niklas citerar en kamrats visdomsord som han håller med om: *Vad då surfa på nätet, man simmar ju uppströms i en kloak, det är inte så att man liksom åker med i ett intressant informationsflöde, utan det är ju så att informationen träffar ju en i ansiktet, det är... alltså man simmar ju mot det, man simmar emot allt SPAM, all reklam, alla Nigeriabrev, alla... alla de här dumheterna, allt det, man simmar ju bara emot det och det måste man på ngt vis kunna värja sig mot, men det kan vi ju inte, utan då måste vi inrätta SPAM-filter och det ska vara viruskydd och jag menar hela... hela internet är en dystopisk framtidsversion på ngt vis...*

Niklas tycker att det är mycket viktigt att viktigt att människors integritet skyddas, det är allas rätt i samhället: *... jag vill inte ha in folk inne i vardagsrummet och inne i mitt sovrum eller in i mitt kök, utan jag vill ha en grind som fungerar ut mot gatan. Och det är ingen som ska dit, ingen ska gå in genom grinden utan att fråga, det är ungefär så jag tänker... och innanför*

den grinden så är allting frid och fröjd, ingen känner sig hotad, allting är bra och inga intrång ... men så är det ju tyvärr inte. Utöver att vi bombarderas av information som vi själva inte valt så tar Niklas också upp obehaget av att vara övervakad: all den teknologi som behövs för att registrera oss allihop... finns där redan ... Det senaste nu är att man lämnar informationen till stat och regering om det kan misstänkas att du kan tänkas göra ett brott ... alltså det här med att man hela tiden lämnar spår efter sig.

Niklas har en smartphone via jobbet. Den är nödvändig för Niklas då han är på flera skolor samt också besöker företag som en del av sitt jobb: *Jag behöver ha min kalender med mig när jag går och jag måste kunna ta emot e-post var jag än är någonstans. Jag måste alltid vara tillgänglig. Niklas har också en egen privat telefon: Som du ser den telefonen jag har här nu, ska jag beskriva den så är det en gammal Samsung med sånt där flippllock. Den går det bara att ringa på och SMS:a, och det är de funktioner som Niklas vill ha: det är det jag vill att den ska kunna, jag vill inte bli störd med Facebook och hej och hå och pling och pling i telefonen jämt, utan den ska ringa när jag vill någonting, därför att jag är väldigt selektiv med information, jag vill att det ska vara kvalitet, därför vill jag inte ha in det här i telefonen. Så därför så använder jag... min gamla telefon, den kostade trehundra kronor, jag har haft den i sju – åtta år nu. När han arbetar så har han båda telefonerna med sig.*

I sin smartphone har Niklas kopplat ihop de privata mejlen med arbetsmejl. När vi kommer in på frågan om sociala medier bidrar till att arbetsliv mixas med fritid så förklarar Niklas att: *det är väldigt stor skillnad på att göra saker rätt och göra rätt saker. Att göra saker rätt kräver att man är noggrann och ambitiös och hängiven och plikttrogen och så, men för att göra rätt saker det krävs något ... en helt annan kvalitet krävs av en, dvs att man måste kunna sortera, man måste kunna prioritera, man måste kunna värdera vad som är socialt, etiskt, moraliskt och ekonomiskt riktigt, beroende på vilken typ av verklighet som vi står inför ... och att göra saker rätt är absolut nödvändigt för mig i mitt jobb... eller, göra saken rätt är bara underförstått, att jag gör rätt saker är absolut väldigt viktigt, särskilt när jag har sån här splittrad arbetssituation ... Som exempel berättar han om hur han hanterar sina privata mejl under arbetsdagen: *jag noterar att jag får privat post och sen tar jag bara i det som är akut, resten får vänta tills jag kommer hem.**

På frågan om han jobbar med mejl eller andra sociala medier i hemma så är svaret: *Nej, det gör jag väldigt lite.* Samtidigt får vi veta av Niklas att han självvalt ofta jobbar 9-10 timmar per dag, dvs. kommer tidigare och sitter ofta kvar längre på jobbet: *jag tycker om det och ...*

jag kommer och fortsätta med det så länge ... det är en positiv stress alltså. Vilket betyder att han i praktiken gör de uppgifter han inte hunnit med under den nominella arbetsdagen efteråt genom att förlänga arbetsdagen. Utöver detta så finns också behovet av kontakt med studenternas föräldrar, vilket gör att Niklas också måste vara tillgänglig på kvällarna: För dom jobbar ju på dagarna och dom vet att jag jobbar och så, så då ringer dom på kvällarna, igår var det en som ringde och då svarade jag ... Jag svarar när jag inte är överlupen av någonting, för ringer det efter ... ringer det efter kontorstid så är det en förälder som ringer.

Ja, det där är ju... det där är ju en... det där är ju en social komplexitet som inte har så mycket och göra med smartphones, utan mer detta att vi alltid tvingas eller tror oss vara tillgängliga, tror oss vara... ska vara tillgängliga. Och jag svarar inte alltid, det gör jag inte, men... Vi undrar om detta är åt båda hållen. Åt båda hållen, ja... när jag kommer hem och har jobbat en dag, för mina arbetsdagar är rätt hektiska och ibland är dom också väldigt splittrande ... min dag kan vara väldigt splittrad, så det kräver att jag är väldigt tillgänglig för annars håller varken jag eller arbetssituationen ihop och det gör att ibland svarar jag för att jag vet att jag måste svara, för annars så funkar det inte imorgon. Och ibland så svarar jag inte, bara för att annars funkar inte jag imorgon.

När vi frågar om den vanligaste kommunikationsformen för honom i jobbet så svarar han: *det är att jag alltid försöker söka upp folk ... mycket tyst ... sen så är ett SMS det nästa och sen ett telefonsamtal. Sen om det är någonting ... och det beror lite grann på hur tidskritiskt det är... så mejlar jag. Att kommunicera med kollegor fungerar bra via mejl: ofta mejllistor va och det är liksom svara alla då när jag svarar ... information som går till en går till alla.*

Detta gällde kollegorna, med eleverna uppfattar Niklas att det är annorlunda: *därför att jag litar inte på eleverna, att dom är mogna nog att ta ett... att läsa sin e-post, att dom är mogna nog att begrunda vad som står där och svara på ett ordentligt sätt, vilket jag absolut kan göra med mina kollegor. Det krävs en viss mognad, att man ska ha lärt sig den rutinen, det vet jag. Men eleverna fungerar ju inte på det viset, därför dom är... dom kan inte... dom är inte selektiva reklam kan vara lika intressant för dom, som ett brev från antagningsnämnden så. Niklas uppfattar att till kommunikationen med eleverna så fungerar personligt möte, sms samt att ringa bäst: *Ja, ett SMS kan jag göra, för det är ett snabbmeddelande. Och där kan jag vänta, får jag inte svar då ganska snabbt, då ringer jag, så jag följer upp det. Det är absolut nödvändigt med mina elever åtminstone, jag skulle väl göra det med andra elever också.**

Niklas berättar att han har flest av de elever som inte klarar behörigheten, *det har ju blivit så, förstår du, att genom den... det outgrundliga system som... som anammas av antagningsnämnden gör att de elever som inte klarar behörigheten, de hamnar på den praktiska utbildningen... Och det gör ju att jag måste förhålla mig till dom, väldigt aktivt, jag måste förhålla mig till deras föräldrar också.*

3.4.2. Utdrag fokusgrupp med sex lärare

Utdrag från grupp intervju med 6 lärare från gymnasieskola. Gruppen är mellan 35-50 år och deltagarna uppger att de har arbetat i yrket mellan 10-20 års tid. Gruppen använder medierna sms, Facebook, messenger och mejl. En i gruppen använder inte Facebook, och det är endast vissa av de som använder mediet som är vänner med varandra inom lärargruppen.

Samtliga deltagare i gruppen har via jobbet utrustats med var sin mobiltelefon, några har fått smartphone, (gruppen) *Man önskade en smartphone och fick en annan... Jag kan bara ringa på min, SMS funkar inte. Jag har samma, jag kan SMS:a på min och jag har sagt flera gånger jag slänger ut den genom fönstret för jag håller på och bli fullständigt vansinnig, för det är det gamla systemet ...mycket tyst... ...skratt... så att tyvärr blir det ofta så att SMS:ar jag mina elever, vilket sker ganska ofta, så tar jag min privata Iphone, för jag orkar inte hålla på och slå på det viset med min.*

(Lisa) Där är jag nog detsamma, men sen kan jag säga att jag... ja, det är inte i och för sig SMS, utan då har jag.... på den klassen jag var just nu, de är inte så extremt många, de är fem, så vi har faktiskt gjort en grupp på Facebook 2, och där kör vi messenger, och det är snabba ryck där så när det är information, nu är dom ute på sin praktik också, vilket innebär att nu träffar man ju inte dom mer än... alltså dom är ute fyra dagar och så inne här på fredagen, så det är ju bra sätt att informera och det kan vara en sån sak som att en av mina elever står utanför dörren och inte kommer in på sin första dags praktik och liksom då får jag på messenger liksom...Lisa!....så här då liksom...hjälp mig!

Då vi frågar om detta är via hennes privata Facebook konto så berättar läraren att det är så. Vi frågar vidare här för att få reda på hur detta fungerar och upplevs, *(Lisa) Ja, detta är en privat, det är min privata. Lisa upplever att detta går bra därför att, Ja, man kan... jag kan ju styra min privata sida vad jag vill, vem som ska se osv. Ja, den är ju helt sluten för övriga, sen... och jag kan ju utesluta dom ifrån min privata... om jag vill, jag kan göra det. Detta gör att Lisa kan visa upp både en privat Lisa samt en lärare-Lisa utifrån sina egna önskemål.*

(Lisa) Den enda anledningen för mig att gå in på Facebook var för att jag skulle kunna ha lite koll på eleverna, så jag har även nuvarande elever på min Facebook, för det handlar om att jag... ja, som t ex den där eleven som la ut på Facebook plötsligt... vi är lediga på måndag. Det var jättebra, för då kunde jag direkt gå in och säga nåhå, det är vi inte alls. ...skratt... På frågan om hon har flera konton svarar hon Nej, jag har bara ett användarkonto.

(Emma) Jag har ju valt att inte ha elever som jag har på skolan just nu, som vänner på min privata Facebook. När dom har tagit studenten så kan det var OK. Men däremot så gör jag ibland undantag, jag gjorde undantag igår när vi har en elev som är utomlands och där det fungerade mycket bättre och fortare med att hon faktiskt använde... eller att vi använder Facebook kontot privat och kommunicerar där.

(Gruppen) Det är ju många lärare som har elever, alltså det är upp till var och en hur man känner och det är vissa lärare, tror jag, som också gör... att man har... skapar ett lärarkonto på Facebook så man blir vän med eleverna. Och sen är det ju många som inte har Facebook alls.

Inom gruppen kommer det också upp att det finns en nyligen utskickad policy som informerar om att lärare inte bör använda sina egna privata facebook konton i jobbet.

Vi frågar om detta med privata konton ställer till problem, (Sten) *Ja, jag skulle aldrig göra det rent generellt, det är lätt och hamna i en situation där vissa elever känner sig favoriserade... eller icke favoriserade får jag säga, utifrån den debatten som har uppkommit i media nu för en tid sen, så det köper jag fullt ut så.*

Någon uttrycker att de inte har elever på sin privata Facebook. (Inger) *Jag gör det nog mest för att jag vill ha någon privat sfär någonstans, jag har ingen lust att mina elever ska... om jag nu skickar ut någonting på Facebook där jag berättar att jag är på någon utflykt med familjen eller någonting sånt där, det har inte dom med och göra, det vill jag ha privat...*

Läraren som hade ett privat konto med elever påpekar att hon har en strategi här (Lisa) *Men jag gör väldigt sällan sånt (dvs. publicerar egna privata dagbokslikande händelser), jag tänker mig för när jag lägger in någonting... Jag håller med dig, Inger, där också, det var ju inte mer än ngt år sen... eller några år sen... när vi faktiskt hade en elev som stack till Turkiet fast han hade ansökt om ledighet som han fick. Han fick avslag för sin utlandssemester och sen tänkte han ju inte på att han var vän med läraren, utan då helt plötsligt låg där ju bilder komna därifrån, så det var ju draget CSN direkt liksom, för det fanns liksom inget... och det var ändå föräldrar vi haft samtal med. Annars hade vi inte fått reda på det, kan jag säga.*

Vidare berättar Inger att hon tycker att det är väldigt bra när man kan göra som Lisa, dvs. att man bildar en grupp som man skärmar av för eleverna. Detta för att kunna nå dem, eftersom messenger är ett media som eleverna använder i stor utsträckning. Man kan ibland ringa till elever och försöka få kontakt med dem utan resultat, men om man skickar det på Facebook messenger så svarar de jättesnabbt, för att de är där.

Efter detta jämför gruppen Facebook med skolans hemsida, och konstaterar att det är lättare att kommunicera genom Facebook sidan än den vanliga hemsidan, (gruppen) *Men dom går inte... dom liksom surfar inte till hemsidan och kollar där. Det är väldigt lite... man kan gå in och titta på statistiken, hur många som använder...det är inte...jag tror att det mest faktiskt är studie- och yrkesvägledare som går in...kanske lite föräldrar ibland och så, men det används väldigt lite...och även används också väldigt lite av skolans egen personal.*

(Lisa) Men det jag vill säga här liksom nu med min grupp också nu när dom är ute, alltså jag försöker... där är ju lärlingar också som är ute kanske lite längre tid och så där, att fotografera det dom gör, sina alster och sånt ibland och då kan dom ju skicka det via messenger, för det är inte säkert... dom kan ha fri surf, men dom har kanske inte alltid pengar till att skicka ett SMS över telefon osv, så att... inte bara för foton, det kanske också för just det här och kunna ringa, men att dom kan liksom fota och så kan dom skicka det den vägen och så kan jag spara det liksom här sen för deras....som underlag i deras bedömningar sen längre fram.

När vi frågar om hur de hanterar sin jobbtelefon hemma så får vi olika svar. Några lägger den i skåpet innan de går hem, någon tar med den hem men avgör från tillfälle till tillfälle om de skall svara eller inte. Inför helgen kan den ofta stängas av. En som har gammal telefon säger att den ändå stänger av sig själv efter ett dygn pga. dålig batteritid. *(Lisa) jag hade ett väldigt sent meddelande igår, men det svarade jag inte ens på, det valde jag liksom att noncha, för att jag har fritid alltså, så jag väljer, om inte jag vet att det är någon som ska höra av sig av någon specifik anledning.*

(Stina) Jag stänger inte av min hemma, men jag väljer ju att... oftast... elever ringer otroligt sällan. Dom skickar hellre ett SMS och då kan jag liksom bara se är det någonting jag behöver agera med en gång, eller är det någonting som kan vänta till dagen efter så får det vara.

Flera som har smartphone, både jobbet och privata uppger att de läser jobbmejl i dem. *(lisa) Nej, det gör inte jag, däremot så får jag samtal av elever mitt i natten ibland, även på min privata.* De flesta har separerat jobb och fritidsmejlen, så att de aktivt väljer vilket konto de skall titta på.

Vad gäller den privata telefonen så är den med under arbetsdagen, men inte med ljudet påslagen under lektioner, (Sten) *Utan det har man ju när man sitter vid skrivbordet, men för min del, som jag kan säga då, jag försöker ju ha en strikt policy, men det är ju aldrig någon som ringer för då vet dom att jag jobbar, men samtidigt så har jag två små barn, innebärande att jag måste kunna bli nådd och det är bra att kunna bli nådd, min dotter hade blivit getingstucken häromdagen t ex och så där, så att... men då ringde man ju och då svarade jag på det på eftermiddagen, men det är liksom en gång var femte månad att det skulle vara någonting, att man kanske behöver ta sig hem för att ta hand om ett sjukt barn t ex.*

(Lisa) Det kan väl vara samma sak där, skulle jag vilja säga, precis som jag väljer vilka samtal jag tar på jobbtelefonen hemma så väljer jag vilka samtal jag tar på min privata på jobbet. Det är ta och ge hela tiden ju.

(Inger) Alltså oftast när det är den här så är det elever som skickar någonting, som man direkt kan svara på då, att varför eleven kommer för sent eller någonting sånt där, så det är rätt bra och ha med den.

Det kommer också upp att för eleverna så är internet och sociala medier ett naturligt verktyg, så det är ett hjälpmedel för dem.

(Lena) Och eleverna använder sociala medier faktiskt i studierna också, att skicka ut en fråga eller att dom ska göra ett besök. Jag vet vi hade elever som skulle anordna bussresa och med pensionärer som resenärer, då kontaktade dom liksom farmor och farfar och bad dom skicka detta vidare med inbjudan och la det den vägen och spred det på detta sättet, så dom använder det på ett annat sätt än vad jag kanske gör, för jag har ju bara liksom privat...

(Sten) Fast jag är helt åt det andra hållet, jag håller inte alls med, jag är helt på Jan Björklunds sida, för jag anser att... men det är ju min uppfattning... eleverna använder det i det syftet tio procent, nittio procent använder dom telefonen till att sitta på Facebook, att kolla på Youtube och så, så nittio procent av tiden som dom har sin telefon får man säga till...vad använder du telefonen till... ja, och så går man förbi och så tittar man och åh, Facebook...ja, förlåt och så stoppar dom ner den och så har dom ett beroende av, dom kan inte...ljud....och så upp med telefonen och så svara på SMS:et och så ner med den och så....ljud...hela tiden va. Så i min värld eller i mitt yrke så ser jag det som ett ofog. Men tio procent använder dom det i gott syfte.

Flera i gruppen håller med om att tillgängligheten och möjligheten att ständigt vara uppkopplad stör studenterna mycket i sina studier, (Lena) *dom kan inte fokusera och det är ett distraktionsmoment hela tiden, som gör att den här trakten av fokus den flyttas och flyttas, så att dom har svårt liksom och få någonting gjort hela vägen och vissa klarar*

inte av att det händer någonting, för man måste plocka upp och titta på det med en gång

(Sten) jag har ju haft flera som liksom medger själva att dom är beroende. Dom kan inte låta bli, dom hade tyckt det var skönt om någon hade tagit telefonen ifrån. Ibland är det någon som säger ah, för fan, ta telefonen.... de kan inte låta bli.

(Inger) Det är också ganska många elever som har hoppat av Facebook, för dom sa att jag kunde inte låta bli, jag var på det på kvällen innan jag somnade och det första jag gjorde på morgonen var jag ute på Facebook, så nej, jag vill inte hålla på med den skiten längre. Det tar mycket tid och jag klarar inte av och hantera det.

Gruppen pratar också om att det är bra med kameran i telefonen, att elever kan fotografera tavlan, speciellt om de som har dyslexi. Överlag ringer det inte ofta i elevers telefoner under lektioner, så det upplevs inte som ett problem, även om det har funnits undantagsfall.

Ett annat samtalsämne som kommer upp är ”Hur gör vi själva?”, sitter vi och leker med telefonen under möten och utbildningar? En i gruppen erkänner att, *Jag får lätt tråkigt, så jag pillar på telefonen under arbetsmöten... vi har så lätt för och döma eleverna eller ungdomarna, men jag menar vilka förebilder är vi själva. Det händer alltför ofta på våra möten att någon reser sig och går ut och... Och kan vi inte själv hålla ngt som vi själv har satt upp så kan vi ju inte begära att eleverna ska göra det.*

4. RESULTAT FÄLTSTUDIER SOCIAL OMSORG

Nedan tar vi upp de delar som sammanfaller för social omsorg. Vi har låtit det som var viktigast för de studerade själva få högre prioritet och komma med i intervjuer och i rapporten. Till detta tillkommer naturligtvis det fokus som hela undersökningen har, dvs. området som vi är finansierade att undersöka. Inom social omsorg har vi intervjuat 1 socialchef, 1 enhetschef inom vård och omsorg individuellt, samt 4 enhetschefer inom vård och omsorg i fokusgrupp, 1 socialarbetare inom Fält och Fritid individuellt, samt 2 socialarbetare inom fält och fritid i fokusgrupp.

4.1 Sammanfattning chefer inom social omsorg

De vanligaste sociala medierna är mejl sedan kommer telefonsamtal. Cheferna uppger att mejl är det vanligaste, ca 20-25 mejl om dagen rör det sig oftast om. Efter mejl så är det telefonsamtal, därefter sms – vad gäller kontakten med sina medarbetare.

Mejl är räddningen samtidigt som det tenderar att skjuta över arbetsbördan till fritiden

Med hjälp av mejl kan chefer effektivisera sina dagar. Mejl erbjuder en möjlighet att samla ihop och hålla reda på många ärenden också när man inte har möjlighet att ta saker direkt, eller tid att hantera dem just då. Nackdelen är andra sidan av myntet, att det samlas på hög, vilket gjort att många chefer valt att beta av arbetsbördan efterhand, ofta hemma på sin fritid. Flera chefer väljer att vara tillgängliga för möten med människor på arbetstid, varvid det inte finns tid för att hantera de mer krävande mejlen på arbetstid. En del chefer vill inte börja med en stor mejlarbetsbörda direkt när de kommer till jobbet, och gör den hellre hemma på kvällen innan om de har möjligheten.

Mejl är att föredra i första kontakten med chefen

Chefer tycker att mejl är det första och bästa mediet att bli nådd på. Att styra över kommunikationen till mejl skapar tidsytter att fokusera på annat som behöver göras. Dessutom kan chefen hantera de kortare mejlen mellan olika möten, och inget tappas bort då det finns kvar i mejlboxen. Flera chefer läser mejl ofta, minst en gång i timmen. De anstränger sig också med att vara snabba i sina svar på mejlfrågor, samt uppmanar sina medarbetare att mejla först när de vill chefen något. Flera chefer mejlar också själv först när de undrar något.

Chefer tar jobbet med sig hem via fenomenet sociala medier

Chefer uttrycker att de både bevakar och besvarar arbetsrelaterad kommunikation på sin fritid. Arbetstelefonen är med hemma och nästan alltid påslagen. Det finns en uttryckt medvetenhet om att det inte är bra att inte vara ledig på sin fritid, ändå väljer flera att arbeta via sociala medier också på sin fritid. Medvetenheten om motsättningen finns, och cheferna känner sig ofta klivna i frågan. Flera av cheferna uppger att de vill särskilja på fritid och arbete, ändå är de ofta tillgängliga, och tittar till sina sociala jobbrelaterade medier

på fritiden. Sedan finns det situationer där de ibland måste gå in och jobba för att t.ex. lösa förändrade bemanningsbehov, eller vid kriser. Vissa chefer som tittar igenom mejlen på kvällen innan om de inte är upptagna. De upplever att det är skönt att inte behöva börja med mejlen när de kommer till jobbet. Chefer har uppgivit att de tagit med sig jobbet via sociala medier över semestern eller på ledigheter, samtidigt uppger de att de inte känt sig lediga när de gjort detta. Det finns också chefer som berättar om hur de medvetet över tid tränat upp sin förmåga att undvika jobbrelaterade medier när de är lediga.

Att jobba på fritid är mer ok än att utöva fritidsaktiviteter under arbetstid

Chefer är noga med att bevaka att de inte tar fritiden med sig till jobbet via privata sociala medier. Chefer har privata telefoner med sig till jobbet, påslagna. Men det är sällan någon som kontaktar dem via den privata telefonen. Telefonen finns där som en säkerhet om det skulle hända någon något hemma. Cheferna uppger sig inte ha tid att ägna sig åt privata sociala medier på arbetstid, samt uppger att de också är noga med att upprätthålla denna gräns. Chefernas nära och kära uppges också vara mycket medvetna om att inte störa med privata ärenden på jobbet.

Sociala medier är splittrande

Att sociala medier påkallar uppmärksamhet via notifikationer uppges vara orsak till att med det emellanåt uppstår avbrott som kan uppfattas som störningar i yrkesverksamhet. Det handlar om svårigheten att ha alla deltagare fokuserade under möte, eller också om att själv kunna vara fullt närvarande i jobbet över arbetsdagen.

Vissa sociala medier har spärrats av arbetsgivaren

Det har funnits problem med Microsoft MSN (Hotmail, MSN Messenger, MSN Sök och MSN Virtual Earth) på stationära datorer, varvid denna typ av tjänster idag är spärrade i IT systemet. Det har blivit en IT policy att medarbetare inte får gå in på denna typ av tjänster för privat bruk på arbetsgivarens utrustning. Medarbetare får använda sin egen medhavda privata teknik för detta behov på sina raster. Arbetsgivaren kontrollerar loggar från användande av stationära arbetsdatorer. Privat information tas också bort regelbundet från arbetsdatorer.

Chefer tycker att information som publiceras har gått lite väl långt

Det är idag möjligt att berätta om allt vi gör hemma via sociala medier. Frågan infinner sig: varför publicera om allt, varför använda denna kanal som når ut till så många så snabbt för personliga vardagsdetaljer och tyckanden? Flera chefer tycker att denna del av sociala medier gått för långt.

Sociala medier kan bidra till allmän trötthet

Det uttrycks att vi idag har alltför många informationskällor att beakta, vi har en ständig tillgänglighet via mobiler, en ständigt växande mejlinkorg som måste betas av, notifikationer om vad som sker bland våra vänner, vi får olika typer av meddelande i olika typer av sociala medier, till detta har vi den ständiga nyhetsbevakningen via Internet. Var finns tiden att smälta intryck, reflektera och fundera över all information som vi matas med? Chefer uttrycker att kanske bidrar allt detta till den allmänna trötthet som ibland uttrycks?

Chefer väljer bort vissa sociala medier samtidigt som de uppger att de är mycket sociala människor

Det finns chefer som är aktiva och gillar att vara del av sociala medier, men flertalet uttrycker det motsatta. Samma chefer uttrycker att de är mycket sociala som personer och gillar att ha människor runt sig, men väljer ändå bort sociala medier som t.ex. Facebook. Några uppger att detta är ett sätt för dem att värna om sitt privatliv. Andra uppger att de helt enkelt inte orkar vara sociala igen på det digitala viset efter massvis av riktiga möten med olika människor på jobbet. Några ifrågasätter om sättet att vara vänner i sociala medier verkligen relaterar till att vara äkta vänner, det sker snarare någon annan typ av kontakt och informationsupprätthållande i sociala medier som t.ex. Facebook. Någon chef uppger att de börjat med sociala medier för att barn eller släktingar velat det, men att behovet minskat efterhand varvid de känner att de idag är på väg bort från det. De har reflekterat över, vad gör jag där? Samt, att de inte vill att sociala medier skall vara en del som styr deras liv, vilket de sett hända hos andra sociala medier användare.

Det finns inga egentliga krav på snabba svar på SMS, däremot finns det ändå "kodade" förväntningar på hur snabbt någon skall svara. Då chefen sällan skickar SMS till medarbetaren så skall medarbetaren förstå implicit att det är nu chefen behöver svaret. Koden är att det är så sällan det kommer SMS från chefen, därför förväntas medarbetaren förstå att svaret behövs nu.

Det finns upplevda normer som påverkar användandet av sociala medier på arbetstid

Chefer uppger att vad de själva eller anställda gör på sina raster är upp till dem, t.ex. surfa på aftenbladet eller titta i Facebook. Samtidigt medger någon att om hen själv skulle surfa på aftenbladet när chefen kom in så skulle hen klicka ner. Chefer tror att anställda kan ha samma beteende.

Att i all välvilja vara tillgänglig för arbetsrelaterade kontakter på sin fritid kan skapa konstiga situationer

När det ringer på fritiden och personen frågar om jag stör är det lätt att säga – ingen fara. Om sedan detta för med sig en arbetsuppgift som tar längre tid, eller ett samtal som tar längre tid, då är det svårt

att backa ur då situationen upplevs konstig och oartig. Denna situation uppstår inte om den berörda chefen inte svarar.

Det är lätt att inkludera men svårt att plocka bort professionella kontakter från privata sociala medier. När någon i den professionella kretsen skickar en vänförfrågan i sociala medier är det lätt att säga ja utan att reflektera över konsekvenserna. Efter en tid när de funderat över vad det egentligen innebär att vara vänner med professionell relation i sociala medier så uppger flera att de känner sig obekväma med att ha inkluderat denna. Cheferna upplever att de har "sociala medier vänner" som egentligen inte är vad de själva skulle kalla "vänner eller kompisar", utan det är mer bekanta eller någon de känner till. Samtidigt känns det inte bra att ta bort dessa "bekanta" eller "professionella sociala medier vänner" då de tror att det kan uppfattas negativt.

Professionella relationer i sociala medier blir styrande gällande vad som kan publiceras

De som har kollegor, chefer eller andra professionella relationer med i sina sociala medier påtalar att de nog måste tänka sig för innan de publicerar information om sig själva. Många har strategier för vad som de kan publiceras alternativt slutna grupper för sin mer privata sida där de är mer öppna om sig själva.

Några väljer strikt bort professionella relationer från privata sociala medier

Chefer uttrycker att det är svårt att överblicka de informella nätverken som finns via vänners vänner, och deras vänner, information går lätt vidare utan möjlighet att kontrollera flödet av mottagare. Detta är ett uppgivet skäl till att flera av egen erfarenhet valt att hålla denna gräns privat för just sitt privata liv. Att den privata sidan inte blandas ihop med rollen på jobbet besparar dem många dilemman. Som en chef uttryckte det, - vi har en märklig insyn i varandras liv idag (underförstått via sociala medier).

Det kan vara känsligt att publicera om arbetsrelaterat på Facebook

Det finns grupper av och för medarbetare på Facebook där arbetsrelaterade ämnen och händelser diskuteras. Det har hänt att medarbetare känt sig obekväma med publiceringar om jobbet på dessa, och att chefen behövt ta upp detta på möte med arbetsgruppen. I detta sammanhang finns exempel på kommentarer som har handlat om stress, vilka i sin tur har kopplats ihop negativt med pågående planeringsarbete och planeringsrollen. Annat exempel är bilder från arbetet som kan uppfattas som olämpliga. I annat Facebook-sammanhang finns det exempel på långtidssjukskrivna som publicerat vad de gör, varvid någon blivit uppretad av att de kan och gör saker i livet, men arbetar inte. Ytterligare felaktigt beteende som nämnts är att bjuda in anhöriga i homogen sociala medier personalgrupp, då de får insyn i mer än vad de borde.

Att göra etiskt rätt i arbetsrelaterade sociala medier frågor är ett ständigt lärande

Det är en stor utmaning att skapa och ständigt informera om regler som fungerar för alla i alla situationer vad gäller sociala medier. Det har funnits händelser som kan kategoriseras som mobbing via sociala medier. När etiska fel i sociala medier upptäcks så diskuteras de inom personalgruppen. Detta är en mer eller mindre fortgående process. Ett av skälen är att det kommer in ny medarbetare, t.ex. kan en yngre generation ha andra värderingar och perspektiv, också mindre livserfarenhet att situationer bedöma utifrån. Det uppstår också nya så att säga oprövade situationer då sociala medier fortfarande är ett nytt fenomen där medarbetare provar sig fram. Gruppen unga semestervikarier utmärker sig lite här, för dem är sociala medier så naturligt att de inte ens alltid reflekterar över var och när de använder sociala medier. Förhållningssättet till sociala medier är därför en viktig informationspunkt på introduktionsträffar. Det har också funnits tillfällen med åtgärder där personalgrupp förbjöds att använda Facebook på arbetstid.

Sociala medier via smartphone upplevs inte vara störande under möten

Cheferna uppger att de inte upplever att det är ett problem att varken de själva eller medarbetare har med sig sina mobiler på arbetsplatsmöten. Om någon väntar samtal så meddelar de i regel det innan mötet börjar, och går ut ur rummet om det kommer ett samtal. Mobiltelefonen är ju också en trygghet där familj, barn och anhöriga kan nå personal när det är nödvändigt.

Borde medarbetare ha ökad tillgång till sociala medier och Internet i sitt arbete?

Chefer uppger att många brukare idag vet mer om vad den nya tekniken är och kan användas till, något som skapar nya behov och nya möjligheter. Hur skall en medarbetare förhålla sig till en pensionär som frågar om något de vill se på Internet eller i sociala medier? De kanske vill återuppleva, eller upptäcka vad som förändrats på olika platser de tidigare besökt, eller bött på som yngre. De kanske vill veta mer om en barndomsvän eller släkting finns på Facebook. Utöver detta finns det ju idag många digitala gränssnitt gentemot vårdgivare, banker, myndigheter, nya recept på mat, internetbaserade billiga samtalsmöjligheter med avlägsna relationer, mm. Om inte brukaren har varken tekniken eller kunnandet själv, skall medarbetaren då neka dessa tjänster då arbetsgivaren inte erbjuder möjligheten, eller skall de använda sin privata smartphone för dessa där det går? Det finns ju massor av vinster här påpekar chefer.

4.2 Sammanfattning social- och omsorgsbitare

De vanligaste interna sociala mediet är mejl sedan kommer telefonsamtal

Socialarbetarna uppger att den vanligaste digitala kommunikationsformen medarbetare emellan är via mail, därefter kommer telefonsamtal. Antalet mail varierar från dag till dag, uppskattningsvis handlar det om 2-10 mejl per dag. SMS förekommer nästan inte alls i tjänsten. Medarbetarna har en personlig jobbtelefon, och är på gång med att införskaffa en gemensam fältgruppstelefon som skall vara ansiktet utåt mot ungdomar. Medarbetarna har också tillgång till egen dator på i sina arbetslokaler.

Facebooksida för ökad kontakt och öppna dialoger med ungdomar

Facebook sidan är ganska ny och finns för att kunna ha öppna diskussioner med ungdomarna. Förhoppningen är att kunna informera om olika arrangemang, samt för att få dem att engagera sig i olika ämnen och debatter om rätt och fel. Redan tidigt har det dykt upp nya kontakter, och de ser tydligt trenden att ju mer aktiva de är desto mer aktiva blir ungdomarna. I kontakten med ungdomar så berättar alltid medarbetarna vem det är som skriver. När en ungdom skriver i chatten så försöker de att vara samma person som svarar för att etablera starkare band med olika ungdomar.

Vana samt val av varumärke spelar roll

En medarbetare berättar att hon alltid använder sin egen smartphone för fältgruppens Facebook när hon är i fält, hon upplever att jobbets telefon är för jobbig då hon är van vid annat märke. Fältgruppen upplever också att jobbets smartphone inte riktigt hänger med i tiden och klarar inte alla nya sociala medier appar, t.ex. så missas kontaktmöjligheter om ungdomarna använder WhatsApp och denna inte går att använda på jobbets telefon. Instagram är en annan social media yta som ungdomarna använder som kräver rätt hårdvara och abonnemangs typ.

Sekretess strategier är viktiga i förhållande till sociala medier

Medarbetarna har inte lagt in jobbmejl i sina privata smartphones med tanke på sekretess. Om de tappar sin privata telefon så skall det ju inte gå ut över ungdomar på jobbet. I jobbtelefonen lägger de av samma skäl heller inte in ungdomarnas namn.

Det kan vara svårare att stänga av det privata på jobbet än tvärtom

Socialarbetare berättar att de lärt sig att inte ta med jobbet hem. De uppger också att det kan vara svårare att stänga av mentalt från sina privata sociala medier än tvärtom. En av socialarbetarna berättar att det inte är meddelandet i sig, utan istället notifikationen om att det finns olästa meddelanden som är värst, den måste tas bort. Samtidigt uppger de att detta inte är ett problem då det ändå inte finns tid att göra något privat på jobbet. Privata sociala medier hinns med lite på lunchen. När de vet att det kan komma mycket privata notifikationer så tar de inte med sin privata mobil ut på fältet, för att inte bli störda.

Som socialarbetare är man en förebild för unga

Som finns extra anledning att tänka en gång extra angående vad som publiceras och vem som kan se detta. Till exempel är det lätt att misstolka festbilder. I denna roll vill man varken att ungdomar eller chefen skall få inblick i allt som händer på helgerna. Det är lätt att förtroendet påverkas. Att ha sekretess inställt på både Facebook och Instagram är ett stöd här. Socialarbetare väljer också att inte ha ungdomar de träffar i jobbet som vänner på sina privata Facebook konton. Det händer att undantag görs i sistnämnda när behovet att stötta upp någon ungdom indirekt är extra stort och detta bidrar.

Att ha två Facebookkonton löste problemet med "vänner" och vänner

En socialarbetare berättar att hon valt att skaffa ytterligare en Facebook sida för vänner som hon verkligen känner, ett sätt att bevaka och upprätthålla sitt privatliv, samtidigt som det inte behöver vara så ytligt. På detta viset så behöver hon heller inte säga nej till någon och inte ta bort någon.

Social medier via smartphone upplevs inte vara störande under möten

De socialarbetare som intervjuades uppger att de inte upplever att det finns social medier användande som stör på möten.

Det finns upplevda normer som påverkar användandet av social medier på arbetstid

Socialarbetare uppger att de kan känna känslan av att göra något fel när de i jobbet surfar på ett område som de själva är intresserade av.

4.3. Utdrag ur intervjuer med personal social omsorg

4.3.1 Utdrag ur intervjuer med Socialchef

Samtliga chefer har en smartphone. Sara använder mest mejl och sms i jobbet. Det finns ett prefix för att ringa privatsamtal så att den delen debiteras den anställda. Det finns också en policy bland ekonomerna att inte bry sig om privata samtal eller sms om summan är under hundra kronor.

Intervjun om sociala medier startar med samtal kring hur telefoner används och uppfattas på möten. Ett tema vi kom in på var hur det fungerar med medarbetare som också är föräldrar och användandet av social medier, hur ser det ut här? (Sara) ... *föräldrar som ju alltid har sin mobil så här under möten, därför att barnen ju kanske vill dom någonting... Och det... jag får säga... alltså det jag tycker är okej i det samman-hanget, är ju att ja, men det är klart att händer det någonting med barnen så får man kvickt kontakt, det är väl jättebra att det är så, för då kan jag tänka också att som förälder så vet man att det är så och då kan man slappna av där. Men det som ju också händer, tycker jag, är ju väldigt mycket att... det stör ju föräldrarna i mötesstrukturerna också, för plötsligt så kommer det ju då något meddelande ifrån barnet som kanske inte alls har med att åh, det här är så, utan det är mer, får*

jag gå hem till den här på eftermiddagen eller efter skolan eller jag vill ha den här eller ja, du vet någonting... jag kan uppleva som att det tar rätt mycket av tiden för dom som är på jobbet ... att man är väldigt splittrad egentligen.

På möten som har många sina telefoner tillgängliga, som med jämna mellanrum påkallar medarbetarens uppmärksamhet. Som chef kan Sara bli störd av detta, särskilt om hon själv håller i mötet, *jag kommer precis från möte nu, där mannen som satt bredvid mig ju satt... jag vet inte riktigt vad han hade för någonting, men det skulle kunna ha varit Facebook eller någonting annat åt det hållet till, som han ju satt och scrollade med där... och ja, så det handlar inte om fördomar, att män inte kan göra två saker samtidigt... Det känns neutralt egentligen, men det är klart som sjutton att det... att fokus ifrån mötet inte är där.*

Vidare fortsätter vi att prata om hur detta påverkar oss alla som människor, Sara berättar om sina tankar, *jag tänker ibland att... det är så mycket... alltså en stor del av det här med att folk är så trötta... tror jag handlar en hel del om det här med att vi blir störda hela tiden av olika saker, dels är det telefonerna som är igång, det är mejlen som trillar in där eller det är Facebook som trillar in eller vad det nu är för ngt som trillar in då och sen har du datorn och sen ringer det och sen är det folk hela tiden och sen TV:n är på dygnet runt, man hinner ju liksom aldrig sätta sig ner och bara reflektera eller vi gör det inte.*

I ledningsgruppen finns en överenskommelse att telefoner inte skall vara med, *i ledningsgruppen så har vi sagt att nej, men dom ska inte... om det inte är så att ja, men idag så är min pappa sjuk eller mitt barn är sjukt eller vad det nu är för någonting, för då är det klart så. Men annars har vi egentligen uttalat att nej, på mötet så ska dom inte vara med. Sen följer vi det inte fullt slaviskt, det gör vi inte... och det är en sån där som har liksom börjat bli så här lite... mm, jag tror vi ska lyfta den igen, för det börjar... bli lite för...*

Efter detta kommer vi in på stress och social medier, finns det stress kopplat till t.ex. mejl och sms? Har medarbetare förväntningar på snabba svar? *Nej, inte så... sen är det ju... alltså det är ju mer någon sån här kvalitetsgrej också, att det är klart att du ska svara på mejl inom... timmar, tjugofyra är det väl, någonting sånt. Så att en sån standard finns ju. Sara berättar att inom ledningsgruppen upplever hon inte att det finns en sådan förväntan, samtidigt när hon tänker på hur hon reagerar, *fast när jag säger det här högt så kan jag ju tänka ibland att ja, men jag har ... skratt ... nog den förväntan själv.* Vi pratar vidare i ämnet och Sara konstaterar att ett av skälen till detta kan vara nuförtiden så ringer vi inte så ofta, utan man skickar sms eller mejl istället. *Och då... då vet jag ju att jag ibland tänker... och det är ju inte uttalat då, så det kan ju inte folk veta genom etern, att nu sitter jag och väntar på att du ska svara, men jag tänker att eftersom jag... sällan**

skickar meddelanden, så när jag gör det så ska du fatta att då är det så, att nu behöver jag dig nu.

Vi byter samtalsämne och kommer in på gränser mellan arbete och fritid. Vi undrar hur det fungerar med mejl och gränserna, *några gör det, men några gör det absolut inte och får jag... jag brukar försöka vara tydlig och säga att nej, men alltså jag har inga som helst förväntningar på dej att du ska göra det heller, och jag själv har dessutom fått dom som sitter och skickar mejl till mig klockan 22 och 23 i tre på söndagskväll, jag tycker inte att det är okej. Sen är det ju också ett fritt val att göra det, men jag måste ju inte läsa det 22, 23 eller så.*

När vi pratar om olika typer av social medier så får vi veta att Facebook kan användas officiellt för att kommunicera i organisationen, t.ex. inom ett traineeprogram. Sara har eget Facebook konto, men har bestämt sig för att ha en professionell relation med de hon jobbar med. Det finns ett undantag, precis när hon anställdes så skickade hennes ordförande en förfrågan. Sara berättar om sina tankar här, *jag vill ha en professionell relation med dom jag jobbar ihop med, jag vill egentligen inte vara kompis. Så här i efterhand så kan jag tänka att nej, jag skulle inte accepterat ordförandens heller, men... nu gjorde jag det och nu är det svårt och ta bort den.* Vi konstaterar tillsammans att det blir en så skarp markering om man tar bort någon. ... *sen skickade han också någon sån där om att följa honom på Twitter och den har jag inte svarat på... för nu känner jag bara så där... nej, men jag är inte hans väljare, och jag är inte hans kompis. Så att ja, det är väldigt medvetet, det är det faktiskt.* Att ha en professionell relation är viktigt för Sara, och vänner privat är en annan typ av relation.

Facebook används dock inte aktivt i hennes verksamhet, men om någon vill detta så har Sara all rätt att säga ok, och starta en, givet att den stämmer med profilen etc. Ett av dilemma med att starta en är, *därför att den är så momentan ju... här och nu och vem ska... bevaka det, ja.* Detta skulle kräva att delar av tjänst hanterar den. I kommunen som helhet diskuteras behovet av hemsida, och på någon avdelning är de längre komna i denna fråga. Det finns också ett intranät i kommunen, men som inte slagit igenom riktigt.

4.3.2 Utdrag ur intervjuer med enhetschef 1 inom Vård och Omsorg

Helen har åtta enhetschefer under sig, som i sin tur har runt fyrtio anställda var som de är chefer över. Hon använde mycket mejl, både i jobbet och privat. Hon har separerat det professionella mailkontot från det privata.

Helen berättar också att hon är mycket social, gillar att ha människor runt sig, prata i telefon, men är samtidigt mycket privat. Helen har inte Facebook av precis sistnämnda skäl, att hon vill vara privat med sitt sociala liv, *Och jag gillar att prata med folk konkret, alltså att ringa*

och jag skickar fortfarande julkort. Jag gör det inte genom dator, jag köper och går och gör i ordning ungefär femton julkort och jag får fortfarande tillbaka och jag gillar det, det gör jag verkligen.

Helen har en jobbtelefon där hon kommer åt jobbrelaterad information och en privat telefon där hon hanterar privata sms, mail och samtal, *min privata mobil har jag alltid i väskan... och det tycker jag är en jättebra grej och den har jag i väskan och jag använder inte den, ibland kollar jag bara om någon har sökt mig.*

Helen tar alltid med sig sin jobbtelefon hem, den är alltid påslagen, och hon läser av den med jämna mellanrum, *Speciellt när jag väntar att någon ska svara och vi inte har kommit överens om tid som vi skulle boka och så, då tittar jag och så svarar jag på mejl, även fast jag är hemma, så det blandar jag lite. Jobb tar jag lite hem... men försöker inte att liksom... gå på privata mejl när jag är på jobbet, det vill jag inte, eller att använda mycket privat telefon, jag vill inte för att jag inte får det, för att jag vill verkligen försöka avskilja dom två delarna, jag känner när jag är på jobbet då jag vill inte tänka mer på... nu är jag på jobbet, nu är jag i en annan roll. Det hjälper mig mycket faktiskt, att kunna... att förstå min funktion och gå in i rollen och jobba det som jag tror att jag behöver och klara... Samtidigt finns en annan sida också i speciella situationer när det är nödvändigt, när det gäller barn, när någon är sjuk eller att jag liksom väntar något svar och så, då kan jag inte motstå att inte tänka på och använda min privata mobil och liksom kommunicera lite och kolla så.*

När vi pratar om vilket media som Helen tycker fungerar bäst så berättar hon att, *jag både mejlar och ringer, men ...tyst... jag ber dom också mejla mig. För... ja, så att man kan fokusera på andra saker, man behöver inte tänka så att nu är det SMS... okej, och då hinner jag svara... ja, mellan två olika... eller tre olika möten under dagen, så det är säkraste sätt att nå mig, genom mejl så... tyst... mejl. Ja, det är jag. Jag är jättesnabb och försöker svara direkt, så fort jag ser så svarar jag, när jag kommer till jobbet jag öppnar först mina mejl, det är det första som jag gör. Vi får veta att hon både läser och svarar på mejl över sin smartphone också.*

Enhetscheferna under Helen använder mycket telefonsamtal när de behöver fråga något, *Men jag...jag uppmanar dom att mejla i första hand. Och nu börjar dom mejla mer, eftersom dom kan inte nå mig varje gång när dom bara behöver den stunden, men att dom ska ändå nå mig, för jag läser mejl, då är det bättre att mejla, så om jag inte hinner läsa mejl på jobbet... om jag är hemma och läser mejl då har jag möjlighet att svara direkt eller ringa upp dom. Jag ringer inte, jag mejlar först.*

När vi frågar om möten och vilken möteskultur de har i förhållande till telefoner, *dom har sina mobiler i... ja, dom har i väskan, men vissa av dom som måste svara eller väntar ett samtal, då säger dom det. jag har märkt att den kulturen finns i gruppen... det finns unga chefer, det finns*

lite mellan och det är blandat, men jag har inte märkt att någon använder telefonen under mötet för att titta eller kolla, det är bara om någon väntar samtal, då säger man att man väntar samtal så.

*Vi undrar om Helen funderat på vad som är dåligt eller bra med sociala medier, hon ger sin syn på det, *Jag är bara lite så att jag inte vill släppa in andra privat, och jag tycker t.ex. inte att det är okej att föräldrar lägger ut bilder på sina små barn och liksom allt så här, det är alldeles för mycket privat, för barnen har inte möjlighet att välja... valmöjlighet ska finnas alltid tycker jag, det har gått lite för långt, att vi har liksom... ja, fått det beteende att det är viktigt att berätta för omvärlden allt som vi gör hemma. Det tycker jag inte om, men annars den möjligheten som finns att snabbt nå ut, att underlätta kommunikation... absolut, det tycker jag att det är bra.**

*Under intervjun så framgår det att hon flytt ett tidigare hemland vilket påverkat hennes val att vara försiktig med Facebook, *Jo, för det är liksom... som jag sa... med tråkiga saker och en hel del... nästan alla mina vänner har flytt landet samma som jag och vi befinner oss på olika delar av världen, USA, Australien... överallt... och då skulle vara mycket, mycket enklare kontakt med dom t ex, men jag ändå valde att ha den kontakt genom mejl, bifoga bilder.**

Tidigare i min verksamhet när jag jobbade som chef har jag sett lite av konsekvenser, att anställda har använt sig mycket Facebook under arbetstid, lagt också upp känsliga uppgifter. Att det är liksom tydligt vilken person handlar det om och det får man aldrig göra när man jobbar i en sån... den yngre kulturen anar jag att man är så van att skriva allt om sig själv, för att man också väljer att skriva om sitt jobb. Och det kan vara jätte jättefarliga saker som man får inte avslöja, brukare eller den enskilde, ingenting, det är oacceptabelt, man får inte antyda att det kan vara den personen. Och det har jag tagit i direkt då och försökt åtgärda.

*Helena berättar att det har funnits ovanliga exempel där anställda agerat felaktigt, som tex att, *anställda uttalade sig lite klumpigt på Facebook och man kunde förstå att det var mot chefen, och sen att någon har... stannat hemma för vård av sjuka barn, precis befann sig i Göteborg på någon bröllopfest eller något... och la ut bilder liksom.**

4.3.3 Utdrag ur intervjuer med enhetschef 2 inom Vård och Omsorg
*Anna är chef för ett område för hemvård. Hon har varit chef i denna kommun under sex års tid. Anna använder SMS, mejl, Facebook och Instagram. Vad gäller instagram så säger Anna, *men det var enbart för min dotter har, för att jag ska kunna följa henne, så jag har aldrig lagt ut en bild där själv, jag vet knappt hur man ska göra... jag är inte så väldigt insatt i det.**

I jobbet blir det jättemycket mejl och metoder från tiden innan det digitala slog igenom, *om jag ska gå ut med ngt allmänt så är det faktiskt fortfarande med anslag eller papper... vi träffas här varje morgon och om man jobbar kväll så börjar man ju här på kvällen.* Vidare berättar hon att det går att nå ut via mejl också. Sin egen chef når hon snabbast via telefonsamtal eller mejl. Snabbaste sättet hon själv kan nås på är ett meddelande på telefonsvararen, d.v.s. om hon inte svarar, nästa är mejl. Anna läser mejl minst en gång i timmen. *Alltså jag är jättemycket för muntlig kontakt och försöker vara en tillgänglig chef, att nå min personal när dom är här och prata med dom öga mot öga, det är jätteviktigt för mig.*

Men det kan ju vara tillfällen att man behöver komma i kontakt med dom som inte är här just då och då är jag rätt så glad för och skicka SMS. Medarbetarna har arbetstelefoner, men vi får veta att det är ofta de inte kan svara då de är inne hos brukare, *så kanske dom ser att jag har ringt och då ringer dom tillbaka... jag är lite försiktig med och lämna meddelande där, eftersom det är en allmän telefon, för ifall inte dom lyssnar av så vill jag inte att någon annan ska ha hört det.*

Anna har med sin privata smartphone på jobbet, påslagen i väskan. Hon berättar att det är sällan någon privat ringer på den. Telefonen finns där för barnen och mannens skull. På möten hamnar den i ljudlöst läge. Hon har en privat mejladress också, och skiljer på privat och arbete. Anna tar med sin jobbtelefon hem och när hon är ledig så använder hon sin jobbtelefon för att kolla jobbmejlen, *jag kollar gärna jobbmejl hemma... jag är egentligen väldigt tillgänglig. Men jag gör det på jobbtelefonen... Jag stänger aldrig av den knappt.*

Anna upplever också att personalen i allmänhet använder sina privata telefoner på bra sätt, stör inte på möten eller något annat konstigt som är kopplat till sociala medier användande. Hon tycker att detta fungerar bra, så några speciella riktlinjer eller policyer har inte behövts, *jag kan inte säga att det är något som har stört verksamheten, att det skulle uppta en massa tid eller på något sätt så, men jag kan ju se att människor gör det.* Det visar sig att som arbetsgivaren emellanåt kontrollerar hur deras utrustning används, *Ja, det var inte så länge sen som vi kollade just på telefonerna. Och där framgick det ju att man hade varit ute både på Facebook och annat. det tycker jag inte är okej, det får... ska man göra det får man ju göra det på sina privata telefoner... när man har rast.* Detta är saker som kan komma upp på en arbetsplatsträff tänker jag, berättar Anna.

Samtidigt berättar Anna att om någon på sin rast surfar på Aftonbladet som avkoppling, *det tycker jag inte är så farligt.* Vi pratar vidare inom temat, alla har ju rätt till rast varje timme och att då läsa lite i papperstidningen Aftonbladet eller surfa i digitala Aftonbladet – vad är egentligen skillnaden. Vi undrar om personal som gjorde detta på arbetsgivarens utrustning skulle stänga ner om chefen kom in? *Ja,*

en del skulle nog klicka ner... jag tror också jag hade klickat ner säger Anna. Vi konstaterar att det finns något normativt kopplat till digitala medier.

Vi undrar hur det är med mejl hemma, om det är många mejl, *det är oftast inget akut ju, det är mer att det känns skönt för mig själv att jag har gått igenom det, så det inte är det jag behöver börja med när jag kommer till jobbet. Sen är det olika... är jag upptagen en kväll så är det klart att jag inte prioriterar det, men sitter jag hemma i soffan så händer det att jag kollar det.* Vidare får vi veta att hon inte har inställda signaler så att hon vet när jobbmeddelanden kommer, och att det händer att det ringer på ledig tid, *Ja, det händer och det är inte alltid jag svarar, det har varit tillfällen när jag har gjort det, som jag ångrar att jag har gjort... att jag har svarat.*

Vi pratar lite om semesterledighet, *jag vet någon semester som jag... alltså min sommarledighet på fyra veckor när jag hade min jobbtelefon hemma och jag kände mig inte ledig när jag kunde ta del av allting... och så är man lite nyfiken och så kan man inte låta bli och sen är man i jobbtankarna. Men som i år när jag var ledig så tog jag inte hem min jobbtelefon och det är det bästa jag har gjort. Och det är likadant... som nu är det höstlov och jag var flexledig i tisdags och så säger jag då till min samordnare, för det var rätt så rörigt här, så säger jag... ja, jag är ledig, men jag har telefonen på, du kan ringa om det är någonting, vilket innebär att då kunde ju även andra ringa till mig, så att ja, jag kände mig inte jätteledig kan jag inte påstå.*

Anna konstaterat att det är lätt att hamna i knepiga situationer, *då var det någon som ringde och hon förväntade sig kanske att jag skulle kolla upp en grej här då som jag bara kan göra på jobbets dator och då fick jag ju till sist säga att jag är hemma... först så ringer hon då och säger stör jag, kan vi prata... så sa jag oh ja, det är inga problem... och sen visade det sig att det blev ju inte så bra, så då var jag tvungen och säga nej, jag är faktiskt hemma, så det blev så dumt. Egentligen ska man ju bestämma sig för att inte vara tillgänglig.*

Vi pratar vidare om hur det är att vara ledig för personalen, *dom jobbar ju kvällar och så också... och helger... Jag ringer ju ofta dom hem... på deras privata mobiler, dvs. om inte dom har vanligt hemnummer. Ja, när dom är lediga, det kan ju vara någonting att jag måste... jag kan ju ringa och fråga om dom vill jobba extra eller om dom kan jobba övertid eller ... ja, det kan ju vara andra saker, att dom behöver en tid för någonting som är bokad på dom eller ... att jag bara ska fråga om en sak. Så det händer ju att jag stör dom hemma... Alltså jag ringer ju inte om inte det är något alldeles speciellt.*

Anna använder Facebook privat sedan några år, *alltså jag går in och tittar varje dag, det gör jag, men jag lägger inte ut någonting speciellt ofta.* Det har varit mer aktivt användande sen ca två år bakåt. Hon

berättar att hon har varit tveksam till det under lång tid, *har hela tiden innan haft en fast ståndpunkt att jag inte skulle ha det, just för att jag arbetar som chef och att det inte skulle vara lämpligt och så, men det har jag insett att jag kan ju välja vilka jag är vän med så att säga. Dels så känner jag inte att... jag är inte intresserad av att mina medarbetare ska kunna gå in och följa mitt privata liv, utan jag vill hålla en viss distans.* Anna berättar att hon kan vara väldigt personlig i sitt jobb och bjuda på mig själv, men tillägger samtidigt att *jag vill liksom välja när dom får ta del av det.*

Vi undrar om det varit uppe för diskussion det här med vänner på jobbet, *vi har aldrig behövt prata om det... jag är inte vän med någon alls av mina medarbetare... om jag blir vän med en så kanske någon tycker varför är hon vän med henne och inte med mig, så att där drar jag en gräns, att jag är inte vän med någon av mina medarbetare... jag har... jag har fått vänförfrågan från platser där jag har jobbat tidigare och där har jag någon vän så.*

Vi fortsätter samtalet kring Facebook och jobbet, och Anna berättar att, *vad jag förstår så har medarbetarna en sluten Facebookgrupp... eller vad heter det... som är för dom som jobbar här. Där dom skickar till varandra. Och lägger ut... och där har det varit något som har haft med jobbet och göra, som har varit liksom negativt... Det kan vara medarbetare som kommer in till mig och visar en telefon, titta här, Anna, vad som har lagts ut... så jag har behövt ta upp och diskutera om det här, att det är inte liksom okej och lägga ut grejer om jobbet på Facebook.*

Vi undrar om det finns exempel på saker som kan vara just olämpliga i sammanhanget. Anna berättar om en vinter när det var minusgrader, *att man hade fått skrapa rutor och så stod där en kommentar då... ja, så stressen blir ju inte mindre med tanke på planeringen idag liksom. Att då skulle man spä på lite och visa hur jobbigt det var på jobbet. då blir det liksom riktat... och vår samordnare då som sitter med all planering hon tog ju det åt sig, att... precis som den här kritiken att hon gjort en dålig planering.*

Det har varit andra saker också, *som man har lagt ut, som jag har tagit upp på möte liksom, att det är inte okej och göra saker som är relaterade till... visa... alltså ta bilder som är relaterat till jobbet eller så här och lägga ut då... och inte skriva någonting om jobbet, att man är en... att man är en representant för Landskrona stad, att man är förebild för... alltså Landskrona stad på det sättet.*

Ytterligare exempel utifrån en annan kontext med andra människor, *hon är vän med en privat då, alltså en medarbetare som är vän med en annan medarbetare som är långtidssjukskriven och så har den som är långtidssjukskriven lagt ut en massa då, att åh, idag gjorde jag det och jag var där och jag var där och så retar det ju folk, men varför ska hon*

vara sjukskriven... Anna reflekterar över vad vi får veta om varandra och konstaterar, Nej, det är ju en märklig insyn i varandras liv...

4.3.4 Utdrag ur intervjuer med enhetschef 3 inom Vård och Omsorg

Lena mellan 55 och 60 år. Hon har varit inom området i 40 år, som chef under de sista 11 åren, idag för ett område inom hemvården. Hemvård inkluderar hälso- och sjukvård samt socialtjänstlagen t.ex. att vara kontaktman och se till att det fungerar i hemmet i de fall det inte finns anhöriga, beställa färdtjänst, stötta om någon behöver hjälp med mediciner och insulin, städ, tvätt, hembehandling, påklädning och dusch.

Lena använder SMS, mejl och Facebook. Lena har en smartphone i jobbet, samt sin egen privata med sig också. Den privata telefonen är oftast på ljudlös, så Lena kontrollerar den emellanåt. Hon använder inte den privata för att läsa jobbmejl. Lena tar med sig sin jobbtelefon hem, den har avisering om nya sms och mejl, men hon tittar som regel inte på den hemma. *Jag har blivit jätteduktig... skratt... Tidigare, så fort jag hörde att det pep eller hörde att det burrade så var jag på den, innan jag själv hade skaffat en egen mobil, innan jag hade en egen iPhone.* Idag tar hon med jobbtelefonen hem, stänger av ljudet och sätter den på laddning, *sen jag skaffade min egen Iphone sen så tittar jag i stort sett aldrig på min jobbtelefon, det kan vara ibland... jag har sagt så här, är det så livsviktigt så att ni måste ha tag i mig så måste dom ringa mitt privata nummer... Jag är inne...jag tror jag är inne i mellan sex och sju datorprogram om dagen, så att jag menar där är hela tiden som jag kan sitta och greja med... Jag måste vara ledig när jag är ledig.*

Sen har det hänt när det varit strul... när det varit strul där, när vi har hållit på med larm och så, då har jag sagt till larmet att ring, jag kollar telefonen... blir de sjuka mitt i natten får de prata in ett meddelande så ser jag det. Jag vill inte komma hit och vara så överraskad liksom... åh, tre sjuka, utan det känns rätt så skönt och kunna vara lite förberedd när jag möter samordnaren här på morgonen. Lena berättar att detta kan vara både sms och intalade meddelanden. Hon lägger också till lite information till tidigare standpunkt, *... jag ska inte säga att det aldrig händer att jag tittar på telefonen... då sitter jag och ljuger... utan ibland kan det vara så att jag ser... och då ser jag frågan dom har ställt i mejlet och då tänker jag nej, men jag vet att dom jobbar fortfarande, för det är ju bara på kvällen, alltså det kanske händer en gång i månaden eller någonting sånt, om det händer så ofta, då kan jag liksom lägga ett svar, om det bara är ett kort svar... det där är ingenting och tänka på och ta något beslut på, på det sättet, utan dom vill ha ett svar och så får dom ett svar*

Samtliga anställda använder idag Samsung Smartphone som de hämtar upp när de kommer till jobbet. I denna loggar de in med personlig kod för att få information om vad de skall göra under

arbetspasset. Hos brukarna finns digitala mottagare som medarbetarna registrerar sin ankomst mot när de anländer, samt möjlighet att rapporterar vad de gjort. På så vis går det att följa hur länge de varit där samt vilken insats de gjort, *ja, alltså att detta kom, att vi började med telefoner och mäta och sånt, det var ju för att vi gjorde några såna här sporadiska mätningar med telefoner... tror jag -09... -09 och -11, ja... när vi sen tittar på resultatet så visade det sig att vi var mindre än femtio procent hos brukaren. Men vi hade inte sen kunnat förklara var tog all den andra tiden vägen, vad gjorde man på all den andra tiden. Så därför så började det pratas mer och mer om att vi måste på ngt sätt ha ngt mätsystem, så att... alltså att brukarna får det dom är beviljade. Så att... idag finns där... ja, är där bättre utrymme för personalen om dom behöver göra saker och ting utan och stressa på det sättet som man gjorde tidigare.*

Jag menar har du ett uppdrag i telefonen och du tänker ja, men henne behöver jag inte gå till, varför har dom satt henne där, henne skulle jag ju kunna gå till senare... att man istället omplanerar i huvudet va. Vi har tagit bort klock... tiderna i telefonen också, det hade vi tidigare. Och eftersom det då var ett planeringssystem som körde utifrån det optimala så var det ju då att man gick härifrån och skulle vara hos den första brukaren kanske 7.48. Så då för ett år sen så... så plockade jag bort tiderna för och se... för och bara testa och det var ju lite så där kämpigt i början, men... jag tror nog över lag att det är lite lugnare. Det var många som sa... äntligen syns det vad vi gör... Innan så fick vi... det syntes ju ingenstans, utan då fick dom titta sig till tid och säga att nej, men tiden räcker inte, det är klart att den räcker, du har fått hur mycket tid som helst. Så att... ja, men mobilerna det har... jag tycker det har blivit jätte... jättepositivt.

För att nå ut med information till sina medarbetare använder Lena mycket mejl. Medarbetarna kan dock inte nå sina mejl via jobbtelefonerna, utan istället finns det utplacerade datorer som de kan titta i. Om medarbetarna vill nå Lena så ringer de oftast, när de inte henne talar de in ett meddelande.

På jobbet finns tidigare problem med MSN användande, *där vet jag där hade vi mycket... många som satt med det så fort dom fick en chans, på datorerna. Så då blev det ju liksom bestämt att man inte får lov och gå in på någonting sånt... det är en IT-policy vi har. Denna typen av tjänster är idag spärrade i IT systemet. Vidare berättar hon att loggar av användande kontrolleras, och att privat information på datorer tas bort regelbundet.*

Det finns en grupp an medarbetare som utmärker sig mer i användandet av social medier, *på sommaren t ex när vi får in våra semestervikarier... idag är dom ju väldigt unga. Det är ju en helt annan... alltså dom är uppvuxna med sina Iphone i handen. Jag var femtio... över femtio när jag fick min Iphone. Så att jag menar där är ju*

viss skillnad och för dom är det ju så naturligt och för dom är det naturligt och gå och kolla och så och där är ju dom som inte ens tänker på när man är hemma hos brukarna, utan man tar upp sin telefon och så ska man checka vissa saker bara.

Lena berättar vidare att, den informationen har vi redan liksom ifrån början på introduktionsträffarna. Hur allvarligt man ser på det och att man absolut inte får lov... det är helt förbjudet och fotografera, för det är brottsligt. Man kan bli anmäld och man hamnar i... kan hamna i en polisutredning. Ja, precis, och det har vi ju haft någon elev som har gjort och så och visat sina kompisar. Men det gjorde hon ju för att tanten var så söt, men det var väldigt allvarligt, det gick ända upp i toppen här ju... och det måste man ju upplysa dom om, för det förstår dom inte riktigt, för dom fotograferar ju allt.

Lena berättar vidare att de naturligt vis inte kan förbjuda privata telefoner, jag menar där är dom som har barn på dagis och hela den biten och det gäller även den fasta personalen, men om man nu har den med sig så ska den vara på ljudlös och den ska ligga i väskan. Och man ska inte prata i den och definitivt inte när man är hos brukaren eller när man är på... så att man har den kontakten överhuvudtaget.

I samtalet kom det upp ett exempel på hur svårt det är att skapa regler som fungerar för alla i alla situationer vad gäller sociala medier, som också visar att allt inte är genomtänkt med nya medier, så då blev där en annan fråga, för då var det en av mina kollegor som har sin privata telefon i jobbtelefonen, för man kan ju dela sitt abonnemang ju. Och då... hon menade på, min chef menade på att man ska inte ha den privata med sig, utan den ska man ha i väskan... ja, men hur jag gör, sa hon. Det går inte och dela på den, nej. Hon sa detta är mitt arbetsverktyg, men det är också min privata telefon. Nej, alltså... det mynnade inte ut i någonting egentligen, utan vi bara konstaterade att man kan aldrig förbjuda.

Lena upplever inte att det finns några problem med telefoner eller sociala medier på egna chefsmöten, visst brummar det från samtal men, alltså på något sätt så kan jag känna att liksom nej, men jag reagerar inte längre, jag hör det men jag reagerar liksom inte för det... och så säger man alltid till innan, jag har min telefon för att jag dom har ringt... jag är rädd att dom ringer från dagis, min påg han mår inte bra idag... ja, annars så är det... inga telefoner.

Privat använder Lena sällan mejl, det blir mycket sms och sen att ringa, eftersom jag pratar med så otroligt mycket människor varje dag i jobbet, så är jag ju inte så där jätteförtjust i och sitta i telefonen på kvällarna, kan jag ju inte säga, så att mina... mina kompisar tycker att jag kan vara dötradig när det är vardag, men sen så är jag mer mottaglig... och sen så pratar vi och träffas när det är helg.

Vi kommer in på Facebook, då säger Lena, *Jag är med i Facebook, jag förstår egentligen inte varför längre. För min son han är inte med där, han är inte ute på Facebook längre. Jag gick med i Facebook för jag ville se vad han liksom höll på med. För han var mycket på Facebook ett tag. Men nu är han nästan aldrig där, så att... och jag kan gå in och bläddra någon enstaka gång i veckan och sånt liksom på mitt, men sen... jag tycker där är inte så mycket... där är inte så mycket konversation längre, utan det är mer såna här filmer och allt sånt som ligger där istället, så att det... nej, det är ganska ointressant faktiskt.*

För jag har liksom funderat mycket på det här med Facebook också, vad jag gör där. När man ser att andra... att det styr deras liv och så, så tänker jag hemska tanke. Så att jag är väl... jag jobbar mig väl ut ifrån Facebook, så känns det.

4.3.5 Utdrag fokusgrupp med fyra enhetschefer inom Vård och Omsorg

Fyra enhetschefer inom vård och omsorg var med i samtalet om sociala medier. Enhetscheferna har mellan 30-60 medarbetare under sig. Alla har Smartphones i jobbet. Samtliga använder mycket mejl både uppåt till chefer och nedåt till medarbetare, samt andra aktörer. Alla är överens om att viktiga frågor tas oftast över telefon. De flesta i gruppen tycker att det är skönt att inte kommunicera via sociala medier när de är hemma, *Jag kommunicerar så lite jag bara kan när jag kommer hem faktiskt... här, så jag tycker det är fine när jag kommer hem... Någon annan säger, Jag har inte... jag har varken Twitter eller Facebook... jag är inte på Kick, jag är inte på Instagram eller någonstans, inte jag heller, inte jag heller, inte jag heller, inflikar flera av deltagarna samtidigt.*

En som är med i Facebook berättar, *Ja, det är så här, det är en lite rolig historia faktiskt, jag blev rekommenderad... jag har... jag sökte faktiskt en kamrat, en ungdomskamrat, vi skildes åt i ett afrikanskt land för många år sen och han stack till Australien... sen tjugo år senare tänkte jag... jag har sökt honom under lång, lång tid, men vi tappade kontakten och vi var väldigt tajta ett tag... och då blev jag rekommenderad att pröva Facebook och söka honom på då. Jag har fortfarande inte hittat honom ...skratt... och faktiskt har det dykt upp jättemånga alltså från mitt tidigare liv så på Facebook alltså... därför har jag kvar Facebook.*

Vi undrar om de känner pressen att vara synliga i sociala medier, *Mina barnbarn som tycker att man ska gå med och... ja, överhuvudtaget så känner man ibland den här pressen... ja, men vi lägger ut det på Facebook eller man kan kolla det på Facebook och jaha, men har du inte fått det, ja, men det la ju jag på Facebook... alltså lite så där kan... eller något av de andra sakerna kan jag känna, men... nej, jag har valt att inte vara med. Någon annan flikar in, Ja, min gamla mor tycker ju hon*

håller på med Facebook... du kan väl vara där så du kan skicka bilder på din dotter ...skratt...

Vidare pratar vi om medarbetare och facebook samt jobbet och får veta, både bra och dåligt så att säga. Och där har vi liksom ingen insyn på något sätt, vad som sägs och vad som förmedlas på något sätt, utan det känns lite... lite som gungfly där va, vad är det som pågår som jag inte vet, eller som jag kanske bör veta.

En annan deltagare inflikar, Det har vi ju haft ett par ärenden. Där man både har mobbat någon medarbetare genom och skriva jättehemska saker... och sen att man faktiskt då i detta rummet, kan jag ju säga, har använt sig av att släppa in anhöriga i en grupp där det är en homogen personalgrupp och så har man släppt in anhöriga i sina diskussioner och då har man ju uttryckt sig om... jobbet och huset och stället här, det handlade om ett boende, på ett sätt som ju inte är okej, vare sig med eller utan anhöriga, men blir ju väldigt mycket värre med anhöriga med i bilden då. Jag brukar säga då när vi haft uppe och diskuterat såna här saker, att det är som och sitta på bussen och bryta tystnadsplikten eller inte tänka sig för att det är så många som hör vad man säger, som man inte vill ska höra det. För det jag upplever det är att... nu kan ju inte jag Facebook,

Ytterligare deltagare inflikar, men vad jag har fått till mig det är att om jag skriver någonting till dig och du och jag är vänner och du skriver med Mikael och ni är vänner och så skriver ni två och ni två ihop, så på något vis så går ju detta och länkas över så man kan se vad jag har skrivit till Ulrika, fastän det kanske inte var tänkt att fler bortanför den sfären skulle se det.

En tredje påpekar, Man måste ju ha stängda grupper, det går ju att göra stängda så.

Första deltagaren lägger till, och det är väl lite det som jag tycker att... visst, så är det med mejl med, mina mejl kan nå andra, men dom är åtminstone riktade till en speciell grupp, jag tycker detta användandet som är med de här... med Facebook och liknande... det känns som om... när jag hör det, att man sitter på bussen och pratar eller står i en folksamling på torget och dom som snappar åt sig vad man säger dom gör det, fast det är inte menat för deras öron. Så det är det som är mitt ställningstagande.

Vi får veta att det har förekommit åtgärder från cheferna, där personalgrupp på specifika ställen har blivit förbjudna att sitta och använda Facebook på arbetstid och även då fått till sig ordentligt att man inte ska skriva om arbetet. En annan deltagare inflikar, sen vet ju inte vi... att vi vet det är ju för att det är andra som har gett oss information. Vi pratar vidare om varför det kan vara på detta viset, Jag tror att den tanklösheten kan nog dyka upp i olika åldrar, det tror jag,

men jag tror att den yngre generationen... det är liksom ett levnadssätt för dom... Så när man ger dom liksom en sekretess, att skriva under en sekretess, så tänker inte dom att det här gäller sociala medier, utan dom tänker att jag får inte prata med någon annan om det, utan det måste man separat prata om, att det här gäller ju också liksom allt du uttalar dig om på Facebook.

Ja, jag tror inte dom förstår hur öppen man är. Vi hade en diskussion här för bara... ja, någon vecka sen eller ett par, om bilder som man la ut på Instagram och så var det någonting... jag kommer inte ihåg... det var ngt... jo, de här flickorna... kändisflickorna som hade fått sina bilder kapade genom google eller vad det var... och då sa jag, ja, alltså sånt måste man ju tänka på, tar man bilder idag och dom ligger i molnet eller i... på Facebook eller Instagram eller någonting, så är det ju inte ens egna bilder längre, utan det är ju någon annan som äger bilderna, dom äger också rätt att använda bilderna lite hur dom vill... och dom bara tittade på mig, men så kan det ju inte vara. Jo, det är så. Nu vet ju inte jag helt säkert om det riktigt är så, för jag kan inte riktigt, men det är min uppfattning att det är så i alla fall. Sociala medier är ju liksom per definition öppet socialt, alltså det är ju väldigt öppet på något sätt och det är kanske så att vi... ligger efter lite grann i vår... strävan att liksom förbjuda eller som sagt komma tillrätta med hur socialt det ska vara, hur slutet det ska vara... sekretessen som du var inne på... kanske ska tydliggöras ännu mera idag, än för fem – sex år sen... den kommer ju fort nu, den här media...

Vi hade ju vid något tillfälle någon som satt och ... vad heter det... var inne på Facebook stup i kvarten och när hon blev förbjuden att göra detta så tyckte hon att det var skönt, för hon var tvungen att... alltså dom börjar ju innan dom gick ur sängen och facebooka med kompisarna och sen så... under hela dagen så var man tvungen... är det någon som har gjort ett inlägg, så det störde egentligen alltså hela hennes liv, det viktigaste för dagen... så fort hon hade ett mellanrum så gick hon och tittade om det var någon annan som hade skrivit ngt meddelande till henne. Och det är väl lite det som jag tänker mig, att det skapar en stress hos folk, värre än vad mejlen gör, tror jag.

Några av dem har alltid med sig sin privata telefon överallt på jobbet, andra låter den ligga på kontoret. Om den privata telefonen är med så är den satt på ljudlös, och brummar vid samtal. Ingen säger sig vara mycket störda av brummande privata telefoner. Telefonsignaler kan vara störande, Ja, hos mig så har vi sjuksköterskemöte... så kan jag ju säga att det är ju alltid några som glömmer och stänger av, jag kan säga att jag glömmer också ibland och stänga av ljudet, så att... men just det... det kan nog... just den här vanligaste signalen den vill inte jag ha på min telefon längre heller egentligen, för den tycker jag är stressande.

Cheferna minns inte tydligt hur det var med en skriven telefonpolicy när vi frågar om det, tex på möten, Nej... det har diskuterats, tror jag,

visst har det diskuterats? En annan deltagare inflikar, Ja, jag känner igen det. Inom någon enhet har en policy diskuterats med medarbetarna och en av cheferna inflikar, Mina har haft sina två telefoner tills policyn kom, dom har haft privattelefonen med på bordet och så har dom haft jobbtelefonen och så har det ju varit ett ständigt tittande på båda telefonerna. Annan deltagare inflikar, Men det är ju som du sa... lite här, att det stör ju hela mötet. När det ringer i telefoner och folk ska resa sig och gå ut. Man har ju inte så långa mötestider så det är mycket man ska hinna med på mötestiderna ofta och viktigheten, som du sa, tycker jag också är... alltså har vi telefonerna igång och pratar och... då visar vi ju att vi är inte där riktigt. Flera deltagare höll inte med här, Mmm. Det gör vi väl inte. Nej. Jag tycker inte att vi gör det. Nej, jag tycker... alla pratar samtidigt...

Vad som är okey på ett möte eller inte varierar som en chef påpekar, Jag kan nog... ska jag vara helt ärlig då kan jag nog säga att ibland så kan jag nog titta på telefonen om jag tycker att det är ämnen som inte riktigt berör mig, jag har skärpt till mig efter policyn även jag, men det kan jag säga helt ärligt, att det... Ja, men det... samtidigt är det okej liksom. För då sitter vi där och några tycker att det här är inte så himla viktigt, men jag tycker att det är viktigt...

Någon inflikar att på egna arbetsplatsmöten har detta aldrig varit ett problem, det går ju också att säga till innan, Ja, för det stressar väldigt mycket småbarnsföräldrarna att... att inte få lov och ha det skulle vara rena pinan, att inte känna att man har kontrollen av att se när dagis ringer, vilket ju är helt sjukt, för om man inte hade den funktionen så kunde vi ju inte komma till dagis förrän... En annan chef inflikar, det behovet har vi ju skapat oss och det är stressande, för jag har massor med småbarnsföräldrar och dom... när vi började prata om det här med telefon... så sa dom... men... men hur ska det liksom... paniken växte i ögonen bara, dagis kan inte få tag i mig... Alltså mobiltelefon är ju en trygghet naturligtvis alltid, även för barnen, skolbarnen... och föräldrar till skolbarnen.

Att cheferna blir uppringda från den privata telefonen är inte ett problem, att man blir uppringd är inte så vanligt, det händer kanske... ja, om vi säger två gånger på året eller någonting och då är det att det har hänt något jätteviktigt. De som har delad faktura och använder jobbtelefonen har samma åsikt, jag har inte så mycket privata... jag använder den själv liksom som en sån här delad faktura liksom, men det är SMS kanske i så fall, men annars så... nej, det är inte så många privata som ringer på den, de ringer hem på min telefon hemma.

Det visar sig också att när vi har smartphones på jobbet så vet brukarna vad de kan användas till. Detta kan ju innebära fördelar för brukarna så att medarbetarna kanske borde ha tillgång till Internet och sociala medier, Jag tror också alltså... mycket tyst... så kommer det och användas, jag tror inte vi kan hindra... mycket tyst... det är en så

stor del... även pensionärerna hos mig säger ju ibland till personalen... ja, men du har ju telefon, visa mig där... och så visar man någonting som har... alltså det är ju så bra grej också, det är ju inte bara dåligt. Annan deltagare inflikar, Nej, nej. Annan deltagare inflikar, men man måste hitta något mellanting här... Ytterligare deltagare inflikar, absolut, det är massor med bra. Första deltagaren fortsätter... jag tycker absolut det är bra, jag har jobbat med förbud innan så mycket och det... mmm. Man måste gå andra vägar för och använda det, för det är ju en jättevinst i slutändan, om man använder det rätt... men sen vad är rätt och vilka förstår att det är rätt och använda det så här, att ta upp den och så visa någon ...mycket tyst... jo, men kan du inte visa mig dina barn och så där...

Annan deltagare inflikar, Och jag kan ju välja och säga nej till det. Som anställd så kan jag... jag behöver ju inte visa mina barn om jag inte vill. En av deltagare gav ytterligare exempel på bra användande, ja, men du, jag bodde ju i Värmland... mycket tyst... det finns en bild där på mitt gamla barndomshem, gå in där och titta... så kan man hitta det, då är det ju... det är ju en jäkla bra... Ja, alltså det mesta är ju... jag är ju för, jag tycker att det är jättebra, även om jag inte har Facebook... skratt... ...alla pratar samtidigt... Men det skulle jag mycket väl kunna tänka mig, att varje boende, varje våning, hade en Ipad och just att man kunde liksom kommunicera med såna saker med många, där man kanske har svårt och hitta annat och där man kanske inte vill bli för privat, men man kan titta på saker och göra saker ihop... jo, men det är ju jättebra... Att dom då bygger någon relation mellan medarbetarna så är det ju bra.

Efter detta pratar alla deltagarna tillsammans om de olika fördelarna som social medier ger, sköta bankärenden, komma åt vårdkontakter, kolla recept, det är ju så här... mycket tyst... Skype så kan man om det är en äldre person ha släkt uppe i Kiruna, så är det perfekt och ha den här plattan och så gå in där och så kan dom sitta... så kan hon se... mycket tyst... De blir ju lyckliga, de mår ju superbra. Annan deltagare inflikar, Men allting kan ju missbrukas, så är det ju med allt vi har runt omkring oss... och då blir det inte bra. Annan deltagare inflikar, Och få liksom medarbetarna och förstå hur dom ska använda det. Ytterligare deltagare inflikar, Ja, och vi måste förhålla oss till det här på ett bra sätt.

När vi diskuterar privata ärenden på jobbet så får vi reda på att det finns behov av en del surfande på nätet, Det är mycket dokument och... lagar och förordningar... Men vi köper in varor också till våra... mycket tyst... på nätet alltså via... ja, näthandel helt enkelt. I samband med detta måste de ju också leta lite, t.ex. Statliga myndigheter och... Region Skåne... Och telefonnummer ibland. Sen är ju vi genom såna här e-projekt och olika projekt inbjudna i olika såna här liknande Facebookgrupper, Yammer och... Project place och... Projektplaneraren som vi har våra projekt liggande i, så det är väl en sorts Facebook egentligen, slutna... Man får ett mejl om att nu ligger det nyheter och en

gång om dagen och i början så gick man ju in och tittade hela tiden och då var det ju någon som hade skrivit en kommentar på någonting. Jag går in en gång i veckan och läser om det har kommit några nyheter i dokument och så, för alla de här projekten som görs i Skåne övergripande dom läggs in där, så det kan man läsa, vad man gör i Lomma med samma sak som vi gör... eller i Ystad eller var som.

När vi pratar vidare om olika nyheter och medier så får vi veta, Ja, det är okej och gå in och läsa tidningen och kolla lite på saker och ting, men det får inte ta överhanden, alltså man får ju inte stjäla arbetstid... det är ju så att vi som sitter här har ju ofta så jäkla mycket och göra, så det finns inte tid att läsa sånt, utan... på min Ipad och även på telefonen så har jag ju lagt upp såna här man får som popup-nyhet och då ser man ju ibland... ja, nu är den skjuten eller nu dog han ...skratt... Men alltså det är ju inte... det är inte så... eller i alla fall inte i min verksamhet är det inte så att man... alltså även om det förekommer att man är någonstans där man kanske inte borde vara, alltså privat, så är det ju inte så att det går före arbetsuppgifterna, utan då är det ju i så fall när man har hunnit liksom klara av det så kan jag hinna och göra någonting sånt. Det ser ju jag ibland när jag går genom korridoren... någon har köpt hus t.ex. och så vill de visa kollegorna, titta, här är det liksom... Fast det tycker jag är trevligt, jag tycker det är trevligt... alla pratar samtidigt... Men det känner man ju om det är... det är ju inte så att Helga får vänta på sin rullator för att dom ska titta på huset. Nej, så är det ju inte. Nej, sen är det en balansgång, för det kan säkert... alltså det kanske skulle kunna ta över, jag vet inte, men så är det inte alls. Det är en positiv arbetsmiljöfråga...

När vi pratar om att ta med sig jobbet hem, det är ju ändå så här, tar man med sig telefonen hem och om man inte stänger av den och den surrar till på helgen... det gör ju att det blir så här... ah, då tittar man. På andra hållet så tittar cheferna sällan på privata mejl på jobbet, Alltså så viktigt är det inte, nej, vad är det... Ellos och sånt, det är inget som jag bryr mig om... skratt... någon annan säger, Men den har ju jag försökt och särskilja, så jag har en mejladress där jag lämnar såna här kommersiella... adresser till... skratt... och en som är mina kompisadresser. Och där har faktiskt några av mina kompisar... mejladress och mina syskon har jobbadressen också, mejljobbadressen... så dom kan nå mig så om det skulle vara någonting, men jag kan säga att dom använder det inte, utan det är ju SMS i så fall om det skulle vara något akut som händer... ja, med gamla i släkten eller typ så.

Det visar sig att några har aviseringar på också för mejl. Det är vanligt med ca 25 mejl per arbetsdag, och kommer det ett mejl så tittar de, och om det är något jag kan svara på direkt då kan jag bara... det är ju ett sätt att jobba på, det är ju inte stressande på något sätt eller så. Det rekommenderar man ju vid kontakt med omvärlden så att säga, när

man pratar med andra myndigheter t ex, eller andra institutioner, att du kan nå mig på mejlen så att säga.

Vi pratade om förväntade svar och förväntningarna var olika, allt från att få svar på en timme, *Det är så man förväntar sig svar inom en timme nästan, när man har skickat... För man planerar ju någonting framåt, till att få svar samma dag eller inom någon dag, Men om någon inte har svarat och det har gått några dagar då börjar man ju liksom...*

Medarbetarna har inte tillgång till sina mejl på detta viset över Smartphones, men de har datorer. Med medarbetare föredrar de flesta personliga möten, *man träffar ju alla varje dag, vi sitter ju allihop med våra medarbetare, men är det någonting som... ja, vi har diskuterat eller ... så vill jag ju inte avbryta dom i deras arbete heller, jag ringer ju aldrig till medarbetare och frågar någonting eller vill uppmana dom till någonting, utan... om inte det skulle vara ur akut, alltså nu är det en kris i stan här, vi har... ja, någon beredskapssituation eller någonting, annars så lägger jag ju ett mejl, antingen då att jag vill prata, om jag inte vill skriva det på mejlet, eller också så skriver jag vad det är och så kan dom i lugn och ro läsa igenom det när dom kommer in... Så det är ju ett sätt att inte stressa dom i telefon, för dom ska ju helst inte svara i telefon när dom inte...*

SMS används också mellan medarbetare, som en chef berättar, *ville dom som var innesköterskor ha kontakt med utesköterskan så skickade dom ett SMS, ring mig... så bara för man inte skulle bli störd med telefon så mycket... vi ska försöka permanenta det sättet och arbeta, ja, det gav alla en mycket lugnare... alltså sköterskorna kan ha tjugo – tjugofem samtal per dag egentligen.*

4.3.6 Utdrag ur intervjuer med socialarbetare 1 inom Individ och Familj

Gunilla som är runt 40 år har en roll som samordnare inom sektionen för fritid på Fält och Fritid i Socialtjänsten. Den gruppen som hon samordnar samarbetar nära med skolan. Hon har 10 års erfarenhet av att jobba inom socialtjänsten, och har innehaft samordnare rollen i ett och ett halvt år. Gunilla använder sociala medierna: telefon, mejl, facebook, messenger, och instagram. På instagram så är hon en öppen användare, i och för sig med ett användarenamn som är hennes förnamn och någon siffror. Vilket gör det svårare att hitta henne.

Även om Gunilla själv aldrig skickar ut vänförfrågan till kollegor så har hon många kollegor och chefer som hon är vän med på både instagram och facebook. Vi undrar vad vänner betyder i detta sammanhang, och Gunilla svarar, *man är ju vän med vissa människor som man knappt hälsar på på stan, alltså det är ju lite så. Om vi får ny personal eller timanställda, det... de får skicka till mig. Sen har jag haft en privat vänskap, eller har fortfarande, med chef, för han jobbade ju*

också så som jag, för tio år sen när vi var vanliga kollegor, så att hade jag... hade vi träffats nu på den här nivån så hade vi kanske inte blivit vänner, det vet jag inte, men vi har sån härlig jargong, hela vår arbetsgrupp, så det är mycket sånt här... när man gillar eller skriver på varandras statusar, det är mycket så här man hånar på skoj och alltså det är jätteroligt, så att vi... man garvar ihjäl sig när man kommer till jobbet liksom.

Vi undrar om Gunilla haft skäl att rensa i listan, eller velat göra det, jo, jag har... alltså jag har ju inte rensat jättemycket, jag får nästan lite dåligt samvete om jag plockar bort någon. Men ibland är det så att man varit kanske på en kräftska och så träffar man någon där och så åh, nu ska vi tagga alla här och ja, nu får vi också bli vänner och så träffas man aldrig mer. Så att det är lite såna man har kanske plockat bort... jag har ff a plockat bort ngr som inte delar dom värderingarna jag har. Och det är jätteolikt mig och tänka så, för jag tycker att alla ska få tycka och tänka, men när det handlar om fördomar med rasism och... när man inte står för mänskliga rättigheter, när jag sett... då har jag plockat bort dom direkt faktiskt.

Vi vill veta mer om hur det fungerar att vara vänner med ungdomar, och vänner som har många ungdomar som vänner, man ska tänka på vad man skriver när man är på sitt jobb, för att fast man är här och har en... man kanske har en timmes rast, så är man ändå en anställd och att vi ska tänka på hur och vad vi skriver liksom. Så det har vi pratat om... och sen även att många av våra timanställda är vän med en massa ungdomar, för att dom känner mycket folk... och då har vi valt att vi inte är vänner med timanställda... för annars... alltså det har varit väldigt mycket att ungdomar har kunnat se våra statusar och... för det är många som har gjort de här inställningarna att inte vem som helst kan gå in och kolla, men är man då vän med en timanställd som är vän med alla ungdomar så blir det väldigt fel, så där har vi diskuterat väldigt mycket förr... nu var det ett tag sen.

Gunilla har både en privat smartphone och en jobb smartphone. Gunilla har inte med sig båda samtidigt i jobbet, förut hade jag... kollade jag mitt privata lite då och då, men nu... nu känner jag att man inte hinner, men jobbets Facebook har jag i min jobbtelefon. Så att den kollar man ju ganska ofta. Detta är verksamhetens facebook. De har en Facebooksida för fritidsgården i formen av en vänsida. Innan hade vi en gillasida, men där fick vi inte lika samma respons med ungdomarna.

Det är väldigt sällan att någon privat ringer på jobbtelefonen, och vice versa att någon från jobbet ringer till hennes privata telefon.

Gunilla berättar om prefix lösningen som jobbet erbjuder, alltså jobbtelefonen har man ju i arbetet, skulle det vara att jag behöver ringa ett privat samtal någon gång då och då så är det okej, men då ska man

ju ha det här prefixet. Jag har aldrig använt min telefon på det viset, men skulle jag säga upp mitt eget abonnemang så finns det möjlighet att jag kan ha denna jobbtelefonen privat och då kan jag lägga in liksom till mamma och syster så lägger man in liksom ett sånt prefix före så, så dras det på lönen, tror jag, eller någonting sånt.

Facebooksidan är ett sätt att ha kontakt med ungdomarna där fritidsgården kan lägga ut notiser när det händer något, och ungdomarna kan svara direkt. Vi undrar om hon har aviseringar påslaget, *det är bara när vi får meddelande, alltså chatt, för annars så plingar det hela tiden när folk bjuder in en till olika spel och... så att där har vi faktiskt gjort en inställning, att det är bara när det är chatten. För då är det ju oftast att vi kanske lagt ut en fråga, som ikväll har vi kulturnatten, vill ni vara med och uppträda eller vill ni vara med på detta, så att dom ändå kan få snabbt svar tillbaka... Och nu är vi ju ett helt gäng, vi är sex personer som är inne på samma, så att nu känner jag att nu behöver inte jag hålla jättemycket koll, utan nu vet jag att det är andra som också... Alltså vi har lite olika roller, vi har en kille i vår grupp som är dans- och musikkoordinator, så han har ju väldigt mycket med den här meddelandefunktionen där han frågar ungdomarna om dom vill komma och hjälpa till med studion eller nu har vi ny studioskurs eller ja, någonting så här. Och sen har vi andra då som... vi kanske ska... är det någon som vill komma och hjälpa till och renovera i lokalen t ex, eller vara med på halloween och så. Så ibland är det så att vi sitter samtidigt och då blir det ju lätt också att då kommer det kanske inte upp ett nytt meddelande när min kollega behöver ha svar, så att där har vi fått sätta upp lite att ja, men fast där inte är ngt nytt meddelande så får man ändå gå in och kolla, det är så lätt att man missar annars, så att vi får sätta upp lite såna här egna strukturer på hur vi inte ska missa dom liksom.*

Vi fick veta att personalen ofta taggade varandra och andra grupper. I samband med detta undrade vi om detta var en medveten strategi eller hur det bara blivit så här, *alltså det ploppade väl upp underifrån först, men allting vi har gjort med... vad heter det... kvalitetssäkring och allting är ju... genomarbetat med kommunikationsavdelningen. Just det här att det ska tydligt framgå att det är Landskrona stads personal som håller i detta och vi har gjort tydliga riktlinjer för vad som gäller, hur vi skriver och att man helst alltid ska skriva en avsändare när man skriver status, dom som läser ska veta att det är Lotta som har skrivit detta och... så det finns tydliga riktlinjer för hur vi använder detta.*

Vi ställer frågan om hon har Facebook privat också, *Ja, jag älskar den här tekniken. Gunilla använder en Samsung i jobbet och en Iphone privat, hon berättar om hur de olika gränssnitten fått henne att mixa privat med arbete, och den här appen för och ha bra mejl... läsa mejlen den är inte bra på Samsung, så min jobbmejl har jag i min privata.*

Gunilla har också en surfplatta i jobbet, och hon tar ofta med både jobbplatta och jobbtelefon hem. Också på sin fritid så kollar hon in sitt Jobbfacebook emellanåt, *men jag har blivit bättre, för att jag är väldigt så här... jag vill... om någon unge skriver då vill jag att dom ska få ett snabbt svar och... men det blir lite att då blir dom lite bortskämda också, för vi har ändå en 24-timmarsregel här i Landskrona, att man ska få ett svar inom 24 timmar, i den mån det går. Att dom kan faktiskt vänta till imorgon när jag kommer. Men jag är... har alltid varit väldigt så här vill vara tillgänglig...* Vidare berättar hon att de pratar mycket om att när man är ledig så är man ledig.

Gunilla berättar att, *alltså många säger ju till mig liksom... men fan, lämna telefonen här. Jag kan inte... skratt... Ja, men det bara är så. Det är så galet. Men jag har haft mycket så när man har jobbat i många år, man har haft kontakt med ungdomar som kanske inte alltid har mått så bra, som kanske har kunnat ringa en när som helst liksom, dom har vetat att jag alltid... så det är nog någonting jag haft med från början, liksom att jag tycker att ja, men det är inga problem, det är klart... ja, 24 – 7 liksom ring. Men nu har man ju lite mer... eftersom man har lite mer ansvar för arbetsgruppen här och arenan liksom och... man vill liksom vara tillgänglig, men det är ett helt eget val. Så det är aldrig någon som har sagt till mig att nu ska du... nu får du faktiskt se till och svara på den, alltså det är ett helt eget val liksom... alltså dom tycker att jag jobbar för mycket då, fast sen är det vissa veckor där ingen hör av sig överhuvudtaget liksom, men....men jag är medveten, så det....är mitt eget fel.*

Vad gäller mejl så kollar Gunilla dessa ca 20 gånger under en arbetsdag, *jag älskar ju mejl, jag brukar bli kallad för... mejlbombaren på vår arbetsplats. Och jag kan förstå andra som kanske tycker det är lite jobbigt ibland, för ibland skickar jag bara iväg, skickar, skickar, skickar, istället för och kanske ibland sammanställa ett lite större mejl, så jag kan skicka till samma personer kanske sju ggr under en dag, men jag så där... jag tycker det är... det är det bästa verktyget vi har här, väldigt enkelt.*

Kollegor emellan så är mejlen det mest använda kommunikationsmediet berättar hon, *Det kan vara... vi sitter i en... som sagt, vi är tre koordinatörer och så har vi då två... en biträdande chef och en sektionschef, vi har ju väldigt mycket mejlkontakt där vi briefar olika saker inför olika möten eller bekräftar och godkänner saker, så ibland om jag skickar iväg någonting så kan jag kolla hela... alltså kollar hela tiden om det har kommit någonting, istället för och bara vänta till dagen efter. Utöver mejlen så berättar Gunilla också att de ringer och SMS:ar också ganska mycket, *Det kan vara allt från att jag är lite försenad el... den och den ungdomen ringde mig nu, kan du öppna för den eller den kommer också ikväll, så att det är bara verksamhetsinformation... eller jag är sjuk.**

Det finns också skäl att undvika för många telefonsamtal då dessa tar tid, och att Gunilla gärna vill vara effektiv, *Men ibland är det skönt och bara... för oftast om jag ringer någon för och ge den här lilla korta informationen, så blir det att man kanske pratar i tjugo minuter. Och jag vill gärna vara effektiv i mitt jobb, jag vill bara ge ifrån mig en information, inte babbla en massa.*

Det är intressant att få veta att privat så använder Gunilla inte mejl, *aldrig privat faktiskt. Jag har ju en mejladress som är kopplad till Facebook och... men det är i så fall... då använder jag Facebook eller ja, det här chatt... messenger... jag har ju notiser på min jobbmejl, men inte på min privata mejl, den går jag in och kollar lite då och då liksom.*

På arbetsmöten med ledningsgruppen läggs alla mobiler undan, policyn kom till efter en utbildning för chefer, *när vi hade stormöte så sa vår chef det, att nu tycker jag att vi tar detta liksom, för att annars sitter folk och kollar mejl eller SMS:ar, man är inte fokuserad, så varje gång vi kommer hit och ska ha vårt möte här heller där uppe, då lägger vi undan telefonen... och är det så att man väntar ett viktigt samtal så säger man det och så piper man iväg lite försiktigt och det tycker jag faktiskt är väldigt bra. Sedan finns det flera andra typer av möten när där mobiler inte läggs bort.*

I övrigt får vi veta att privat surfande på jobbet går under principen, frihet under ansvar, *för jag tycker också att egentligen har man ju rätt och ha fem minuter... vad är det...en gång i timmen el... men jag kan ju... alltså ser jag någon som sitter privat och kollar kanske Youtube eller Tradera så tänker jag men liksom lite så... men vad fan, sitter jag här och jobbar... men då kanske den personen har precis suttit och jobbat med ngt jättemycket och tar en femminutersrast eller paus. Och då behöver man inte kanske alltid säga att nu tar jag fem minuter och kollar Tradera.*

4.3.7 Utdrag fokusgrupp med två socialarbetare inom Individ och Familj

I fält jobbar socialarbetarna ofta tre och tre, fältsekreterare och blåjackor jobbar tätt tillsammans. De har i princip samma arbete att arbeta förebyggande och med relationer. De som benämns blåjackor vänder sig till alla i alla åldrarna, medan socialsekreterarnas målgrupp är mellan tretton till tjugo. Fält och fritid Har två skilda inriktningar där syftet är att fritid ska hålla på med det främjande arbetet och fält ska hålla på med det förebyggande arbetet. Vi får veta att de är mitt i en omorganisation, *Sen vad är främjande och vad är förebyggande... det är en helt annan femma. Och det är också såna här definitioner som är pågående. Arbetet i fält är behovsanpassat och upplagt som skiftarbete mellan 8 på morgonen till 01 på natten, eller när behovet finns. I denna intervju är fältarbetarna mellan tjugo och tjugofem år.*

Den vanligaste kommunikationsformen medarbetare emellan är mejl, sedan telefonsamtal. Medarbetarna har som vana att läsa mejl regelbundet, vid varje tillfälle som de kommer in på kontoret så går de igenom mejlen, De berättar att de har en skyldighet att svara på mejl inom 24 timmar. Hur många mejl de får per dag varierar mellan dag och personer, men ligger uppskattningsvis mellan 2 och 10 mejl per dag. Då räknar de inte med ungdomarna, dessa har de på Facebook.

På frågan om SMS, Nej, det är nog mejl eller telefon. Det är mejl eller telefon, SMS:a inte....utan det är ju ringa. Jag har inte SMS:at någon. Inte jag heller. Ja, jag tänker det... SMS, att någon... upplever jag i alla fall som det gör jag privat, alltså typ till kompisar och familj och sånt, men i jobbsammanhang så antingen mejlar jag eller ringer.

Vi som intervjuade berättar för dem att i sociala medier inkluderar vi telefonsamtal, vi får veta att de har både smartphone och enklare mobil, *Alltså vi har ju... vi hade faktiskt den här diskussionen uppe igår och vi har ju privat jobbtelefon så att säga, som vi inte ger ut till vem som helst, för att inte bli överringd på den eller så här. Den är rent... mycket tyst... syfte, sen nu så kommer vi och ha en telefon till, som är fältgruppstelefon, den kallas för det i alla fall. Så ett nummer vi ger ut eller kommer att ge ut till ungdomar, där de kan ringa oss, SMS:a oss, höra av sig till oss om de känner för det. Och det är väl... det är väl två syften med det egentligen. För det första att man inte ska bli överringd, vi har ändå en hel del möten vi ska vara på och den telefonen är ju den cheferna ringer på eller andra kollegor som man jobbar med, så det är ju svårt och liksom bara stänga av den och bara nej, men nu sitter vi på ett möte eller vad det nu än kan vara... och det... under vissa möten så tar man ändå emot samtal från medarbetare... Den här telefonen, den andra....den kan man använda på ett helt annat sätt....man kan ha den med ut...ja, det har man ju med denna också, men man kan ha en annan typ av konversation i den andra telefonen. Att ha privat jobbtelefon innebär inte att den används privat på fritiden, utan istället att den är personlig och att de inte delar ut numret till alla, den fungerar mer som en kommunikationsmöjlighet medarbetare emellan.*

Samtliga medarbetare har också tillgång till egen dator. Flera av dem delar rum med andra kollegor, där de har sitt eget skrivbord. Verksamheten är dock utåtriktad så de sitter inte så mycket där, blir många möten eller att vara i fält ofta influerat av olika teman eller prioriterade områden, *Ja, alltså det varierar väldigt mycket. Ofta så finns det alltid ngt möte inbokat och det kan vara ett SSP-möte (Socialtjänst, skola och polis), ett nätverksmöte eller som nu så har vi... jobbar vi med fyrverkeriarbete. Och sen så tiden däremellan som inte går till skrivbordsarbete går till fältande, vi försöker komma ut så mycket det går. På förmiddagen brukar det vara skolfält, då åker vi ut till olika skolor och hänger där i rasthallarna och så... Hela Landskronas, alla skolor i Landskrona tillhör oss så att säga. Det enda*

som är viktigt för oss är åldern... Ja, som t ex igår arbetade vi från 13 till 22 och då brukar det vara ngt möte under dagtid och sen så efter klockan fem – sex så brukar vi gå ut och så har vi olika prioområde som vi vet att det brukar hänga ungdomar, t ex på Albanoskolan var vi säkert en timme igår... där var ungdomar... och hade jättegoda möten där med dom och så.

Facebook används som media, det finns en sida som heter "Fältgruppen Landskrona", tanken är ju att vi ska använda vår Facebooksida för att kunna ha öppna diskussioner med ungdomarna. Att försöka få med dom i debatter och få dom till att tänka efter lite själva, kring vad som är rätt och fel osv, ge ut lite information om events som händer... allmän världskunskap är tanken också att vi ska ge, men just nu är vi i stadiet där vi försöker locka tittare så att säga... Ja, alltså jag har huvudansvar, tillsammans med Anna, att se till så att den kommer igång och vi promotar den lite och så här... allmän världskunskap är tanken också att vi ska ge, men just nu är vi i stadiet där vi försöker locka tittare så att säga. De är fortfarande i ett uppstartsläge, så de har inte kommit särskilt långt, men det har ändå gett resultat.

Det visar sig att Facebook genererat kontakter som inte funnits tidigare, enbart har genom Facebook... mycket tyst... telefon också, där alla möjliga saker kommer upp, alltså det kan vara ett vardagligt hej, hur är läget, vad gör ni, var är ni, är ni ute idag, till ett ja, jag har problem med detta, kan du hjälpa mig med det eller liksom vem ska jag snacka med. Vidare berättar de att ju mer aktiva de är desto mer kommer det upp i chatten.

Vi undrar hur detta är upplagt, om det är en jobbFacebooksida, där jobbidentiteterna finns, eller är det en röst? Ja... både ja och nej... fältgruppen Landskrona är ju en gemensam som vi alla använder, vi i fältgruppen. Sen så om vi pratar med någon ungdom t ex i chatten och sånt så kan vi ju säga ja, nu är det Anna som pratar eller nu är det Annie som pratar och ibland undrar dom själv också, vem är det jag pratar med så.

Vidare undrar vi hur hantering och bevakning sker här, Ja, alltså idag är det ju lite mindre rutinerat, men så fort vi har en... alltså vi har ju igång Facebook hela tiden när vi sitter på kontoret. Så plingar det ju till om det är någon som skriver då någonting, så vi håller ju ett öga på det. eller om vi har en stund över, vilket man brukar ha om dagarna, så... man har alltid en kvart man kan liksom ta bara till Facebook, så det är antingen jag, Anna eller Lasse som liksom går in och kommenterar lite kommentarer och gillar någon bild kanske eller liksom... synas lite och faktiskt att där finns kul grejer där också.

Sen... vi har också en kvalitetssäkring som gjordes i våras, angående nätvandring som vi kallar det, för precis så som vi på stan t ex etablerar

någon kontakt där ungdomen öppnar upp sig till någon av oss liksom och sånt, så har vi ändå tystnadsplikt där och om det är något allvarligt skyldighet att meddela föräldrar eller vårdnadshavare och så och precis samma sak är det på nätet också, om det i chatten kommer upp någonting, t ex om det är någon ungdom som öppnar upp sig till Annie så har hon den kontakten och då säger hon till mig... jag har nu den här kontakten med den här personen, så att skriver den personen i chatten och jag ser att hen har skrivit så meddelar jag Annie, att nu har hon skrivit eller om hon ser det själv, då går inte jag in och tittar på den konversationen.

Under samtalet berättar de att de också är noggranna med att informera om att Facebook har rätten till allt som läggs upp och skrivs där.

Vad gäller den interna kommunikationen i organisationen så är det mestadels mejl eller telefonsamtal som används, Skriver man utifrån rummen, alltså så som vi sitter, så blir det ju mejl eller att man ringer. Det är mejl eller telefon, SMS:a inte... utan det är ju ringa. Under möten i organisationen så svarar fältpersonalen i de sina arbetstelefoner när det ringer, Så att vi försöker ha den här flexibiliteten, att kunna liksom ta emot samtalen, vi vill ju inte att det ska vara så, att nej, jag sitter i möte, vi kan inte ta telefonsamtal, för då kommer vi aldrig och kunna ta ett telefonsamtal under såna här perioder som det är nu... höst... när det är höst så brukar det vara många möten... och slutet av året, det är redovisningar som ska ske, det är planeringar inför kommande år, det brukar vara rätt så tight med tid.

Privat använder de hjärna SMS till vänner eller familj. Personalen bär med sig sina privata telefoner när de jobbar, och när vi frågar hur de använder dem under arbetstid, *Ja, alltså grej... för min del så är grejen att jag verkligen tycker väldigt illa om min jobbtelefon... skratt... Jag gillar inte den, jag kan inte med den, jag har inte tålamod till det. Det är ett annat märke, det är en Sony och jag använder Samsung privat. Det är en Sony och en fruktansvärt jobbig sådan. Den vill inte som jag vill för det mesta. Så att jag har... alltså när jag jobbar så är jag inloggad på min egen telefons Facebook, med fältgruppens Facebook.*

Trots att den privata telefonen används i jobbet så tittar Anna inte på privata mejl i den. Samtidigt får hon hela tiden en snabb inblick i vikten av meddelandena, *Nej, jag har valt att inte göra det, för annars så blir det att man blir avbruten, det är väldigt lätt hänt ibland om jag får ett SMS av någon... nu har jag den här inställningen på min telefon, att jag måste inte låsa upp skärmen för att kolla meddelandet, utan meddelandet står direkt på telefonen. Och då kollar jag en snabb liksom, okej, är det någonting viktigt eller inget viktigt, inget viktigt ner med den, men inte så fort jag får ett SMS... måste kolla vem det är.*

De uttrycker också att arbetsplatsen inte alltid hänger med i tekniken, *vår tegelsten... den kommer och vara ett bekymmer, så det får vi ta upp med chefen, men det är ju så här nytt, vi har inte tagit upp det med chefen än, vi vet inte möjligheterna, men det borde också vara en smartphone, just för att kunna ha Viber, Kick, Whatsapp... för det är där man skriver till varandra för det mesta, åtminstone när jag jobbade på skolan... det första var har du Viber, har du Kick... ja, det har jag ...mycket tyst... nej, men det finns där och man ser ju vad det är dom använder och där behöver vi också vara. För vi får ju inte SMS om dom använder Viber eller Whatsapp, varför skulle vi få ett SMS och vänta på SMS:et alltså ...skratt...*

Ett annat exempel är Instagram, *Instagram är det ngr ungdomar som har frågat om, om fältgruppen har, men... men just... det är ju också svårt, för Instagram är ju mer kopplat till... det kan du ju inte använda datorn till, det är ju mer kopplat till en smartphone.*

Det har också skett förändringar i betalformer som påverkar användandet samt vilka tjänster som används av ungdomarna. Tidigare var fri surf och betalt för SMS en vanligt förekommande kombination, då användes social medier som What's up och Viber mer, idag är det tvärtom, *Det har skett en förändring där, den är på gång, det är som de här fri surf-abonnemangen... det finns inte ett enda, dom finns inte kvar på marknaden. abonnemang... det är gratis rakt över och när man frågar ungdomar...majoriteten har abonnemang. En ungdom gör lätt av med tio gig på en månad, många måste köpa till, för att det räcker... alltså tio räcker inte till, så det är ingen som tänker på det här idag, att den har varit fri tidigare och man kom med erbjudande och sånt.*

De har inte lagt in jobbmejl i sina privata telefoner, ett av skälen är att det är sekretess i många ärenden, jag upplever det som farligt att ha jobbmejl, vare sig om det är jobb... alltså den jobbtelefonen eller om det är min egen telefon, för att man vet ändå aldrig, alltså telefoner är lätta att slarva bort. En dator slarvar man inte bort på samma sätt. Alltså mobiltelefonen den är känslig, det är samma sak som SMS som finns på mobiltelefonen, alltså dom tar jag för vana att radera om det skulle vara... alltså nu är det mellan gruppen om vi SMS:ar någonting, det är väldigt sällan det händer. *Och jag har inte heller några namn på någon av ungdomarna på telefonen heller, just för att om det skulle vara någonting med att telefonen försvinner eller något, då ska man inte utsätta någon annan för fara på något sätt va, det kan vara vilken fara som helst, att man snackar skit eller att man blir uppringd, det blir fel. Och samma sak med mejlen, alltså vår mejl är det viktigaste vi har som arbetsverktyg, alltså allt, så det hade heller inte funkade och ha den där, tycker jag.*

De berättar att de inte tittar på jobb mejl eller jobbfacebook på sin privata tid, *När jag började jobba... jag tog också med mig jobbet hem...*

men nu har jag ändå lärt mig att kunna säga... nej, nu slutar jag tyvärr, jag är ledsen, men det privata det blir ju ändå... ja, det påverkar ens humör på dagen t ex och såna här grejer, man kan ju inte undgå från det, man är inte mer än människa. En av medarbetarna uttrycker motsatsen, för mig är det också snarare att det privata tas med till jobbet, snarare än att jobbet tas med hem till det privata. Båda uttrycker att det kan vara svårare att stänga av det privata när man kommer till jobbet än tvärtom. Fast detta tar sig inte något stort uttryck då de säger att de inte hinner att göra privata saker på jobbet, Facebook brukar jag oftast kolla under lunchen, det är bara tidsfördriv. Jag är mest fotointresserad, så att då kollar jag hellre Instagram... också under lunchen, men det är den enda tid som jag kollar det under dagen, det är det.

Att hitta sätt att balansera sitt privatliv med sitt arbetsliv har varit en resa, jag har jobbat för mycket inom för många olika ställen, på gott och ont, jag har fått lära mig väldigt mycket om mig själv också och olika regler hos olika arbetsgivare har också gjort att jag faktiskt har fått träna mig lite i det här med att kunna liksom sätta åt sidan det privata också, jag har varit urusel på det, alltså riktigt urusel, jag har kunnat sjukanmäla mig en dag för att typ så här jag mådde skitdåligt för att jag bråkade med min man liksom...

Det jag gör nu det är att jag... jag har börjat göra det här mer, min privata telefon, om jag vet att vi ska... ja, min personliga, whatever, min egna... om jag vet att vi ska till en fritidsgård och jag vet att där brukar vara mycket ungdomar, eller om vi ska till Albanoskolan, då lämnar jag kvar mobilen, antingen i bilen eller på kontoret, beroende på vart vi ska, om jag vet att det är en sådan dag där det är mycket, det är många som skriver till mig, då struntar jag i den telefonen och så kopplar jag upp mig på Facebook på jobbtelefonen istället. Just för att inte ha den, för annars blir det så här, okej, SMS ...usch... gud, vad vill dom nu ...skratt... När jag inte har den hängandes och vibrerandes över mig då glömmer jag bort det, för jag är så inne i att prata med ungdomarna eller med kollegor eller vad det nu än kan vara.

När vi pratar vidare om att kolla på sociala medier under arbetsdagen så får vi veta att, Mejlen och SMS:en brukar jag checka av om jag får det, för... mest också för att jag inte klarar av när den här lilla röda pluppen... alltså man ser att man har ngt oläst där, jag måste få väck det. Vilket visar att det inte är meddelandena i sig som styr, utan det faktum att de inte är hanterade i listan pop-upp meny.

När vi pratar om Facebooks betydelse privat så får vi veta, jag har faktiskt två Facebookkonto, en som jag skaffade för... ja, 2007 tror jag det var och där är det lite sporadiska kontakter, både folk jag känner och folk jag har träffat en eller två ggr. Sen så kände jag nej... gud, vad ytligt det här är och då skaffade jag en annan, där jag bara har liksom alltså nära vänner och familj och kompisar från... som jag har lärt

känna från utlandet då när jag bodde i USA och så, alltså det finns... jag har faktiskt haft någon kontakt med... det finns liksom en fortsatt relation till de här människorna som jag har där... ngt slags tappert försök att försöka göra det lite mer privat, så att det inte blir så himla... himla ytligt.

Vi får också veta att de tänker på sin yrkesroll också privat, att vara förebilder, bland annat är de privata med sina bilder och inlägg, jag vill veta vem det är som ser mina bilder... jag är ändå en professionell någonstans, jag jobbar med ungdomar, jag ska vara en förebild för dom. Om jag har varit ute och festat och så här... nej, jag lägger inte upp att jag har varit ute och festat och liksom så här låter vem som helst se det, för att okej att ungdomar festar, men jag vill inte vara den som visar dom att festa hur som helst är helt okej... och en ungdom kan lätt misstolka detta, att shit, kolla, nu festar hon, hon är ute och festar varje helg, alltså kolla vilken människa och alltså det förtroendet man kan skapa till en ungdom det kan lätt brista. Och faktiskt också för att jag vill inte att mina chefer ska veta vad jag pysslar med på helgen, om jag är ute och festar och jag dricker en helg då vill inte jag att chefen liksom ...mycket tyst... drack förra helgen... ...Skratt... Alltså så det är lite såna här grejer också som gör att jag har valt och ha sekretessen på, på både Facebook och Instagram.

De berättar också att de inte blir vänner med någon ungdom som de träffar i jobbet, det skall finnas en skillnad i vad som är privat och vad som är arbete, med ingen regel utan undantag, Utan då är det någon som jag har en etablerad kontakt med, som jag har stöttat väldigt mycket, som jag indirekt kan stötta upp genom Facebook, så av den anledningen, men inte annars. Nu om en ungdom hade frågat kan jag få din privata... nej, tyvärr, vi är på fältgruppens och där kan vi snacka hur mycket du vill, men inte min privata, jag är ledsen.

De berättar att det fungerar bra på sina arbetsmöten vad gäller telefoner och att visa respekt gentemot varandra. Ett av de uppgivna skälen är att det är små intima träffar, ett annat är att de har mycket att göra och inte tid att inte vara fokuserade när de träffas, ett tredje är grupptricket. De berättar vidare att så länge social medier inte kommer i vägen för arbetet så är det okej att vara där emellanåt, t ex om någon hittar ett kul YouTubeklipp så vill man gärna visa det och det är ju helt okej ju och göra, sen så återgår man till sitt eget arbete igen och så. Detta samtidigt som det finns också en uttryckt känsla av att göra något fel när de är inne på sociala medier, jag kan fortfarande känna ibland om jag är inne på YouTube eller liksom... jag letar klipp, för det mesta letar jag klipp till Facebook för att lägga upp där (på jobbfacebook), men fortfarande när man går in på saker som intresserar en själv och då kan jag vara lite så här shit, undrar vad dom kommer och

tycka nu. Men jag vet innerst inne att det hade inte spelat någon större roll, för jag gör ändå det jag ska göra.

5. RESULTAT FÄLTSTUDIER BIBLIOTEK

Nedan tar vi upp de delar som sammanfaller för bibliotek. Vi har låtit det som var viktigast för de studerade själva få högre prioritet och komma med i intervjuer och i rapporten. Till detta tillkommer naturligtvis det fokus som hela undersökningen har, dvs. området som vi är finansierade att undersöka. Inom bibliotek har vi intervjuat 6 bibliotekarier och 1 biblioteksassistent, samt 3 biblioteksanställda i fokusgrupp.

Generellt sett och i jämförelse med de andra studerade områdena var det tydligt att denna grupp hade den största medvetenheten kring social medier.

Av denna grupp fångade vi upp några olika metaforer och beskrivningar angående hur olika bibliotekspersonal uppfattade att social medier.

Facebook det är väl ungefär som och gå på en fest liksom, det är lite att man sitter och chattar runt och pratar och har lite olika dialog med lite olika folk. Facebook är ... lite mer direkt socialt, det är väl där jag har kompisar och närstående.

Jag tänker kanske Facebook som någon slags dagbok... man flyter in i varandras liv ändå liksom...

Min bild av Facebook är ju... att hålla sig uppdaterad, att hoppa runt på olika sidor... den sociala kollen på gamla och nya bekanta som jag inbillar mig att mycket handlar om... Att man är lite kartlagd, ja... att söka bekräftelse på det viset... sjutton (stycken så kallade vänner) som betraktar det på vägen eller så.

Twitter följer man lite mer intressebaserat... det är lite roligare på Twitter liksom, eftersom det är mer tankemässigt... oftast blir det att man följer väldigt många efter hand och det blir ett par tusen Twitter och läsa varje gång man ska in...

5.1 Sammanfattning biblioteksanställda

Facebook är ett levande media, vilket är svårt att hantera för mindre organisatoriska enheter

För mindre biblioteksenheter så visar det sig ta alldeles för lång tid att hantera ett levande forum som Facebook, detta i förhållande till de resurser som de har tillgängligt i personal. En bibliotekarie uttrycker att Facebook är som en organism som hela tiden pratar med en. Personal berättar att om de sätter upp en Facebooksida så vill de också kunna sköta all kommunikation i den på ett professionellt vis, vilket de inte klarar idag. Problemet som uttrycks är att alla händelser hamnar i ett flöde huller om buller så som kunder väljer att lägga sina

kommentarer. Sedan förväntar de sig att biblioteket hela tiden skall följa flödet och veta att de lagt en fråga som en kommentar någonstans i detta flöde. Personalen anger att mejl är bättre här då de kommer in och hittas i kronologisk ordning, samt stannar kvar tills de är hanterade.

Ytterligare skäl att inte ha Facebook på mindre enheter är de måste nå upp till en kritisk massa nyhetsmaterial, om inte det finns så upplevs sidan vara inaktuell.

Det är svårt att förutse vilka sociala medier målgrupper är på framöver i tiden

Det finns också mycket osäkerhet eftersom utvecklingen går fort. Personalen uppfattar att det är svårt att hinna med i och följa utvecklingen. En bibliotekspersonal uttryckte att hon inte visste hur många som använder Facebook fortfarande i just den åldern, eller om det är något annat socialt media som gäller. Ibland är vissa sociala medier på utgående. Det finns inga uppenbara svar här då utvecklingen går snabbt och att det är en mix av sociala och tekniska aspekter som styr, t.ex. trender, åldersberoende, tillgänglighet, affärsmodeller. Ett av skälen att Facebook Messenger tog rejäl fart bland unga var att Messenger gick över Internet och där togs det inte betalt som det då gjordes per sms. Idag är det omvänt, antalet sms och mms är fritt och istället betalar användarna per mängd nedladdning.

Sociala medier lämpar sig bäst vid presentation av för utåtriktade aktiviteter

Det mesta av de utåtriktade aktiviteterna på biblioteken idag har någon koppling till sociala medier. Det sociala mediet Facebook användes oftast inte för vanliga biblioteksfrågor, utan snarare var det ett sätt att marknadsföra program och speciell evenemang. Ett program kan handla om författarbesök. Det brukar vara två, tre program per halvår. Den som är ansvarig och tar kontakt med författaren, fixar ihop med hotell och bokar resa och marknadsför samt skickar ut pressmeddelande och meddelar tidningar om att programmet ska bli av. Samtidigt marknadsförs det också på Facebook. Det hänger ihop, om de vet det ska vara program den dagen så är det nära till hands att de i bara farten också fyller i på Facebook.

Annat exempel kan vara, när de delar ut biljetter till barnteater eller någonting till barnavdelningar. Om de då känner att det inte delas ut tillräckligt, då brukar de också lägga ut det på Facebook. Vilket brukar sätta fart på åtgången av biljetterna.

Mycket av tidigare direktkontakter med kunder har ersatts av sociala medier

En biblioteksanställd uttryckte att mycket av direktkontakten ersatts med mejl och den idag växande kommunikationsformen SMS, det var ju lite mysigt att man ringde hem och sa hej, det är Sten, nu har din bok kommit. För det finns ju en och annan tant och farbror kvar som man ringer till. Detta var en annan typ av relation med många som inte finns i och med mejlen. Mejlen är mycket mer opersonliga. Hela jobbet tenderade att bli mer och mer opersonligt. Förr träffade hon varenda en som lånade här mellan fyra ögon och pratade med dem över disken, idag så vet hon inte längre vilka hälften av låntagarna är.

Riktad information kontra störande brus

Bibliotekspersonal uppger att när de skall nå sina kunder är riktad information ofta att föredra. Då används mejllistor, med information om tid och plats. Då kan de välja att skicka till de som de vet är intresserade av och behöver informationen. På så vis gör de dem en tjänst att slippa mediebruset. Det visade sig att de mindre biblioteken hade mer av riktad information, ofta också mer kännedom om de sina kunder och deras behov.

Sociala medier passar inte alla

En bibliotekspersonal uttrycker sin syn på varför Facebook inte passar henne. Hon förklarade varför hon idag inte har Facebook aktivt längre. Hon var inte intresserad, och hade heller inte tiden. Att hon sedan utöver detta upplevde sig vara kartlagd gjorde inte saken bättre. Hon var också tveksam till tanken att söka bekräftelse på det viset. Hon upplevde sig också bli negativt påverkad av Facebook, dvs. av att se antalet vänner i jämförelse med andra, samt hur trevligt andra hade det. Hon upplevde att hon mådde bättre att inte ta del av det.

Annan bibliotekspersonal berättar att det går för fort. Hon hade inte orken och intresset att hänga med. Det var lite stressigt också. För att klara av arbetsdagen så försökte hon hålla ifrån sig lite av det nya. Hon tänkte att några av arbetskamraterna som var jätteduktiga på det hålla på med det. Om hon hade varit fyrtio, tjugo år yngre, så hade hon kanske känt sig mer motiverad att arbeta med sociala medier, och det digitala överhuvudtaget.

Mejl är det absolut vanligast förekommande sociala mediet

Det finns höga förväntningar på att organisationen läser och sköter mejlen. En bibliotekarie förklarade att det finns de som jagar svar innan hon ens hunnit titta på mejlet. Det kan ibland handla om tio minuter från det att mejlet kom in. Det är via mejl som de flesta förfrågningarna från kunder kommer, samt mycket av interkommunikationen sker i organisationen. Egna och organisationens mejl läses ofta, och lediga kollegors mejl läses åtminstone en gång på morgonen och en gång innan personalen går hem. En annan personal uttryckte att hon mejlar hela tiden men har inte någon gång känt att hon behövt ett Facebookkonto.

Privatliv och arbetsliv flyter ihop via gemensamt intresse

Det är ett starkt genomgående tema var att arbete och fritid för bibliotekspersonal gick ihop via intresset för litteratur. En bibliotekspersonal berättare att de flesta invitationer som kom på Facebook hade med jobbet att göra. Annan biblioteksanställd uttryckte, att hon satt minst en timme hemma om dagen och tittade på arbetsrelaterade saker. Ytterligare biblioteksanställd berättade att hon kunde odla sina egna intressen i sitt arbete och vice versa.

Ett vanligt förekommande typ av svar på frågan om arbete och fritid var att de försöker att separera dem. Det var ett medvetet val för att kunna känna skillnaden. Flera uttryckte att i och med intresset för litteratur så flyter arbete och fritid oundvikligen ihop.

Annan biblioteksanställd berättar om sin att det är väldigt lätt att bli sittande vid surfplattan, tiden går så snabbt. Hon läste mycket barn- och ungdomsböcker i perioder, och att den lästid på en timme i veckan som de har räcker inte till så mycket. Så det blev mycket mer arbetsrelaterad läsning än så.

Privatliv och arbetsliv flyter ihop via ny och tillgängligare hårdvara

Det har visat sig att ny hårdvara som smartphones och surfplattor i sig bidragit till att arbete och fritid flyter ihop. Det är idag lättare komma åt sociala medier som tillhör jobbet via lättillgängliga surfplattor, och smartphones. Varför? En surfplatta har ingen startup tid att tala om i jämförelse med traditionell dator, och då är det så enkelt att i förbifarten titta in på arbetsrelaterade social medier. Utöver samma enkelhet så har man dessutom alltid med sig sin smartphone hela tiden. Det är ett faktum att en process uppstår efter öppnande av arbetsrelaterade social medier på fritiden som tar ens uppmärksamhet, fokus och tankar under ganska lång tid ställer till det för en del, medan andra tycker det är oproblemiskt. Flera uttrycker att de är medvetna om situationen och jobbar på att få en bättre uppdelning mellan arbete och fritid. Samtidigt drar en annan biblioteksanställd en gräns vid sin privata telefon, varvid jobbmejl endast läses från jobbdatorn.

Ytterligare bibliotekarie berättar om Twitter och berättar att de som läses är för jobbets räkning, för det har med böcker, litteratur och kultur att göra. Och själva Twitter kontot skaffades för jobbets räkning. Men, bibliotekarien gör inte detta på jobbet, utan på kvällarna hemma. Ett av skälen till detta var att Twitter flödet fanns i den privata telefonen, och den används inte på jobbet av henne.

Privatliv och arbetsliv flyter ihop via aviseringar från sociala applikationer

Med appar i smartphones och surfplattor följer möjligheten att avisera händelser. Detta kan ske när telefonen/surfplattan öppnas som siffra

för antalet nya meddelanden, men också i nedsläckta skärmvyer där delar av texten från meddelandet visas upp. Dessa aviseringar öppnar ett fönster gentemot privatliv under arbetstid och arbetsliv under fritid. När biblioteksanställda är på jobbet och ser att de har fått ett mejl, då kollar de vad det är för mejl. De berättar att det är svårt att låta bli. Det visas en röd fyra så är där fyra nya meddelanden som väntar.

En biblioteksanställd berättar att det är när hon skall ringa eller SMS:a själv på jobbet som hon ser vad som hänt på sin privata telefon via aviseringar. Men hon kollade inte sin privata mejl på sin arbetsdator.

Privatliv och arbetsliv flyter ihop via nya typer av sociala applikationer

Det har också visat sig att sociala medier som Facebook och Twitter bidragit till att arbete och fritid flyter ihop. Till exempel så följer bibliotekspersonal ofta många olika bibliotek, då jobbar de ju egentligen, även de hon är hemma. Men samtidigt har de ju valt biblioteken som sina vänner, eller som gillasidor; och att de får meddelande från dem beror ju också av att de också är intresserad av dem privat. Det kan också vara åt andra hållet där fritidsaktiviteter kollas på arbetstid. Som bibliotekarie finns ju möjligheten att titta på det privata beroende på hur mycket det är göra vid exempelvis en servicedisk. Bibliotekarier uppger också att de ibland bara kontrollera om det har kommit något viktigt, inte egentligen fördjupa sig.

En kommentar vi fick berörde vad som lätt kan hända när man är privat på Facebook men har vänner där som är arbetskamrater, dvs. att detta ibland leder till att det blir jobbsnack på fritiden. När en biblioteksanställd berättade om sin relation till privata Facebook och jobbet, så fick vi veta att hon gärna kollar och gillar saker på Facebook som har med jobbet och göra på kvällarna också.

Det visade sig också att om de hade pågående program på Facebook och skrivit någonting i jobbet, och privat hemma ser att det har kommit en kommentar, så kunde de mycket väl svara på kommentaren. Ofta uppfattade de inte detta som extraarbete, då det kunde handla om en så enkel sak som att t.ex. länka vidare till Landskronas Facebooksida.

En annan biblioteksanställd tar upp att de ska syssla med omvärldsanalys, så det blir ju att de läser kultursidor och sociala medier, och där flyter arbete och fritid ihop ganska mycket.

En biblioteksanställd berättar att de kan gå in på jobbet hemifrån via en ikon på sin egna smartphone, då finns jobbmejlerna i den privata mobilen. Det är en webbtjänst som kallas Bryggan.

Flertalet drar en gräns för inblick i sitt privata Facebook liv gentemot sina yrkesrelationer

Någon enstaka tyckte att det var ganska oproblematiskt med vänskap över yrkesgränserna. Detta då kunder är på bibliotek av fri vilja och tycker om och vara här baserat på intresse. Om de blev vän eller inte med bibliotekarien berodde dels av hur mycket kontakt de haft på biblioteket. Också i biblioteket går det ju lära känna någon som kan bli en riktig vän, dvs. om man träffas ofta på biblioteket och pratar och känner att man har saker gemensamt och så där, men inte vem som helst.

En biblioteksanställd uttrycker motsatsen, att hon inte har jättemånga vänner, och de vänner som finns är folk hon känner till. Och vill absolut inte blanda ihop det på det sättet via social medier. Det är lätt hänt att det blir lite för mycket av kompisrelation och då kan det bli jobbigt och säga att vännen har en övertidsavgift här som den måste betala.

De flesta är försiktiga med att släppa in yrkesrelationer i privatlivet. Någon som provat på att upplevde att det var ett misstag. Detta då hon senare upptäckte att de s.k. "vännerna" började ta kontakt med henne på hennes fritid för att låna om böcker. Då kände hon sig utnyttjad som vän och det kändes inte skoj. Samma bibliotekarie uttryckte också att kollegor som hon träffade varje dag inte blev inkluderade som vänner i sitt privata Facebook. De kollegor som fanns var längre ifrån, då var ok att ha med som vänner i social medier.

En biblioteksanställd berättade att han satt dem i en särskild grupp, då han tyckte att det kunde bli lite väl fånigt och personligt emellanåt.

En annan biblioteksanställd berättade att Facebook kontot idag var helt vilande och passivt och det har varit så i flera år. Hon hade gallrat med stora krattan och upplevde att det inte fanns någonting ännu som hon inte kunde lösa genom andra kanaler. Hon startade Facebook kontot för att lära sig mer om sociala medier.

Att inte inkludera professionella relationer i privata sociala medier berodde på att den professionella relationen påverkades negativt
Alla vill inte ha den intima kontakten som sociala medier kan förmedla med sina kollegor. Någon uppgav att de inte ville ha intim insikt i andra kollegors privatliv då det krockade med den professionella relation de redan hade byggt upp. Det blev obekvämt när kollegor inte nämnt någonting tidigare om problem som dör upp på Facebook, Hon tyckte synd om henne. Förstod ju samtidigt att hon som publicerade visste att kollegorna såg vad som hänt då det gick ut till alla vännerna. Detta kunde upplevas som för privat. Det skapades en obekväm situation via inblick i privata livet, var förväntan att dessa

skulle tas upp, eller inte lotsas om när de träffas på jobbet?
Mottagaren av informationen ville inte vara mottagare i just detta fall.

Att inte inkludera professionella relationer i privata sociala medier berodde på av det skapas press att publicera yrkesnyttigt material
Att ha yrkesrelationer med på sin privata Facebook skapade press att publicera saker som är kopplade till jobbet. En bibliotekarie uttryckte att hon blev väldigt styrd och att arbetskamraterna blev jätteglada att ha henne som informationsspridande vän. Detta då hon innan hon skulle på t.ex. författarscener skrev att nu ska jag iväg och titta på det, och efteråt berättade hur det var. Samtidigt kände sig bibliotekarien själv pressad av tanken att de andra förväntade sig att hon alltid skulle skriva när hon var iväg på denna typ av privata evenemang.

Att inkludera professionella relationer i privata sociala medier kräver redigering och anpassning

Det visar sig att många uttrycker att de är mycket väl medvetna om vad och varför de publicerar. En bibliotekspersonal uttryckte att hon delar bara positiva nyheter, då känns sociala medier bra. Det kan gälla om hon går ut på en restaurang som har god mat, Då blir det en bild på maträtten med en kommentar typ, åh, det här var gott. Hon väljer ut det som är positivt. Annat exempel kan vara en rolig artikel i en tidning som hon vill visa. På det här viset visar hon upp en värld som kanske inte är lyxig, men i alla fall positiv.

Negativa nyheter är en helt annan sak, hon var väldigt försiktig till att publicera dessa. Hon berättade att hon sällan blir upprörd, och bblandar sig inte med negativa publiceringar som kan förstärka en ilska.

En annan bibliotekspersonal beskriver att hon medvetet styr sina feeds angående vad som är ok att publicera, just jobb hade hon varit noga med då det kan feltolkas. Samtidigt uttryckte hon att det är lite synd att hon inte kan skriva riktigt som det är. Skälet var den offentliga rollen hon hade, och då var det bättre att hålla sig på den säkra sidan.

Att mixa arbete-fritid i sociala medier är inte fullt ut accepterat på arbetsplatser

Det finns olika normer som påverkar de anställdas beteende. Någon tyckte att det var ok att använda privata sociala medier under arbetstid så länge man sköter sitt jobb. Någon menade att det jämnade ut sig i längden vad gäller arbete på fritid och fritid på jobbet. En bibliotekspersonal uttryckte att hon undvek att gå ut på Facebook de timmarna hon var ledig mitt på dagen för att folk inte ska reagera på att hon är på Facebook på arbetstid. Om hon tittade på Facebook så blev det när hon var hemma efter hela arbetspasset, under helger och på kväll, ibland tidigt på morgonen innan jobbet.

En annan bibliotekspersonal berättade att hon brukade ha både privata Twitter och Facebook igång hela tiden på datorn under arbetet. Hon hade funderat en del över detta, om det påverkade det arbetsmässiga, men kommit fram till att hon klarade sina arbetsuppgifter bra.

Denna mix ger oss bilden att social medier fortfarande håller på att etablera normerna på arbetsplatser.

5.2 Utdrag ur intervjuer med biblioteksanställda

5.2.1 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 1

Astrid som är runt 40 år har jobbat på mindre bibliotek sedan 17 år, till en början med på vikariat, sedan som fastanställd, och som bibliotekarie de sista 3 åren. Hon har studerat till bibliotekarie under tiden hon jobbat. Privat använde Astrid Facebook, mobil, sms, mejl och mms. Den vanligaste kommunikationen sker via mejl, sedan diskussioner över telefon.

En vanlig dag för Astrid kan innefatta, starta maskiner, går igenom sina ansvarshyllor i bibliotekshallen, tittar i facket om det finns förändringar vad gäller lärcentrumstudenters behov, tittar igenom bibliotekets kassa och hanterar förseningsavgifter, beställningar av kopior, går igenom beställda böcker som inte är avhämtade, tömmer avlämnade böcker, går igenom och fyller på nyhetsnurkan med nya böcker, tar en runda på anslagstavlor och ser till att de är presentabla, tittar över fjärrlån och returerna, packar böcker och skickar till andra bibliotek, räknar kassan och mottaster fakturor digitalt, går igenom vikariers behov, tittar på scheman framöver, beställningar av nya böcker, tar emot leveranser, går igenom leveranserna och gör i ordning det vi fått, beställer utländska böcker, hjälper kunder vid behov, läser och besvarar mejl, samt går på mitt stå vid disken pass, eller förberedelser av disken som att fylla på kopian, starta maskiner och kunddatorer, ta in morgontidningarna, byta stämplor, öppna och postbackarna som kommer, tar emot telefonsamtal, det ringer ganska mycket, alltid är det någon av oss som sitter i telefon, till detta kommer utbildningar och regelbundna personalmöten.

På det biblioteket som Astrid jobbar vid så har de valt att inte använda Facebook utåt mot sina kunder. Det finns inget bakgrundsbeslut att de inte skall ha det, utan det är ett eget beslut. Orsaken till beslutet är att det tar alldeles för lång tid att hantera Facebook i förhållande till de resurser de har i tillgänglig personal. Om de skulle satt upp en Facebooksida så vill de kunna sköta all kommunikation i den på ett professionellt vis, vilket de inte upplever att de kan idag. Internt finns det ett slutet facebook konto som används för intern information. Utöver detta finns det också en blogg för hela regionen, *för vi har ju ett forum här i länet, om det är någon som har varit på en utbildning eller någonting sånt där, då lägger de*

upp liksom vad som hänt, då kommer det som ett mejl till mig och så kan jag gå in och titta på forumet och då är det ju en blogg.

Astrid berättar att det finns utmaningar med ett Facebook konto, jag bad om exempel, Vem ska sköta bildgalleriet... och sen är det ju inte säkert alla har nämnt det som ett bildgalleri, dom har kanske kommenterat det på ett annat sätt, på ett annat... en annan... vad heter det... kommentar och såna här saker, det är hopplöst.

Problemet som uttrycks med Facebook är att alla händelser hamnar i ett flöde huller om buller så som människor väljer att lägga in kommentarerna efter sina behov, och sedan förväntar de sig att biblioteket hela tiden skall följa flödet och veta att de lagt en fråga som en kommentar någonstans i detta flöde. Mejl är bättre då de kommer in och hittas i kronologisk ordning, samt stannar kvar tills de är hanterade, Facebook är så levande, det är ju en levande... alltså jag ser det lite som en levande organism som hela tiden pratar med en.

Astrid berättar att det är mycket mejl i perioder, kan ju få jättemycket mejl ifrån lärare som har tema om hösten... för en årskurs trea, kan du plocka upp lite skönlitteratur och lite fakta. Ja, då får dom det på mejl och så plockar dom ihop och så skickar dom med internpost och det tar ju en stund, allt finns inte inne.

Jag hade ju en lärare förra... var det i våras... eller var det förra hösten... ja, strunt samma, men då skulle hon ha Europas länder till en klass på tjugofem elever. Ja, men då plockar jag ihop det, då lägger jag det på internpost och så plockade jag lite allt möjligt blandat, så att dom fick så gott som... två dagar senare ringer en lärare, jag ska också ha om Europas länder. Jaha. Och så upptäckte jag att de här två lärarna jobbade ihop, så fick jag svara denna så... jag plockar det som är kvar, sen får ni jobba ihop. Ja, men det är helt okej. Vi kan ju inte ha hur mycket böcker som helst.

Astrid berättar att de är beroende av att mejlen fungerar, då var det en som la ett mejl klockan ett en fredag, tio i fem kom personen in och frågade har ni böckerna som jag mejlade. Det var fjärrlån alltihop. Dom tog för givet att vi kunde fixa det, men jag menar min kollega kunde inte titta på mejlen... det finns ju inget värre än och få en kommentar... har ni inte sett mitt mejl.

Men det finns de som... om jag inte har liksom hunnit och titta på mejlet och jag fortsätter med nästa mejl och tittar, då hinner jag få ett... har du sett mitt mejl, och det handlar om tio minuter.

Det är via mejl som de flesta förfrågningarna från kunder kommer, och sen är det ju mycket kommunikation internt i kommunen också, det kommer ju mycket, men väldigt mycket reklam, otroligt mycket reklam... Om vi säger att två personal är lediga och då brukar vi delegera ut det,

att kan du kolla mina mejl när jag har semester, -Javisst. Och vi har ju skyldighet och kolla mejlen, om vi tar mejlen då t ex, att när de andra är på semester... då kan jag behöva lägga nästan en timme om jag ska kolla igenom ett antal mejl, plus mina egna och biblioteket och läsa... jag läser andra mejl också... ditt eget kollar du ju oftare på dagen, det gör du, men de andra måste du åtminstone en gång på morgonen och en gång innan du går hem.

Å ena sidan när vi pratar om Astrids privata Facebook får vi veta att hon har många bibliotek med där som hon följer, då jobbar jag ju egentligen, om man säger så... jag är hemma. Men i gengäld eftersom jag har några av biblioteken som mina vänner alltså, eller som gillasidor och får meddelande, det är ju lite grann för att jag är intresserad av vad dom gör, även privat alltså, jag kanske kan åka dit och titta på någonting som... någon utställning som dom har, så det kan ju både vara privat och lite jobb i det.

Å andra sidan så använder Astrid inte Facebook när hon är hemma mellan två arbetspass samma dag av rädsla för att det skall uppfattas som att hon är där på arbetstid, För att jag undvek, jag har ju haft... jag har egentligen på mitt schema måndagen så att jag slutar tolv... Och sen jobbar jag kvällen och börjar kvart i tre... Jag undvek och gå ut på Facebook den tiden, för att folk inte ska reagera på att hon är på Facebook på arbetstid, eftersom vi inte har Facebook på jobbet. Tittar jag på Facebook så gör jag det hemma, helger och kvällar, kväll eller morgon.

Sen kan jag säga att dom gångerna jag har öppnat mitt privata Facebook, om jag har haft någon... äldre eller någon som behöver hjälp med Facebook, komma igång med Facebook, vill förklara vad Facebook är, då har jag öppnat mitt privata, för vi har ju inget, bibliotekets, för det är bara ett år sen vi skaffade det liksom, så att... då öppnar jag mitt privata och visar lite grann, jag klickar ju inte på vad som står där, men ungefär så här ser det ut, det liksom rullar på så. Nej, nej, men det är ingenting för mig, säger dom. Ja, men det här låter intressant, säger dom. Och sen stänger jag ner det.

Jobbet handlar om service, frågorna de får när de står i disken kan handla om allt möjligt, det kan vara om vad är Facebook, vilken Smartphone är bra, varför kostar vissa appar, vad är skillnaden mellan Iphone och Android, vilken platta är bäst. Ett av skälen till att dessa frågor dyker upp kan bero av att biblioteket är med och anordnar kurser i alla möjliga ämnen, t.ex. datateknik för pensionärer. Ofta hänvisar de vidare till andra mer specialiserade aktörer.

5.2.2 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 2

Aina som är runt 30 år är bibliotekarie. Hon har varit fast anställd i lite mer än ett år, samt timvikarie i en period innan detta. Privat

använde Astrid Facebook, mobil, sms, mejl och mms. Facebook är det första som slår Aina när vi nämner sociala medier. Aina uppger att mejl är det mest använda sociala mediet på jobbet, och Facebook på fritiden.

En vanlig arbetsdag kan beskrivas ut på följande vis. Först stämplar hon in, kolla mejl (också de privata mycket snabbt), samt om det finns telefonmeddelanden. Därefter kan det finnas en inbokad aktivitet, som t.ex. bokprat med en SFI-klass. Denna aktivitet behöver ofta förberedas lite, gås igenom innan, sedan kommer själva passet med SFI studenterna. Sedan fylla på böcker där det behövs. Därefter kan det bli ett pass i informationsdisken på eftermiddagen (sker någon dag i veckan). Igen kollar hon mejl på respektive station(er) ute i diskarna vad gäller biblioteksriktad mejl till olika delar av verksamheten. Svara på frågor över disk eller per telefon. Över ett år så har biblioteket också fyra teman som skall skötas lite dagligen.

Biblioteket får sällan meddelande via Facebook, meddelande får vi nästan aldrig, nej... jag vet inte vad det beror på. att man kopplar ihop Facebook med det... med evenemangsbiten snarare än vanliga biblioteksfrågor, det tror jag

Av Aina får vi veta att de startat en Facebooksida nyligen, för gymnasieskolan också, jag och en annan tjej, som jobbar med skolan, och där vill vi ju... jobba upp så att dom kan... så att dom går in och skriver frågor där, som vi kan svara på, som alla kan ha nytta av, alla elever så. Och är det ngt smalare eller som bara berör dom så kan man ju skicka meddelande istället... den har vi inte hunnit så långt med än, vi försöker få fler och gilla den så att den ska synas, annars är det ju onödigt och jobba med den.

Utfallet av att jobba med Facebook och sociala medier på detta vis är ännu osäkert, och det finns också farhågor om att ungdomar byter sociala medier, *men jag vet inte hur många som använder Facebook fortfarande i den åldern, eller om det är ngt... som vi tror att alla använder, men att... det kanske är på utgående, jag vet inte.* På Facebook sidan lägger de upp boktips, informationssökningstips, och lite om källkritik. På detta bibliotek hade de bestämt sig för att testa och se om detta fungerar. Aina berättar vidare att *vi har ungdomsguider som jobbar här på onsdagar nu tre timmar, från skolan, och vi har pratat med dom... om dom inte kunde gilla sidan och bli administratörer, så att... eller hanterare... så att dom kunde lägga upp saker när dom kände att det var någonting som var aktuellt för skolan och för eleverna, så efter dom hade gillat sidan så gick ju... antalet upp, så vi hoppas ju att det ska spridas ännu mer och så har vi skickat ett mejl till rektorn nu att han ska skicka ut på det interna nätet till alla så att vi finns och så att dom kanske kan gilla oss där och...*

Ett annat större initiativ som pågick var ett instagramkonto för hela staden, där olika förvaltningar kan lägga upp bilder, *vi är inte så bra på det, vi har nog bara lagt upp två eller tre bilder, men vi skulle vilja bli bättre på det... Det är det att man ska ha tid och tänka på det så... det tar egentligen inte så lång tid och göra ett inlägg, men det är väl det att man ska tänka på det, att man kan glömma det ibland. Det här med och försöka synas så mycket som möjligt. Det kommer mer och mer, känner jag, att man kommer ihåg att ja, ska man göra det så ska man göra pressmeddelande och så ska man göra någon plansch och så ska man lägga upp på Facebook och...*

Vi undrar hur mycket som idag är kopplat till något socialt media, *när vi har en läsecirkel så... delar man ju ändå med sig av den via sociala medier eller man har kontakt med någon som ska komma hit och vara med... via mejl och så där, så det... det har ju också en del och göra. Och skylten, när vi gör om ett nytt tema så, så tar vi också kort på det och lägger ut på Facebook, så det har också med det och göra. Och när man sitter i disken, som jag sa, så svarar man ju på mejl, men det utgör inte så stor del av passet. Det mesta av de utåtriktade aktiviteterna har idag någon koppling till sociala medier.*

Efter detta frågar vi om blandningen arbete och fritid, hur påverkas detta av sociala medier, *men jag vet när jag jobbade som bibliotekarie, när jag satt i disken så... det berodde ju på hur mycket det var och göra, men det kunde ju också faktiskt vara ett tillfälle då jag kollade min egen mejl och jag kollade min egen Facebook. men mejlen brukar jag väl kolla ibland, men oftast är där ingenting, så jag vet inte... det är mer en sån här grej att... att jag bara vill se om det har kommit ngt viktigt, men det tar ju inte mer än en minut så där.*

Då Aina är så ny på jobbet så kunde hon inte rättvist ge oss en bild av hur mycket införandet av sociala medier påverkat arbetssituationen, *jag ser ingen skillnad liksom från när jag började och nu heller så, eftersom jag har varit en så kort tid och det... och det har ju varit lika stort hela tiden. Men visst, ibland är det ju stressigt att åh, just det, vi måste hinna få upp det idag också, för annars kanske det inte kommer några nästa vecka eller imorgon när vi har programmet, så en sista liksom... meddelande om att vi har någonting imorgon på biblioteket, att man... ibland kanske känner att det är stressigt att få ut det.*

När blir du glad av sociala medier undrar vi, *Ja, det är väl... det gäller väl egentligen samma sak privat, det här bekräftelsebehovet som de flesta har... Det är väl kanske inte... så positiv i sig, att man är så beroende av vad andra tycker... i en sån här är vi... på ett bibliotek, är man ju här för deras... för låntagarnas skull, men... rent privat så är det ju egentligen ganska... tragiskt kanske jag inte ska säga, men... att man har det behovet av bekräftelse.*

Aina upplevde inte att det fanns några egentliga konstigheter i att bli eller vara vänner med kunder till biblioteket, *det är mest bara positiva... alltså folk är ju här av fri vilja och tycker om och vara här, så att det är ofta... det är ju bara positiva kontakter nästan man har... Alltså det beror ju på hur mycket kontakt man har haft... på biblioteket, det kan ju vara någon som kanske skulle kunna bli en riktig vän liksom och då... att man träffas ofta på biblioteket och pratar och känner att man har saker gemensamt och så där, men inte bara vem som helst alltså som har varit... nej, då ska det vara liksom att man har pratat lite... ensidigt... alltså för sig själva eller så där, att man har haft någon längre konversation så.*

Aina upplevde heller inte att det fanns några specifika negativa konflikter kring sociala medier, igen påpekade hon att hon varit anställd så kort tid.

5.2.3 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 3

Lena är en bibliotekarie i åldern 50 plus, hon har arbetat i denna roll under 10 års tid. Just nu arbetar hon på bibliotek inom grund och gymnasieskola. Lena har erfarenhet av att använda blogg, Facebook, instagram, Facetime, Skype, SMS, och mejl.

Lena tycker att sociala medier har bidragit med positiv utveckling till biblioteksvärlden. Hon har tidigt erfarenhet av att använda blogg, *för vi tänkte då att... att eleverna skulle kunna använda det som bredvidlitteratur eller att även... dom skulle kunna ha det i... ja, i svenskan t ex. Och så fanns det en baktanke till och det var ju då att vi skulle kanske inspirera även lärarna. Och att dom i sin tur skulle starta en egen blogg, för vi gav det... att är det så att ni är intresserade så kan vi länka till den och vi kan hjälpa er, för vi har ju... vi är igång nu... var faktiskt roligt också, för då... då jobbade... när man läste boken så tänkte man den ska in på bloggen... Vi hade kanske inte så där jättemånga följare, men vi tyckte att det var en funktion då som skulle stimulera eleverna... och den höll vi på med... ett och ett halvt – två år någonting, men den har vi lagt ner.*

Men det var en lång resa, för att jag ville också länka in den då i kommunen och det var ju ett... inte alls lätt och så... minns jag när vi skulle starta upp den så... skulle det kosta... en engångskostnad, någonting på åttahundra, sen skulle vi betala så här... ja, supporttjänst... och då hade vi en rektor som chef... nej, sa han, det blir för mycket pengar. Okej. Och då fick jag hjälp från stadsbiblioteket och då hjälpte dom mig, för då var dom supporten, så att vi startade upp utan att det kostade någonting.

Lena berättar att hon upplevde att lärarna var positiva till bloggen, och studenterna, *Ja, dom ville att jag skulle starta upp en blogg där nere då på den andra skolan... dom tyckte ju att det var ju fel att det var bara... dom ville ju också att jag skulle ha en egen till dom då, men*

alltså... det är tid också... det tar tid faktiskt och sitta och skriva in i bloggen. Dels så ska ju du försöka... du ska ju läsa boken och sen så... du ska ju försöka få det... alltså jag hade då en inledning, kort inledning, precis vad det... vad ska jag säga... i stora drag vad den handlade om, sen gick jag in kanske lite mer på karaktärerna, vilka dom var, bara lite grann, och så sen lite grann om författaren va, så att det inte blev för mycket, för då kände jag att... i alla fall gymnasieeleverna det... dom har bråttom, det är mycket som... dom sitter inte och läser långa sidor, utan det får vara... det får vara komprimerat, det passar dom... och det tar sin tid. Jag satt och funderade ibland, jag kunde bara sitta på ett ordval, då kände jag okej... men jag mätte aldrig hur mycket det tog i anspråk va, men jag kände att... jag gjorde det, men jag hade inte orkat med, tror jag, en till, för jag... är kanske mest rädd... och det är det jag kanske kommer in på här, jag ville inte att det... jag har ju andra uppgifter också va och att det inte får ta för mycket i anspråk.

Bloggen lades ner för att det var svårt att hitta eller engagera en målgrupp, vi kände att vi var inte riktigt mogna då... så vi la ner den, men det är ett sätt som vi har försökt använda det då i... i yrkeslivet så att säga... fick väl inget negativt, men det var inte så många som hörde av sig, men däremot så kan man ju se, som admin så ser man ju att man har si och så många som har tittat in på den.

Vi undrar hur det fungerar med böcker och inläsning, finns det tid till det, jag har rätt lugnt nu, så att det kan jag faktiskt göra, så jag har utnyttjat den tiden till och läsa och det är också... ska jag förbereda mig t ex när jag ska iväg och bokprata, då krävs det att man läser in och jag försöker göra det här... och sen har jag... sagoläsning tisdag, onsdag och torsdag, för förskoleklasser, och då... ja, har jag ja, ibland vet jag inte vilken åldersgrupp som kommer, för det kan vara tre- och ibland kan det vara femåringar och det är ju skillnad mellan dom då, så att jag har väl... jag har två böcker kanske i beredskap, så att... jag försöker och ha det tills dom kommer.

Sen går jag ut också i klasserna, jag har bl.a en klass, med elever som kommer direkt från ett annat land, och kommer in i en sån här klass, och sen så går de ju vidare ut till de rätta klasserna då. Och där jobbar vi mycket med... vi har teater och... vi förstärker, kan man säga, med att jag läser och så sen den läraren hon har lite teater vid sidan om och vi... för då får man använda kroppen mer.

Twitter var inte aktuellt, jag twittrar inte, det har... nej, det gör jag inte, för det orkar jag inte, men Facebook följer jag.

På gymnasieskolan som Lena jobbade på så använder de Facebook, så hade vi en tävling i höstas, som dom skulle skriva den bästa dikten... ja, det kunde vara... musik el... ja, alltså vi hade inget mer än en dikt va. Och då gick vi ut då med bild och... och skriv den, bara för och förstärka då, så vi gick ut på Facebooksidan och vi fick ju in jättefina bidrag och

sen så... vi var juryn då och sen så blev det... tre pristagare och det är klart att då kopplade vi i Face... alltså våran admin där nere som tog kort på oss och dom fick komma med i bloggen och sen dikten också, ja, den fick vi då tillstånd utav den som vann då och publicera den.

I övrigt så använder Lena inte Facebook i jobbet, hon använder det däremot privat. I början så accepterade Lena vänförfrågningar från elever, Nu har jag gjort så... att jag har inga pågående elever som vänner, jag gjorde det misstaget att... man får ju förfrågningar... åh, kan inte... vill du bli min vän på Facebook. Javisst, då gjorde jag det. Sen upptäckte jag att dom började ta kontakt med mig, kan du låna om boken... Då kände jag nej... jag vill inte... då får dom komma till mig. Så dom utnyttjade min Facebooksida för att... ja, t ex låna om böcker och det kändes inte skoj.

Det var inte så många elever hon hade som vänner, i vilket fall plockade hon bort dem efter detta, Det kan jag säga, för man känner ju också ibland att... man blir ju lite privat där va, men kanske lägger upp en bild på ngt man har gjort eller familjen och sånt där, eller man har en statusuppdatering och då... nej, jag kände att jag vill skilja på det. Jag vill inte komma... är jag på jobbet så är jag på jobbet, det är där va... men privat... är det privat så att säga va.

När vi undrar hur hon gör med kollegor på Facebook så berättar hon en intressant historia om varför hon inte har kollegor på Facebook idag, jag tror det var en händelse som gjorde att jag... jag kände mig ledsen, för jag minns jag läste... någon... en kommentar från en utav mina kollegor och då... det var hennes dotter som hade skrivit att... någonting tråkigt. Och så kände jag lite... alltså det var ju bara... dottern hade ju taggat henne då, så det var därför hon kom med va, då började jag fundera... vill jag verkligen veta det, alltså det kändes inte så bra, så jag gjorde faktiskt ett radikalt beslut, att jag... jag tog bort, jag tog bort alla kollegorna. Nu har jag bara dom som bor utomlands och på andra ställen, som jag inte träffar varje dag.

Skälet var hon själv inte ville ha alltför stor insikt i sina kollegors privata liv, speciellt inte när hon såg ledsamma saker där. De hade redan etablerat en både vänskapsmässig och en professionell nivå i sin kommunikation på jobbet som helt plötsligt förbigicks här, Och då... då fick jag... tankar och så tänkte jag på den här mamman... ja, hon har aldrig nämnt någonting, det kändes som att jag... ja, jag tyckte synd om henne, det gjorde jag. Men jag förstod ju att hon visste ju att vi såg ju det här va. För det gick ju ut till alla vännerna, gissar jag på. Men nej, det blev för privat.

Utöver detta uppgav hon Lena också att hon ibland kände sig styrd, Men jag kände att jag blev väldigt styrd, så att jag... i sig så var dom jättegglada att ha mig som vän, för att jag är en sån... jag tror att när jag springer på Malmö stadsbibliotek t ex och ska titta på ngr internationella

författarscener så skrev jag innan, att ja, nu ska jag iväg och titta på det och kanske att man kunde gå och titta lite grann på Malmö opera, en sån här liten repetition och sånt och det tyckte dom var jättebra, så att ja, men det var ju skoj. Men nej, jag kom till det beslutet sen, att jag... det... jag tar inte dom som jag träffar varje dag, kollegorna runt omkring, utan jag tar dom som är längre ifrån mig.

Lena är med i Facebook idag, men i en mindre krets, jag har bara trettio vänner och... så, men jag använder det ju till mycket annat alltså, för jag... jag får ju nyhetsbrev och jag följer ju... biblioteken t ex, jag får ju såna här inbjudningar utav en del då, att jag ska gå på det och det och så här och det... det kan vara intressanta saker, så att nejdå, så att jag är... jag finns där... Men jag har väldigt mycket sekretess på det, så att... det... det finns dom som tar kontakt och så, men att man kan ju blockera dom, men jag är väldigt restriktiv, jag vill... jag månar nog lite grann om att det ska vara... ja, jag litar på dom som jag har kontakt med. Och att... jag är på ngt vis inte offentlig, utan privat så att säga va.

Vi påpekar att Lena fortfarande mixar arbete med fritid via sociala medier Facebook, Ja, precis. Jo, men det.. jag tror det... jag är nog inte ensam om det, jag tror det är flera i min bransch som är likadana, att vi... det stannar ju inte med att vi är på jobbet här och har böcker och det runt omkring, utan vi fortsätter sen på kvällen, det är ju en form utav kompetensutveckling också, man kan se det så, fastän att jag inte får betalt eller någonting, men för min egen del så är det ju det... Det är intressant och lyssna på en författare, det gör jag ofta.

Det är svårt för Lena att beskriva hur stor del av arbetet som går via sociala medier, det skiljer sig så mycket från dag till dag. Privat har hon bättre koll, vet jag att jag sitter i alla fall minst en timme hemma och kollar.

Lena har ingen jobbtelefon, och tänker på uppdelningen arbete och fritid, Jag försöker skilja på hemma... att jag går... jag kan gå in och titta på min jobbmejl, men jag försöker och...och separera det. Det är ett medvetet val, för att man ska känna... skillnaden så att säga, att jag inte tar med mig för mycket jobb hem, det gör jag ju ändå, för jag sitter ju och läser, det tycker jag är tillräckligt, men... nej, jag försöker... och likaså att... när jag jobbar här så jobbar jag... jag kollar... det som rör här det jobbar jag med här och när jag kommer ner till nästa skola så jobbar jag med dom grejerna där nere va, så jag skiljer, jag har samma e-mejl, men... jag försöker separera arbetsuppgifterna...

Vi fortsätter fråga om mixen arbete och fritid, när jag går och lyssnar t.ex. på författare, jag var nu och lyssnade på en... en kinesisk författare... och jag blev så inspirerad, så att... och det är klart, då berättar man ju runt omkring, alltså det är ju ett sätt... jo, men vi har hört talas om henne, säger dom, och det innebär ju också att jag kanske... jag köper in kanske hennes senaste bok och det kan jag då

applicera till... ja, kanske inte det här biblioteket, det här är bara barnlitteratur, men till det andra då, där jag har mer gymnasieelever och så va, så det... det blir... jag blir en form utav megafon, kan man säga när jag går och lyssnar tar in och inspireras att... att jag går vidare med det. Och jag skriver ju ofta då... ja, varje gång jag går... jag kan göra det innan jag går på det här författarbesöket el... nu har det blivit det, eftersom jag har så få vänner nu då, jag har ju valt det, så sitter jag där och sen så checkar jag in på Malmö stadsbibliotek och så skriver jag att jag har... nu kommer den och den författaren och... och ska prata och så här, då brukar alltid någon komm... den har ja inte hört talas om, är det bra. Ja, skriver jag tillbaka, den är bra, den har skrivit det och det va. Så att... mmm, jag fortsätter ju där va.

När vi undrar om Lena känner sig hämmad vad gäller privat Facebookanvändande på jobbet, vi frågar vad hon gör om det kommer en kollega när hon har sitt Facebook uppe, då svarar hon, *Det känner jag inte, utan... för ofta när jag tittar in då, det kan vara... då kan jag ropa, åh, nu har jag läsare på litteraturmagasinet som jag har t ex då som jag följer va... och då får jag ju lite tips därifrån. Nej, så det känner jag... det är ingenting som hämmar, utan jag... eller jag kan visa en bild t ex på... från skolornas sida el... vad kan det vara mer... nej, så att där är jag ju... där finns... nej, och när jag själv alltså... jag skriver ju aldrig någonting... vad ska jag säga... privat som så att om jag... positivt kan jag faktiskt... berätta, som nu jag kommer och göra det, för jag vann biljetter till Rebecca nu på operan som jag ska gå och titta på...*

Vi undrar när gör social medier dig glad? *vad ska jag säga... oftast så är det ju positiva händelser, men jag tror det är en yrkesskada också, man vill ju också visa upp kanske det lyckliga... det är ju sällan man går in och skriver att nu mår jag dåligt, det gör... det finns dom som gör det... om jag går ut på en restaurang... är det god mat, ja, då tar jag mat på maträtten, bara den va... åh, det här var gott, skriver jag, och så... så publicerar jag den va, så att... mmm, får man då som kommentarer någonting sänt va. Såna bilder... det blir att jag väljer ut det, för att det är någonting gott, det är någonting positivt och det är... ja, det känns inte så privat heller för mig alltså, utan... kanske och så checkar jag in på den restaurangen då, för det är... ja, inte om det är dålig mat, det kan jag ju säga, men är det bra mat va och jag är nöjd som gäst... då är det mitt sätt och uttrycka min... vad ska jag säga... det positiva i det, jag checkar in och de... och tar ut det på Facebook. Sen har jag också en annan grej som... hittar jag en rolig artikel i en tidning... så... om man går in på dagstidningarna så kan man ju dela det va.*

åh, jag vet jag följde en pingvin som simmade åt helt fel håll alltså och kom helt fel, jag tror den hamnade i Australien eller vad det var och den skulle inte alls dit va, sån här rolig artikel va och så tyckte jag det... ja, men det där var skoj och då delade jag den och så och då brukar man ju också få någonting positivt tillbaka, det... ja, för jag tror att... dom

kanske inte hade sett den annars och så kanske dom får ett litet gott skratt åt det här va.

Lena har Instagram också, ofta använder hon dessa i kombination, Jag har inte så många följare där, men jag brukar ofta dela det och så, går jag in på Instagram så kan man ju dela till Facebook så det blir ungefär samma bilder. Men jag har en känsla av också där, det är likadant där, att man vill visa upp en... en bild, en värld som är... ja, inte lyxig, men på ngt vis positiv. Jag får väldigt bra kvalitet på Instagram, tycker jag, bättre än på Facebook. Men som sagt var, det är sällan... alltså människor runt omkring mig som jag känner, utan det är nog mera... alltså helt plötsligt en morgon så... så ser jag... där jag bor såg jag ett övergångsställe och så kommer tre stycken änder och de hade ju kunnat valt och gå var de ville, men de är så duktiga så de går över på övergångsstället och jag råkade komma där och jag knäpper en bild och ut med det va, så jag skrev laglydiga fåglar och sånt där, såna här vardagssituationer som är lite roliga, det publicerar jag gärna.

Vi undrar om hon publicerar bilder från jobbet också, Nej, jag har faktiskt valt att inte göra det... vet inte varför, jag kan inte svara på det, i alla fall inte med människor, för det vet jag, att om man ska publicera... det är väldigt strikt, ja, vi har ju många elever som kanske inte vill vara med utav olika anledningar, så det gör jag inte, utan... jag är nog väldigt tråkig, jag är... jag tar nog mera... ja, djur brukar bli utsatta... skratt... Blommor... skratt... jag får lite värkänslor när jag ser lite krokus och så där, ja, då är klart då tar jag en bild och så... så skriver jag... nu har våren kommit och då vet jag... jag har ju... jag kommer själv från norra Sverige och där ligger dom långt, långt efter där, dom har snö och det och då får dom lite värkänslor, tänker jag då, så att... ja, så det är så jag jobbar mycket med det.

Överhuvudtaget så publicerar Lena inga negativa saker, väldigt försiktig där, till och gå ut med det, att jag blir sällan upprörd och går inte heller in i en tråd på ngt sätt och förstärker en ilska, nej, det gör jag inte... det är också mitt val, att jag vill inte det, det... nej.

Lena följer också sina barn via Facebook, dom bor ju inte... dom bor en bra bit härifrån va, jag har i utlandet också...och...så ser jag en statusuppdatering från min son, då vet jag att okej, han lever... skratt... och sen så...det är ett sätt och nå... nå dom också. I kommunikationen här, utöver Messenger så använder Lena också Facetime, SMS och ibland också Skype.

5.2.4 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 4

Johan som är runt 30 år har varit verksam som bibliotekarie under ca 7 års tid, han är också systemansvarig på arbetsplatsen. Johan är van användare av sociala medierna mail, sms telefon, Google+, Instagram, Twitter och Facebook.

Vi blir nyfikna på hur ofta Johan kollar social medier, *checkar Twitter varje timme... Facebook är lite annat ...mycket tyst... så får man det på mejl så.*

Vi undrar hur en vanlig dag på jobbet kan se ut, *när jag kommer till jobbet så checkar jag mina mejl, det är väl nästan det första jag gör faktiskt och det är det väl vissa som har haft invändningar mot, att man ska egentligen göra sina viktigaste uppgifter först, sen ska man checka mejlen och läsa, men oftast så ...mycket tyst... Och sen sitter jag ...mycket tyst... uppgifter men samtidigt tittar på Twitter och sånt där också, så att jag har igång ett par ...mycket tyst... på en gång. Både Twitter och Facebook brukar jag ha igång hela tiden på datorn. Och jag har väl funderat lite på det rent så där arbetsmässigt så också, men jag tycker jag gör mina uppgifter ganska. Och sen när jag har min den här lilla inre delen liksom och sen har man den yttre delen, att jag är systemansvarig att uppdatera datorer eller att göra ett pass liksom och då sitter man där ute och är social och det kommer i första hand. jag hoppas oftast mellan dom här och den här inre tiden är oftast då kanske att jag går ut på Twitter och Facebook också. Men samtidigt så är det ju mina informationskällor. Dom flesta invitations som jag får har med jobbet och göra faktiskt. Alltså det är... museet har föredrag ex-vis och biblioteket har föredrag och då skickar man till... och det finns... mycket tyst... för kulturarbetare i Landskrona och dom tycker det är rätt bra att man sätter ihop folk till... det är kanske inte det viktigaste här just, eftersom vi är så... mycket tyst... att vi är ganska många som jobbar här. Men många kulturarbetare är ju ganska ensamma ofta... Sen är ju mitt jobb lite grann så där att jag kan sitta... om jag sitter och skriver en uppgift så ringer det någon om ngt helt annat eller det kommer en fråga om något helt annat, så då får man ju vara beredd på*

Det händer ibland... ja, jag kan ju checka in hemifrån och sitta om jag vill, men jag försöker välmycket tyst... att inte göra det och mitt jobb är ganska mycket i perioder och då är det viktigt och ha check på mejlen ... jag har flexitid liksom, jag kan gå hem tidigare ibland liksom, men i och med att jag har det så kan jag räkna med att jag ibland får jobba ... mycket tyst... roligt också, jag blir ganska uttråkad att inte... mitt jobb går lite uppåt och neråt.

Vi undrar vilken relation han har till och hur han ser på sociala medier, Johan berättar att det är som att *hoppa in i någon lite annan värld, där man sitter liksom... man har sina väntetider och man checkar lite snabbt och man fårmycket tyst... om man har varit lite insnöat på ngt ett tag ...på jobb... så är det rätt kul och gå ut och titta på Twitter ex-vis ...mycket tyst... andra verbala...dom pratar om nyheter, dom pratar om allt möjligt och pratar om sitt livmycket tyst... Jag tycker oftast... ja, det känns oftast lite bra så där liksom, att man får hoppa in i lite annat. Facebook är väl lite... lite mer direkt socialt, det är väl där jag har kompisar och närstående och Twitter följer man lite mer intressebaserat och Facebook är lite mer... socialt så där, så att jag kan väl... jag tycker*

nästan det är lite roligare på Twitter liksom, eftersom det är mer tankemässigt... oftast blir det att man följer väldigt många efter hand och det blir ett par tusen Twitter och läsa varje gång man ska in.

Facebook det är väl ungefär som och gå på en fest liksom, det är lite att man sitter och chattar runt och pratar och har lite olika dialog med lite olika folk va, det är lite så... och lite Twitter också... istället för och sitta ensam och ha tråkigt på en buss så kan man ...mycket tyst... Så att jag tycker väl...det är lite som på en annan plats liksom och jag tycker... det är lite så jag ser på digitala media också,

Så lite verklighetsflykt är det väl, men å andra sidan så är jag ganska mycket för verklighetsflykt i allmänhet. Jag koncentrerar mig ganska mycket bättre, även om jag ska vara ganska kreativ och skriva en text eller någonting sånt, om jag fastnar så är det... Ja, ta en liten paus, men samtidigt är det ...mycket tyst... också, jag jobbar liksom oftast bäst när jag har många saker igång egentligen... Men å andra sidan om man bara sitter och hänger på sociala media en hel dag liksom, eller man sitter ...mycket tyst... inte har ngt annat, då känner jag ofta att man kanske... kan tappa bort sig själv lite grann också, så då får man göra ngt annat, läsa böcker eller ...mycket tyst... Sociala medier är... inte så krävande, det är ganska enkelt, simpelt, och.... lite så, så att det kräver ju en balans det där liksom. så att det är lite så man får tänka, vad man än är intresserad av så kan man...

När vi frågar om stress, Ja, det är lite stressfaktor och lite... ja, lite stressfaktor det... är hur man funkar kreativt och ...mycket tyst... det är därför jag stänger av internet och ...mycket tyst... alltså oftast när jag skriver en text då ...mycket tyst...jag ser inga... inget aktivitetsfält eller någonting sånt överhuvudtaget, då sitter jag där och skriver ett tag liksom. Sen är det ju... ja, sen är det ju grejen också att ...mycket tyst... komma på ett program för nästa årmycket tyst... kulturnatt och ...mycket tyst... författare liksom.

Vi undrar hur Facebook fungerar för honom, Facebook... jag har inte mycket... lite olika kompisar och jag gillar väl och vara ganska skämtsam och så där, men det kan slå fel med ganska många ...mycket tyst... både olika kompisar... Så att jag har kanske inte hittat min exakta roll liksom så där... Ja, alltså jag har ju bott i ganska många olika länder, så att det är liksom alla möjliga folk som... jag möter från när och fjärran, det är släkt... ja... alltså gamla kompisar, det är ju mycket såna man inte träffar så jätte ofta, så att jag har väl tre – fyra olika språk liksom ...mycket tyst...

Vi frågar hur Johan gör med kollegor och Facebook, *i Facebook har jag satt dom i en särskild grupp, för jag tycker det kan bli lite väl fänigt, eller det kan bli lite väl personligt och lite sånt ibland. Men alla använder Facebook och Twitter på lite olika vis. Men man får ju hoppa in ...mycket tyst... jag tror det är ganska... många tycker det är lite*

integritets... men jag tycker det är ganska fint liksom att kunna hoppa in i någon annan liksom... samtidigt tycker jag det är lite ...mycket tyst... att det är svårt och formulera exakt så där bra så att alla hänger med och tycker det är skämtsamt... Facebook kan det ganska lätt bli att idag mår jag jättebra liksom och så skriver man ingenting om man mår dåligt, så jag försöker väl ofta skriver när man... jag tänker kanske Facebook som någon slags dagbok, att det här ...mycket tyst... Men man hade ju som exempel liksom ...mycket tyst... och då visste mina kollegor om det på måndagen. Men ja, man flyter in i varandras liv ändå liksom...

Jag styr mina feeds angående vad som är ok att publicera, just jobb har jag varit ganska noga med i alla fall, att skrivamycket tyst... det är ju rätt ofta man kan stöta på att man får väldigt roliga böcker liksom ...mycket tyst... barnbok översatt till persiska, jag tycker det är ganska underhållande att den är översatt till persiska, men å andra sidan så kan man ju tolka över det i någon slags rasistisk också ...mycket tyst... så kan det hamna...ja, ex-vis om man skriver en rolig historia om en låntagare liksom också, det kan tolkas fel liksom, det är lite synd att man inte riktigt kan skriva Ja, att jag har en offentlig roll liksom också... för och vara på den säkra sidan liksom, vissa vill vara lite mer offensiva, men jag menar mitt jobb är lite mer att man ska ha en slags respekt och någon slags offentlig roll där man kan argumenteramycket tyst... jag köper mycket fackböcker och jag köper mycket politiska böcker liksom ...mycket tyst... Ja. Jo, men jag har ju mycket kollegor här, alltså jag har kollegor från andra institutioner liksom också och sen har jag jobbet bara och dom skriver bara jobbrelaterade saker och jag misstänker där att dom styr sina feeds också. Men å andra sidan så mitt jobb är mitt privatintresse också, så jag kan inte riktigt plocka bort mig själv liksom.

Vi undrar om det finns några krav från arbetsgivaren, det är mycket undermedvetet i så fall liksom.

Facebook kan ifrågasättas på jobbet, jag har ju mött ett visst ifrågasättande vad Facebook och ...mycket tyst... skeptiska till Facebook och Twitter och vi har datautbildningar och liksom sånt och dom förstår inte vadmycket tyst... men då får man nästan ha någon försvar för det liksom också... Vi undrar vad det är för invändningar som kommer, det är väl snarare... det är väl någon från den äldre generationen som har sagt någonting ibland liksom. Min chef vet ju om det också liksom, att...ja, det är väl mer en generationsfråga oftast ...mycket tyst... Ja, alltså det var ganska länge sen. Ja, här sitter du och gör ingenting ...skratt... slappar liksom så, men...det är väl möjligtvis...men det var rätt länge sen, som sagt var.

Social medier ger nya möjligheter att söka information, Det är vissa ämnen man kan bli bättre på och söka på ex-vis om man är nyfiken ...mycket tyst... men det handlar ju mer... nej, inte kompetens ... mycket tyst... ja, jag tänker mig vissa områden som man inte kan använda

sociala media på så liksom, men... jag vet min svåger han är datakonsult och han använder Twitter ganska mycket så att han söker efter nya... det känns ju som det finns vissa såna här gammeldags bibliotek som liksom... där traditionellt biblioteksfolk inte använder sociala medier så jättemycket, om man ska få lite idéer om man ska... vissa... mycket tyst... hur ska man göra liksom och sen hittar man inte riktigt där... Det finns vissa av oss som inte vill.

5.2.5 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 5

Siv är bibliotekarie på skolbibliotek. Hon har varit i yrket under 10 års tid. Siv använder sociala medierna Twitter, mail, SMS, MMS och telefon.

En ordinär arbetsdag på jobbet kan vara, nu har jag plockat till... två som också varit här idag, då skulle dom ha läsgrupper liksom. Fem titlar eller fyra titlar och fem ex av varje. Det kan komma via mejl, det kommer dom inte och frågar om direkt, men böcker då gärna inom ett fackämne det kommer dom och frågar och vill ha liksom i stunden så att säga. Och sen i vissa perioder så har jag sagostund. Då har jag sagostund för förskolorna, på fredagar klockan nio, och även privata kommer då. För ett par veckor sen var det världsbokdagen, så då var jag borta på en skolan och pratade om böcker och läste en bok och sen visade jag en filmatisering av den boken eller faktiskt visade sig att filmen var gjord först och sen en bok, men ja. Så det är ju ute i... alltså att vara ute i klasserna och arbeta. Och så håller jag på till halvtett och sen har jag rast och sen öppnar jag igen för allmänheten och då har jag fått bokbackar, jag har liksom fått mina reservationer hit, så innan jag öppnar då så har jag ju dragit dom liksom som folk kan komma hit och låna så. Och sen har jag öppet för allmänheten och då kommer det ju förhoppningsvis privatister... Nu sitter jag vid mitt skrivbord och skriver och gör det här, utan det går väldigt mycket in i varandra och ibland finns det mindre tid för det och göra, för då är det jättemycket, och ibland är det ju jättelugnt och då hinner man göra mer. Och sen bokuppsättning gör man ju varje dag ute.

Vi undrar hur mycket tid hon ägnar vid datorn, jag står ju framför datorn hela tiden. Alltså när jag jobbar... och eftersom det är min dator, det är min dator när jag serverar låntagare, när någon vill ha hjälp med utlåning, det är också min dator om jag ska skriva ngt eller kolla ett mejl, så gör jag ju saker parallellt hela tiden.

Vi pratar om hur krav på sociala medier kunskap är del av jobbannonser var Facebook erfarenhet för detta jobbet, då var Facebook en sådan tjänst som var liksom... som var angiven... Rent krasst nu så tror jag det beror på en viss del okunskap, en viss... alltså att inte förstå riktigt vad det är och... att... att ligga lite i framkant på någonting, man vet att det är dom här sakerna som gäller, så då ska det efterfrågas i en jobbintervju så.

Vi undrar hur stort behovet av sociala medier egentligen är på arbetsplatsen i hennes arbetsvardag, mejla och SMS:a... det gör jag fantastiskt mycket... hela tiden, men jag har ju inte någon gång känt att... att det här hade jag behövt ett Facebookkonto för liksom. Vad gäller biblioteksfilialens behov så får vi veta att, jag har liksom svårt och se att... att jag skulle ha det för mig själv, utan då tycker jag att då kan liksom filialerna få finnas på huvudbibliotekets, för annars så blir det väldigt fjuttigt, om det bara liksom händer ett par... där står liksom bara ett par saker på mitt konto, det känns ouppdaterat, tycker jag, för att ska man ha det då tycker jag det ska skötas liksom och vara någon slags kontinuitet i det... När jag ska sprida mina program t ex om man nu tar i skola eller förskola, då har jag mejllistor, då riktar jag det till mina liksom, det här är för er, det här är tiden, det här är platsen, nu kan ni komma om ni vill... Och jag ser inte bruset som att oj, där kan komma ngt nytt så, utan jag ser det som onöd... alltså störande brus. Ja, och e-mejlen det är liksom det som blir kommunikationskanalen, för då kan du rikta till dom som du vill rikta... eller som behöver... som är intresserade av informationen, så det blir ju lite att du gör dom en tjänst och slippa bruset också på ngt vis.

Siv har haft Facebook tidigare, men kommit underfund med att detta inte passade henne, min bild av Facebook är ju... att hålla sig uppdaterad, att hoppa runt på olika sidor... det passar inte mig att... att... den här kollen, den sociala kollen på gamla och nya bekanta som jag inbillar mig att mycket handlar om. Dels är jag inte intresserad av den... och sen har jag inte tiden, känner jag... Att man är lite kartlagd, ja. Jag gillar inte det riktigt... jag gillar inte det tidsfenomenet liksom, jag gillar inte det här... jag tror inte på att... att söka bekräftelse på det viset och jag tror också att jag skulle kunna bli påverkad av det liksom, jag tror också jag kan bli stressad av att oj, jag har bara sjutton vänner, men hon har femtiotvå, eller gud vad trevligt dom hade det, så trevligt hade inte jag. Jag tror liksom att dom mekanikerna finns där, att det händer saker, men jag mår bättre att inte ta del av det... också därför att jag känner att jag har inte tiden, den tiden jag vill ha till liksom socialt då, för det är liksom digitalt socialt, det vill jag hellre ha i natura, eller via SMS och mejl, för liksom då är jag i... liksom då är jag avsändare och så är den mottagare, liksom inte sjutton som betraktar det på vägen eller så.

Vi undrar om hon varit med om händelser med sociala medier när det blir helt fel, ja, en nära vän skrev ett mejl, hon är lärare på högskolan, hon skrev ett mejl till en elev för han hade ställt frågor och hon gav svar och hennes svar klippte han sen ut en del av och la på Facebook och spred liksom. Och det där fick ju då olika ringar på vattnet och då kände jag så här, det där är någonting, tror jag, som att dom yngre människorna idag kommer och lära sig på ett sätt att så kan hända, så att förhoppningsvis kommer man och ha en beredskap gentemot det, att gallra vad man skriver, för annars kommer ju allting och utvattnas, alternativet skulle vara att ingenting betyder någonting och det... så kan

det ju inte heller vara liksom... Men just nu så tror jag många är liksom som såll, dom bara släpper allt och så ibland får det liksom... blir det jättedumt. Och där tror jag det var en sån grej, att hon är i min generation, fyrtio... ja, man skulle liksom inte kopiera ett mejl och börja sätta upp på anslagstavlor så här, men det är lätt och kopiera och lägga ut elektroniskt och så sprider det sig mycket värre. Då hon försiktig med social medier själv så hade hon inget eget exempel.

Siv har Facebook fast vilande, jag har liksom....skratt.... jag har en vän och det är min man, det var bara för att vi skulle funka... det var när han skaffade sitt konto, för han behöver det i jobbet, han jobbar som lärare på folkhögskola och där sköter han vissa saker då med studenter och för att han skulle veta hur man skulle... du vet så här... skaffa sig en vän och skicka, så fick han prova mot mig och då accepterade jag honom och sen så har jag förfrågningar som jag inte har gjort ngt med, för det är liksom helt vilande och passivt och det enda jag får det är att Facebook säger så här, du har si och så många vänner som...el som undrar...vad det nu är då. Och det är liksom samma siffror hela tiden som har legat nu i... ngt år eller ngr år, för att jag gör ju ingenting liksom, så att.... så är det.... Jag har liksom gallrat med stora krattan på ngt sätt....och det finns ju inget som jag...jag känner ju inte att det finns någonting ännu som jag inte kan lösa genom dom kanalerna jag valt att använda.

Hur är det med Twitter undrar vi, jag skaffade ett Twitterkonto och jag läste jätteaktivt kanske i en månad och nu är det flera veckor sen jag var där inne, så på ngt sätt känns det som att det var lite nyhetens behag... Och också det här att riktigt lära sig hur det fungerar... Att nu har jag valt dom här, nu stänger jag av dom och så väljer jag nya till och så var det jättekul och hitta liksom... den var intressant och läsa eller så... Men så la sig nyheten lite och så kom det liksom annat och då hamnar den i... bak. Siv berättar att hon inte twittrar själv, utan bara varit aktiv läsare, alltså med bibliotek, med litteratur, skribenter i tidningar, så ganska jobbrelaterat. Vilket också sammanfaller med hennes privata intresse berättar Siv, jag kan odla mina intressen i mitt arbete och vice versa, alltså det går ihop.

*Vi undrar hur Siv hanterar social medier vad gäller särskiljning av privatliv och arbetsliv. Vi får veta att under arbetsdagen har hon sitt privata mejl stängt. Siv berättar, *det är min privata mejl.... det är inte mycket jag får där som är relaterat till jobbet.* Siv har valt att dra en tydlig gräns mellan arbete och fritid, *nu har jag min mejl på min telefon, så öppnar jag min telefon, om jag ska kolla någonting eller om det ringer, då ser jag oj, jag har fått mejl eller så, så den kanske jag kollar av, men jag kollar inte min mejl på min arbetsdator.* Samtidigt får vi veta att Siv inte har med sin telefon hela tiden på jobbet, *Absolut inte!* Telefonen ligger oftast i väskan eller i rummet innanför dörren, *ofta har jag stängt av ljudet också på ringsignalen och då känner jag att det kan ju vara så att någon försöker få tag... alltså från mina barns**

skola, det är så jag tänker på dom, så att jag har inte den med mig hela tiden. Det är samma sak med SMS, Ja, det är när jag tar den för och göra någonting eller om jag väntar på någonting... faktiskt. För jag vet ju att jag kommer att ha tele... jag kommer att göra någonting med telefonen så pass många ggr om dagen så jag vet att det räcker att jag kollar det då. Detta är när Siv skall ringa eller SMS:a själv, då ser hon vad som hänt på telefonen.

Det är via notifieringar som Siv upptäcker om det finns privata meddelanden, När jag är på jobbet. Och ser jag då att där är då... liksom att det visar att jag har fått ett mejl, då kollar jag vad det är för mejl, det gör jag. Vi undrar om det är svårt att låta bli, Ja, är det en röd fyra så är där fyra nya meddelanden. Ja, men absolut... det har ju också med den tekniken som den telefonen erbjuder... faktiskt.

När det blir tid över, vilka social medier används då undrar vi, Jag brukar läsa Landskronaposten, för jag har inte den tidningen själv och tidningen finns inte här på biblioteket och då tycker jag då kan det vara fiffigt och läsa det jag kan få ut av den elektroniska varianten då, i och med att det har liksom med det lokala och göra, men såna dötider det är då jag försöker läsa. Vi har förvisso då... en timmes lästid har vi fått av vår chef, vi på barn och unga, vi som jobbar mot barn och unga, vi har en timmes lästid vi har rätt och ta ut i veckan och åter igen så är det liksom... eftersom jag har öppet hela tiden så blir det inte så tydligt när jag ska ta den timmen, så jag är lite dålig på och göra det. Och då kan liksom dom lugna stunderna eller kvällarna vara jättebra till och göra sånt.

Men det är också då jag gör beställningar, jag sitter och läser liksom även ...mycket tyst... listor.

Vi undrar över privat telefon, om kollegorna har Sivs nummer och om det i så fall används, Ja, det har jag, när vi var på bokmässan i Göteborg t ex, det var liksom av logistiska skäl, så här för att man skulle kunna få kontakt med varandra på vissa ställen, så där har jag ett par... och så har jag också min kollega i Glumslöv, för han är lite chef också, så att om jag är sjuk t ex eller hemma med vård av barn, så ska jag meddela honom och ibland gör jag det via SMS eller så där. Ja, för han har jobbtelefon, så det är det.

5.2.6 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarie 6

Sten som är runt 60 år har varit verksam som bibliotekarie under ca 30 års tid, han har också en biträdande chefsposition på arbetsplatsen. Biblioteket han jobbar på är en mindre filial i Landskrona. Sten använder mycket mail och telefonsamtal, men har medvetet valt att undvika övriga social medier.

En vanlig arbetsdag kan se ut så här berättar Sten, Ja, vi kan ta en torsdag t ex, då kommer jag klockan åtta och... då har jag backar med böcker som är beställda av mina låntagare, dels av mig och dels av dom

själva på nätet... som ska meddelas... så att jag går igenom. Sen kan det komma någonting mellan... femtio och hundrafemtio elever under förmiddagen. Det är... torsdag vet jag... denna vecka vet jag inte, då var det kanske trehundra... eller tvåhundra, för då är det sista lånet innan sommaren och... Så kör jag egentligen fram till... till klockan tolv, utan paus, det är ovanligt att jag sätter, utan jag arbetar från åtta till tolv utan... paus. Och sen efter middagen så är det ju uppröjning efter skolan, att dom har varit där nere och... inre rutiner som det heter... Öppnar halvfem för allmänheten, har... sen väldigt många år tillbaka är jag här så är här öppet, inte officiellt, men här är öppet... Så kommer du med dina barn klockan nio till skolan och ser att här är tänt, ja, då kan man gå in här även... Ja, och även om det inte handlar om det meröppna, utan kommer jag då... nu är du här, så nu har jag stängt dörren, men... men folk har lärt sig, att står dörren öppen där... det gör den på torsdagen från klockan åtta till klockan sju, för att jag är här då. Och vissa säger men herre gud... du får ju ingen ro. Nej, men vad då, jag är inte här för och ha ro... Nu med det meröppna så innebär det ju att jag inte har kö, men förr... förr hade jag ju kö framför disken då när jag öppnade halvfem, då kunde jag ta emot ett antal klockan två eller klockan tre eller ngt sånt så var de ju borta från kön halvfem. Och sen hatar jag själv och komma till ett ställe där folk går innanför dörren och arbetar och tittar på klockan... nej, nej, nej, jag kommer inte och öppnar dörren förrän om tjugo minuter för vi öppnar inte förrän om tjugo minuter.

Vi ber Sten att berätta om sitt perspektiv på sociala medier, Hjälp? Ja... skratt... när jag började och jobba i Landskrona på 80-talet... då började vi med datorer... och då hade vi en som var bland de äldre, och vi hade så roligt åt henne, för att allting hon gjorde det blev ju fel med datorerna, hon förstod ingenting och vi tyckte det var så herre gud...och det var ju bara ett generationsskifte. Och ibland kan jag känna mig själv idag att... jag är ju henne idag. Det är jag inte, men samtidigt jag... det går för fort på ngt sätt... jag har inte...ork och intresse av och hänga med i... Det är nog lite stress... Ja, det är nog lite stressat... för att klara av dagen så försöker man hålla ifrån sig lite av det som... som... det nya, för att... jag menar det som förväntas av mig att jag ska klara av här. Går du till grannkommunerna så är man två stycken på ett sånt här ställe... jag närmar mig någonstans mellan tre och fyra tusen lån i månaden, Vi undrar om det finns några förväntningar från låntagare att detta lilla bibliotek skall ha Facebook, Nej, jag har aldrig... det är aldrig någon som egentligen har... har uttryckt den frågan och tanken till mig... sen kan jag väl lite grann tycka att... mina arbetskamrater är jätteduktiga på det här och låt dom vara duktiga på det. Jag behöver inte vara hålla på och vara halvduktig, utan dom är jätteduktiga på det och då så... Hade jag varit fyrtio, tjugo år yngre, så hade jag nog kanske känt mer att... Det är kanske inte så mycket sociala medier, utan det är det digitala överhuvudtaget.

Vi undrar hur det ser ut på fritiden med social medier, jag har väl ganska mycket fritidsintressen och... stundtals arbetar jag med en av dem som en halvtid hemma. Och då så känner jag att... scanner behövde jag ju länge och jag tänkte nej... nej... nej... jag orkar inte hålla på med och lära mig dom, men sen till slut så fick jag köpa mig en scanner och då det är klart jag ska ha scanner och... Så en sån köpte jag en för första gången i... förra sommaren, för det var svårt för mig och jag behöver inte, jag vill inte bli nådd... Det är också lite självbevarensedrift, för att... den tidningen där nere den ger jag ut. Och... likadant på Facebook så vet jag att det blir väldigt mycket kontakter, väldigt mycket om jag ska hålla på med det och jag har inte den tiden, det är den självbevarensedriften, att liks... det är det.

Hur är det med nådd hemma undrar vi, har du mobiltelefon i tjänsten med dig hem? Jag har haft en i tjänsten och den stängde jag av... den vi har i tjänsten kan vi ju använda med prefix, så att vi kan använda den privat också. Men nej, när jag går hem så stänger jag av den och sen så var det bra med det. Och nu har jag en liknande vän och det jag använder mest det är att jag laddar batteriet.

Sten berättar att mejl är det social media som han använder mest, både privat och på jobbet, Jag tycker det är alldeles fantastiskt... Och i jobbet använder jag ju mejlen hela... hela tiden. Ja... det är ju allt, alltså det är ju kontakt med låntagare, det är kontakt med mina arbetskamrater, det är kontakt med leverantörer och det...det som jag förr skötte med telefonen kan jag ju säga, det... sköter man med mejlen idag ju... Systemet sköter ju också att så fort det kommer in en bok som du har beställt så förr ringde man hem och sa att nu har boken kommit till dig. Idag bara så går det iväg ett mejl så... låntagare har sagt ibland att, men skulle jag inte kunna få SMS istället för e-post.

Vi undrar om det bara är fördelar med detta? Det kan man ju säga, att det var ju lite mysigt att man ringde hem och sa hej, det är Sten, nu har din bok kommit, men det finns ju en och annan tant kvar som inte och farbror också för den delen... som man ringer till och... men jag kan ju säga så här, att jag har ju skapat en relation med många på det sättet, med mejlen gör man ju inte det... Det är mycket mer opersonligt. Att jag ringer hem halvsju på torsdagkvällen och säger att din bok har kommit... det har ju skapat en kontakt men att det säger pling i mobilen... kom den från Sten eller var kom den ifrån... Mmm. Och det är ju... hela detta jobbet... tenderar ju och bli mer och mer opersonligt. Jag har ju öppet här 365 dagar om året... Från 7 till 22... Förr träffade jag... varenda en som lånade här träffade jag mellan fyra ögon och vi pratade över disken och idag så hälften av låntagarna vet jag inte vem dom är, för att dom kommer när jag har tagit bilen och kört hem.

Det visar sig att på detta bibliotek så är det öppen även när det inte är bemannat, Låntagarna tycker det är fantastiskt. Dom... och det... som någon sa, att vilken reklam för Lans krona, för denna lilla förort, med det

här de sitter ju på sitt arbete... nu börjar ju detta bli mer omtalat så andra gör det, men när jag började här med det så hade folk aldrig hört talas om det. Man satt på sitt jobb och sa att ja, nu ska jag åka hem och gå på biblioteket och där är inte öppet. Ja, men då kan du väl inte gå. Jo, vi kan det, jag får lov och gå in med mitt kort. Medan andra tycker att nej, men vi går ju på dom tiderna då där finns personal.

När vi ändå pratar om förr så undrar vi om det finns fler saker som har ändrat sig, Det var lite enklare förr i tiden, för då... då fanns det inte de här... jag kunde öppna dörren och släppa in en tjej eller en kille som gick i fjärde – femte klass eller var de nu gick någonstans... och stänga dörren och vi gick här inne, idag vågar jag inte det... Ja, det är det och det... förr så var det ju det att där fanns ju en och annan då mobbad ungdom som kunde hitta en fristad på det sättet, men nu så...

-87 -88... när du då kom in och frågade efter en bok... så kunde jag slå i min katalog och se vad... nej, den boken har jag inte i alla fall enligt katalogen... men den är ju inte stoppad helt så, men det... den tror jag inte jag har, vill du ha den... ja, och så skrev jag ner på ett papper och la i ett internkuvert och sen gick det in till stan och så tittade man i stan i sin katalog och kliade sig i huvudet och slog lite till och så skrev man på lappen och skickade ut till mig... nej, vi har inte den, ska vi beställa den från Malmö. Ja. Och så tillbaka igen in till stan. Och sen så var där någon som skulle ha den och så skulle hon då fundera på jaha, finns den här boken i verkligheten och så skulle hon springa runt och slå i en massa böcker för och som det hette... belägga att boken verkligen finns. Man kunde inte skicka iväg en beställning på någonting som inte var säkert att det fanns. Så det var en massa böcker man slog i. Och sen skrevs det ner på skrivmaskin och sen så skickades det till Malmö och så var där en på länsavdelningen som tog tag i den och så gick han in i Malmös katalog och... och sen så fanns den inte där och så började han klia sig i huvudet och så började han slå i andra böcker och så... a, men den finns kanske på universitetsbiblioteket och så skickades hans beställning iväg dit. Och så var där någon annan som tog den och så slog de i sin katalog... och tre veckor efteråt så kom det kanske ett litet brev till Landskrona, som sen stoppades i ett internkuvert ut hit, att tyvärr, den boken finns vid Lunds universitetsbibliotek, men den är utlånad. Idag så tar jag... kommer du och frågar efter boken när jag står här och har... världen i min PC. Jag kan beställa boken här... med lite tur så är den här kanske på torsdag. Det är... alltså det... det är en annan värld, det är så... ja, det är det. Och det är ju en... hela samhället, kan jag ju känna lite grann, att det jag inte kan få idag... eller möjligtvis om ett par dgr, då är det inte intressant. 1985...så att ja, ni kan beställa den och sen gick man hem glatt och så väntar man i tre veckor och hoppas på ett svar.

Och för en del år sen så... när jag började här ute fick jag ju inte bestämma vad jag skulle köpa för någonting, utan frågade du efter någonting så kunde jag säga att ja, det kanske vi kan köpa, men jag vet

inte. Idag ställer du frågan om en bok och så säger jag nej, den har jag inte, men jag kan tänka mig... ett ögonblick... och så knappar jag på Adlibris och säger att ja, nu har jag beställt den och den är nog här på torsdag till dig, jag har köpt den... mm. Ja, det är en helt annan... ett helt annat tempo verkligen,

5.2.7 Utdrag ur intervjuer med Bibliotekarieassistent 1

Susanne är biblioteksassistent med 35 års erfarenhet av yrket. Siv använder social medierna mejl, SMS, MMS, telefon och Facebook. Susanne har provat på Twitter, men kände sig stressad av det.

En dag på jobbet kan vara, Ja, dom kan se väldigt olika ut, men... som idag när man kommer... det första man gör är och sätta på datorn och e-mejl, det är det första man kopplar upp där... kollar missade samtal. Och sen... som idag sagostund på morg... direkt vi öppnade och sen går man upp och jobbar lite här och... lägger in nya böcker i katalogen, nya barnböcker. Gallrar, går igenom olika... ja, beståndet. Man läser sin e-mejl och.... För det är så vi nås allra flest gånger av låntagare, besökare och så. En del e-mejl, men inte... inte att man jobbar så aktivt med den då, utan det är telefon och så möten.

Vi undrade hur digital teknik och social medier förändrat arbetet, det var en naturlig utveckling, att det mer och mer... alltså det var ju jättetungarbetat med dom här korten. Och stämplandet, de var förfärligt. Och sen nästa steg det var någon fotoutlåning som var ännu värre. En stor klumpig kamera och sen så tog man boken som personen skulle låna och så stoppade man i ett litet datumkort bak i bokfickan och så fotade man allt det, man stoppade in det i apparaten och så tog den bild och så tror jag man måste ju ha lagt lånekortet där också, jag minns inte exakt hur det gick till... och sen det som var reserverat det fick man ut, det skrev man ut på små, små pappersremсор och så satte man det i en hållare, alla reserverade böcker, så när vi fick tillbaka böcker så fick man sitta och titta på den här listan och bläddra och... skratt...

Så när datorerna kom så var det bara så fantastiskt och förenklade så mycket. Och det använde man ju i låneexpedition, men sen var det... alltså informationen... ja, jo, dom allra första datorerna var ju bara ngr få bibliotekarier som utbildades och kunde använda dom. Och sen blev det ju... spred det sig mer och mer. Och jag vet att jag var barnledig med mitt yngsta barn -95 och in på -96...och när jag kom tillbaka fick jag reda på att nu ska alla lära sig internet och... skratt... Och då tänkte man oj... va, ska vi. För då hade vi ju jobbat med datorer i utlåningen, men inte internet. Det vet jag att det kunde jag inte riktigt förstå, vad vi skulle ha för nytta av det. Och sen jobbar man jättemycket med det. Vi undrar om de har utbildats för att jobba med social medier, nej, inte ngt jag har gått på. Alltså det är säkert någon som har gått någon kurs eller så. Men jag har inte gått någon sån.

Vad gäller just sociala medier delen så berättar Susanne att, *man kommunicerade ju på ett helt annat sätt då. Och sen -99 flyttade vi hit och då hade ju alla en egen arbetsplats och en egen dator, att det var så mycket kommunikation med e-mejl inom jobbet och med all information och så... det... ja, i början av 2000-talet att det kom igång... det är lättare... lättare och snabbare kommunikation med låntagare... Det är det och att det är lättare och snabbare och dela med sig av information till sina arbetskamrater också. Jag tror faktiskt vi... är alltså mer involverade i saker och mer delar med oss, det var kanske mer... mindre grupper som jobbade tillsammans och då fick ingen annan reda på det heller, mer än det man delgav på ett möte kanske.*

Det vanligaste sociala mediet Susanne använder på jobbet är mejl, *alltså all information vi behöver ha reda på, om det hänt någonting eller att chefen vill att vi ska få reda på, alltså man får det på e-mejl... likadant när vi planerar program t ex på barn, som jag jobbar mest på, barnavdelningen, man har kontakter med sagoberättare, skådespelare, hela den biten... går ut på e-mejl, påminnelser och reservationsaviseringar och så har vi precis börjat skicka ut på SMS också, till dom som vill det. Facebook ja, där har vi... alltså där har vi också lite... eller ganska mycket nu på jobbet, vår... stadsbiblioteket har ju en sida, men jag använder inte det så mycket, jag lägger inte in saker där... Men jag följer, jag har koll på det.*

Privat är det vanligaste sociala mediet för Susanne Facebook och SMS. Susanne är också vän med tre av sina kollegor på Facebook, *det har väl lite bara blivit så... nog lite mer slumpmässigt och det är klart att där... ja, där delar man ju allt med alla. Vi undrar vad hon skriver om på Facebook, Just nu är det inte så mycket, men kanske skriver lite så reflektioner om saker, en del har jag skrivit så där vad man tänker på eller varit med om eller gjort... och sen att man delar länkar som man tycker är intressanta... mmm, lite bilder och så... man har ju mycket där i flödet, sånt som man är intresserad av och då blir det arga bibliotekstanten, feelgood och bibliotekarien, olika andra bibliotek, litteraturmagasinet, en massa sånt. Och det är ju lite som att... mycket av vårt jobb är också vårt intresse. Aftonbladet kultur... och alltså det blir ju dom sidorna bl a. jag har en Ipad som jag är väldigt förtjust i och ibland kan jag känna att det blir lite mycket, det är så lätt och gå in på saker...*

Vi undrar om synen på Facebook har ändrat sig över tiden, *jag kanske kollar lika ofta, det tror jag, men jag uppdaterar nog mer sällan. Nej...nej, det är nog lite att man...det är väl alltid roligt med nyheter, alltså det som är nytt, och sen kanske man blir lite trött på det.*

Vi får veta att privat har Facebook blivit ett enkelt och fungerande sätt att hålla kontakten med barn och släktingar, *Det är så lätt och ta kontakt och som då Facebook och SMS och så det är ju mitt... vårt sätt och hålla kontakt med barnen. Som då har... i alla fall två av dom har*

blivit vuxna och flyttat hemifrån. Och det... ja, en är inte glad för och prata i telefon, så det blir väldigt enstavigt, så då är det bättre och skriva... skratt... Då kan man ju se att han är inne och så kan man passa på och... Och även med andra släktingar och... och det är vänner på Facebook som jag inte har träffat på många år, som jag har fått kontakt med igen genom Facebook och det... var en av sakerna som jag tyckte allra bäst om med det. Jag tänker med barnen och så, är det lättare och få kontakt på Facebook än om man försöker t ex ringa? Mmm. I alla fall sonen ...skratt... Det är väldigt mycket så, att där har vi nog mest kontakt... och kanske mest med meddelande på Facebook, som inte alla ser, utan vi bara kan chatta eller skicka meddelande. jag skrattar åt mig själv, att man lite...jagar ...skratt... vilket jag kanske inte tycker jag gör så mycket längre, men....så man kanske inte bryr sig så mycket om Facebook eller det... som sagt... går lite i perioder också. Men visst kikar man på hur många gillande där är och... vem det är och...

Vi undrar hur det är med låntagare på privata Facebook, Då hade jag nog sagt nej, eller det hade jag, alltså jag har inte jättemånga vänner, dom är... det är vänner, det är folk jag känner. Inte... nej, inte blanda ihop det på det sättet... lätt hänt och bli lite för kompis och då kan det bli jobbigt och sätta...det är inte helt lätt och säga då att du har övertidsavgift här som du måste betala.skratt.... Lite såna saker, man känner att för mycket vän ska man kanske inte bli bara för att man träffas, det är trots allt min arbetsplats. Så jag har nog avgränsat rätt mycket så, spärrat. ...skratt....

Vidare undrar vi hur det privata användandet av facebook blandas med det yrkesmässiga, vi har ju rätt så... alltså vi har ju bra, vi kan ju styra rätt mycket arbetet och vår tid och... och ja, är man nere i expeditionen och det är alldeles lugnt, inte händer någonting och man kan inte gå därifrån, vi måste stå där, då kan det ju vara att man kan kolla lite så (på privata Facebook).

Vi undrar vad som händer om en kollega kommer in när hon tittar på sitt privata Facebook, jag tror det är ganska högt i tak här sådant. Eftersom vi använder det också i jobbet och man följer lite... ja, sånt som har med jobbet och göra där. Och det är nog... det är ju ingen som sitter i evigheter alltså. Vi litar nog på varandra där, skulle jag tro. Ja, alltså jag reagerar inte (på motsatsen om någon annan tittar på Facebook). Därför att man vet att man kan ta det lugnt vissa perioder och då kanske man kan titta på annat som inte har direkt med jobbet och göra, på nätet, och sen får man ta igen det vid ett annat tillfälle.

Vi frågar om Facebook kan upplevas jobbigt, det enda jag kan tänka ibland det är att nej, jag... alltså så som vi gjorde förr i vår familj, när barnen var små, man åkte bort någon vecka eller ett par veckor på sommaren och så var vi ute och tältade och så hade vi ingenting, inte TV, ingenting... och jag tänker det där skulle jag nog behöva nu också,

komma ifrån ibland, men... inte annars, jag tycker för det mesta att jag kan styra det rätt bra. Ibland kan jag känna att det kan bli lite... lite mycket och det har varit mycket sen jag skaffade Ipaden. Den är väldigt lätt och... skratt... sätta på, det liksom går så snabbt allting. En dator är mer att den ska tröska igång på ett annat sätt. Och sen så... har jag liksom allting i den, jag tittar på TV och filmer... och Netflix och läser böcker och tidningar och det blir lite att åh, jag ska bara, jag ska bara kolla det också och titta där och så lite Facebook och lite spel och... Vi ber Susanne berätta om Twitter, jag provade på det, det var inte heller ngt som jag tyckte var kul nu. Jag blev stressad av det, jag kände liksom att det var så mycket... skratt... och kolla upp om man ville följa med och att man tänkte åh... alltså jag var inne och tittade hela tiden till slut och det... alla dom här små snabba meddelandena och det mesta var liksom... inte så särskilt intressant heller. Det blev för mycket flöde. Det lät nästan som att du också tyckte att det tog över lite för mycket, du sa du var inne mycket och kollade hela tiden? Mmm. Men jag var bara med där i ngr dgr och jag bara kände nej.

Vi undrar om Susanne använder sin privata mobil på jobbet, När man ska iväg någonstans tillsammans, man ska mötas upp någonstans eller träffas på tåg och så säger man det är bäst du får mitt nummer, så man kan meddela sig... det är inte mycket, det är det inte. Men det känner man väl lite så också, att det är ju privata nummer, så det får ju vara ngt viktigt eller någonting som man känner att det är okej och meddela så, alltså allra helst om det är på fritiden... Det beror på vem också och vilket förhållande man har kanske till varandra. Som jag har ju som jag delar rum med, vi har jobbat i många, många år och träffas en del privat och då är det klart att där är inga såna... skratt... gränser egentligen, för vi är ju lika mycket vänner som arbetskamrater... Så att det är väl där man känner av lite vad man... ja, tycker är okej själv och... ja, det får nog vara lite jobbrelaterat. har det inte med jobbet och göra så, så kanske man väntar tills man träffas här helt enkelt.

Susanne har en iPad och vi får veta att via den så flyter arbete och fritid ihop, detta då hon har lästid i jobbet men, Jo, jag läser mycket barn- och ungdomsböcker, det blir också lite i perioder. Och det är klart att den... vi har en lästid på en timme i veckan och den räcker inte till så mycket. Så det är klart man läser mycket mer än så.

5.2.8 Utdrag fokusgrupp med fem bibliotekspersonal

I denna grupp deltog fem personal i åldrarna 30 till 50, det var tre bibliotekarier och två biblioteksassistenter, fyra kvinnor och en man. De vanligast använda social medierna i gruppen var mejl, SMS och telefon, dessa användes frekvent. Det varierade i gruppen hur mycket de använder andra social medier som Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter och liknande, både i jobbet och privat. Någon är en stark användare privat av de senare men inte nödvändigtvis på jobbet, någon annan använder dessa mer på jobbet än privat.

Vi undrar hur vilka skillnaderna är vad gäller bibliotekarie och assistent, *Ja, vi har ju inte ...mycket tyst... och sen så har vi ju... alltså det är ju stor skillnad sen när vi började på biblioteket, då fick man ju som assistent, eller då hette det kontorist på den tiden, då liksom satte man upp böcker och fick liksom sköta lite sånt där, men man fick ju aldrig lov och visa var någonting stod någonstans t ex, utan då skulle man hänvisa till bibliotekarien. Ja, så det var väldigt, väldigt strikt uppdelat, så det har liksom lättats upp väldigt mycket. Ja, och vi jobbar ju... i barninformationen också numera. På barnavdelningen. Jag får ju intrycket att vi gör i princip samma saker som... Vi är ju aldrig uppe i vuxeninformationen. Nej, fast... det vi gör, fast på barnavdelningen. Det är samma.*

Vi frågar om Twitter, *har jag provat så lite som du, smygtittat, men jag blir stressad av det, det blev jättestressad. Ja, att det var sånt flöde hela tiden och så... Ja, man får inte ha för många, tycker inte jag. För jag hinner inte läsa... Nej, jag fixar inte det, jag avslutade kontot snabbt. ...skratt...*

Ytterligare deltagare tillägger, *Ja, jag har liksom inte lagt till för många som jag följer eller så, tycker jag att någon... när det bara kommer en massa såna där tweets hela tiden som... ja, då tar jag väck dom liksom. Så att jag har det på ngt sätt begränsat. Ja, för jag vill på ngt sätt ta del av det som står där och inte bara liksom köra en massa ruller som bara... döinformation som går förbi eller så.*

En i gruppen som använde flera sociala medier berättar, *dom jag läser är för jobbets räkning, för det har liksom med böcker och litteratur och kultur. Och det skaffade jag ju på ngt sätt för jobbets räkning, men det sköter jag ... mycket tyst... jag gör inte det på jobbet, utan det gör jag på kvällarna hemma. Det kommer sig att jag har det i min telefon och min telefon använder inte jag på jobbet. Och sen så... finns inte tiden där heller, kan jag känna, och det är inte så att det är... jag vill inte lägga någon stressaspekt i det. Utan bara att... jag använder inte min telefon i jobbet och då... och jag kör inte det på dator liksom, utan...*

Ytterligare deltagare säger, *alltså det är ju lite... det går ihop med arbete och fritid alltså, blir man nyfiken på ngt på jobbet så sitter man ju och googlar upp och det har man ju oftast nytta av i arbetet också liksom, om man följer på Twitter och ser att det kommer en ny bok och sånt där så... en liten diskussion om boken, så kanske vi ändå köper in den boken så, så att det hänger ihop, det är lite svårt och skilja det åt liksom. Det är lite att vårt intresse är vårt jobb.*

Ytterligare kommentar i frågan var, *det är väl också det att jag kollar och gillar saker på Facebook som har med jobbet och göra och som jag tittar på kvällarna också-*

En i gruppen kommenterar hur det kan gå till när arbete och yrkesrollen blandas, *Det finns ju lite samarbete... som det här KELA... de drar ihop lite kulturfolk i Landskrona och jag blev ju kompis med dom privat och sen drog de med mig här i min yrkesroll liksom, så det hänger ihop liksom, jag får inbjudan för att jag är bibliotekarie liksom, men min Facebook tillhör ju min privatperson liksom så.*

En av deltagarna tar upp samma ämne, *alltså vi ska ju syssla med lite omvärldsanalys, så det blir ju... så då får man ju läsa kultursidor och man ska läsa lite på sociala medier vad som skrivs. Så det flyter ihop ganska mycket liksom, det är klart det gör.*

En annan i gruppen som inte är en storanvändare av sociala medier berättar, *jag tillhör dom som inte använder sociala medier speciellt mycket. Jag mejlar här på jobbet, det gör jag, och jag har Facebook privat och är vän med Stadsbiblioteket, så jag ser ju bibblans inlägg där, men privat SMS:ar jag väldigt mycket och så ringer jag ju, men nej, jag har inte någon större erfarenhet av det. Instagram har jag inte ens förstått mig på och inte Twitter heller, så att... och jag har inte försökt heller.*

Ytterligare deltagare berättar, *jobbar också som assistent här, mycket på barnavdelningen och låneexpeditionen och så. Och jag mejlar också mycket i jobbet och sen Facebook på fritiden. Jag har inte tänkt på det, men jag har ju mycket sånt... Arga bibliotekstanten och Feelgoodbibliotekarien och Litteraturmagasinet och Litteraturbanken och mycket så på Facebook, så det blir lite så... jobb på fritid. Och sen är man ju vän på Facebook med mycket... flera arbetskamrater, så att... ibland blir det ju lite jobb.*

Ytterligare kommentar var, *Facebook... jag tycker jag läser mest och skriver inte så mycket privat så. Twitter läser mest och skriver lite. Blogg... har haft Instagram, tittar mest... LinkedIn vill jag mest ut ifrån, men det kommer man aldrig iväg om man en gång registrerat sig så.*

Vi undrar om de är inne på helgerna i jobbrelaterat socialt media, *alltså jag har gjort det. Om vi har program eller sånt där... och skrivit någonting och ser att det har blivit kommentar så... ja... Ja, om man då är i sitt... det här flödet med alla nyheter och grejer och ser ngt som passar till, så kan man ju mycket väl gå och göra... alltså det är ju inget extra arbete egentligen och bara länka till den via Landskronas Facebooksida t ex, så det händer ju.*

Vi får veta att det finns en jobbmobil, *det är väl... alltså det är ju innan jag har program och när det är viktiga grejer med systemet och så där, då brukar jag ha med den (jobbets mobiltelefon) hem, annars försöker jag oftast undvika och ta med den hem... det är ju vissa tillfällen som det är bra och ha den med sig hem liksom ...mycket tyst...*

Vi undrar om de har varandras privata mobilnummer. Det visar sig att flera av dem har varandras nummer, inte alla dock, *Om man jobbar nära ihop och har alltså saker man behöver lämna över till varandra så blir det naturligt och ha varandras... Ja, alltså just när man jobbar helg så är det bra och ha någon som också är där. om någon blir sjuk så är där inte så många så... då kan man kalla in någon annan. ja, om man kommer för sent eller om man är sjuk så, så att man ska meddela att... Och så lite på lördagar också, då är ju inte chefen här va, så om man blir sjuk så är det ju väldigt bra att man har kontakt med någon som är på jobbet liksom.... Nu ska vi ju SMS:a när vi är sjuka, Alltså vi ska SMS:a vår chef.*

Nu ska vi börja med och skicka SMS imorgon... till låntagarna, när man får en bok och en påminnelse liksom... inte bara på mejl eller vanligt brev nu, utan det skickas på mejl och då SMS om man har det ifyllt... Och det är faktiskt... det är ju faktiskt billigare också... man har ju oftast fria SMS.

Vi får veta att Facebook inlägg oftast hänger ihop med olika program, författarbesök... två – tre program per halvår och sen är det... brukar det vara en som är lite ansvarig och då tar man kontakt med författaren, fixar ihop med hotell och bokar resa och marknadsför... mycket tyst... skickar ut pressmeddelande och meddelar tidningar om att programmet ska bli av och då marknadsför man det också på Facebook ex-vis, det är väl det som är... det primära än så länge.

Deltagare kommenterar, *Det hänger ihop liksom, man vet det ska vara program den dagen så är det nära till hands att dom bara fyller i på Facebook också...*

Andra händelser som triggar Facebook inlägg kan vara, *Jo, men det känner vi när vi delar ut biljetter till någon barnteater eller någonting på barnavdelningen, vi känner att det här... alltså det delas inte ut tillräckligt, då brukar vi lägga ut på Facebook och då plötsligt... alltså dagen efter så... så vi tror ju att det är Facebook som...*

Annan kommentar i sammanhanget var, *men man behö... alltså det är inte... jag ser inte ngt mervärde att vi måste skriva så mycket på Facebook varje vecka.*

Facebook startade ca 2009 på biblioteken, det innebär ca 5 års användande nu. Vi får veta att Facebook ändå fortfarande är trevande vad gäller målgrupp och innehållet, *Och sen har vi skapat en Facebooksida för gymnasieskolan också, men det... händer inte så mycket där, det är inte så många som gillar sidan och jag vet inte hur vi ska nå ut med den, men jag har försökt uppdatera lite grann i alla fall, så att den inte är stendöd ifall det kommer igång.*

Vi undrar över mejl, och hur mycket, flera ggr om dagen... Automa... datasystem som ligger nere, lärare som ska komma på besök och elever och lärare som har bokat böcker, det är en filial till och han som jobbar där gör ju ungefär liknande arbetsfunktioner då... mycket tyst... och han är även filialansvarig, så då kan det ju vara... idag var det nya konton för att handla audiomediala, hur ska det hanteras.....mycket tyst... ja, någon... mycket tyst.... när jag ibland tvingas ändra öppettider för att jag ska vara här t ex, när jag ska vara på ett möte här inne, då får jag stänga tidigare där ute och då skickar jag ut så att sekreterarna på de olika skolorna kan sprida det till lärarna... mycket tyst...

Jag har jag skapat grupper med förskolor, dagisgrupper, som jag mejlar ut sagostunder till och ibland är det barnteater ...mycket tyst i Häljarp har jag gjort liksom en egen....mycket tyst... har märkt att dom kommer på de här kvällarna... -Vill du jag ska skicka information via mejl. Ja, det får du gärna göra. Och sen fyller jag ju på den efter hand, om jag märker ...mycket tyst... sen är det så, att många av dom som kommer är ju äldre, vi kan säga sextio plus.... det finns ju någon fast grupp som kommer på nästan allt, alla program vi har här.

Sen tänkte jag... vi har ju inte någon mejlgrupp så som du, men vi har ju... alltså vem som helst kan ju anmäla sig på kulturmed och få mer som ett nyhetsbrev hem.

Men ibland kan det ju vara att man ska prata med någon, man kanske ska prata med Ola om en tidning eller någonting, men så är han inte där just då eller jag är nere i informationen, så kan jag bara mejla, så har jag liksom fått iväg den där... för att annars så glömmar jag lätt... då kanske han kommer ihåg det sen.

Ja, jag vill gärna ha det på mejl, då kommer man ihåg det lite lättare och då kan man beta av ...mycket tyst ...det är ju inköpsförslag och sånt... Lena sitter i informationen liksom och tar emot ...mycket tyst...och så mejlar hon det till mig liksom, så är det lätt och söka fram och det är bättre för mig och komma ihåg liksommycket tyst.....

Vi undrar om de kopplat jobbmejl till sina privata telefoner, Nej, där går gränsen. Ja, där gick gränsen... skratt... Så jobbmejl är bara i datorn, på jobbet t o m kanske? ...mycket tyst... Ja, alltså man kan ju gå in hemifrån. Och jag har det som ikon, så jag kan ta jobbmejl i min mobil... jag brukar gå in på Bryggan direkt, alltså det finns ju sån webbtjänst som heter Bryggan.

Vi undrar om de upplever att det är tabu på något vis att använda sociala medier på arbetet, om det uppfattas som att fritidsrelaterat och inte borde ske på arbetet, när man använder internet så mycket i jobbet också, genom och leta uppgifter och man googlar och man letar, så att därför tror jag inte det är någon som funderar på vad man gör där liksom eller om det är privat eller jobbet el....

Fler tankar här var, jag tror inte någon bryr sig om det här. Vi är ju vana vid och likadant att man kanske tittar på tidningar i... alltså på jobbet också, för att det har ngt med jobbet och göra, att man ska kolla. Ja, för jag har aldrig tänkt så om någon annan, om dom sitter vid Facebook eller så, men jag har tänkt på det... skratt... om mig själv så där, att ja, nu kanske hon sitter där och latar sig... När man använder internet så mycket i jobbet också, genom och leta uppgifter och man googlar och man letar, så att därför tror jag inte det är någon som funderar på vad man gör där liksom eller om det är privat eller jobbet el...

Vi undrar om det finns situationer där de blivit riktigt frustrerade av Facebook innehåll, Ja, det är väl... mycket tyst... mångkultur som kommenterade väldigt negativt... mycket tyst... när vi hade språkcafé. Och det blev lite... och det blev tja... ja, det var... han skrev liksom i princip... och vi försökte väl försvara oss lite och han svarade väl i princip dra åt helvete liksom så. Det blev en väldigt negativ dialog... hela tiden, så att vi visste knappt vad vi skulle göra till slut... mycket tyst... på stadshuset som har hand om... och hon sa väl då... om han är bara elak så får man väl blockera honom och det gjorde vi. Ja, för sen känns det inte som det har varit så negativa...

Annat exempel var, det var väl någon invandringskritisk bok som inte jag köpte in och då kom det upp ...mycket tyst... lista på alla bibliotekarier som inte köpt in en bok. Mmm. Så ja, det var väl lite jobbigt på ngt vis, man visste inte riktigt hur dom skulle... men det var lite lustigt först, men å andra sidan ja... mycket tyst... Det får man ju tänka på hela tiden, ska jag vara med... mycket tyst... man är i en slags offentlig roll, att man kanske formulerar sig... mycket tyst... Så att jag... tar ut svängarna mer privat om jag säger så.

Vi undrar om de visar upp vem i personalen som skriver denna typ av svar, Vi skriver nog aldrig namn där så. Nej, men om vi svarar på kommentarer tror jag... det står någonstans att vi ska svara vem som har svarat... mycket tyst... men det står Landskrona stadsbibliotek... mycket tyst... Jag är lite osäker, men... jag tror... mycket tyst... vi brukar inte behöva göra det så ofta så... Alltså vi får ju alla... ett e-mejl när man kommenterar någonting sånt.

Ytterligare deltagare berättar, Jag blir väldigt ofta irriterad på att inkorgen alltid är full. Att den har inte så mycket utrymme. ...skratt... Det sa jag och min kollega i morse. Jag måste rensa den hela tiden. Att ge oss mer plats, för det är fullt hela tiden. ...skratt...

Men jag kan bli irriterad om den jag mejlar med inte svarar, om det är kanske...ja, ett företag eller vad det nu är och så mejlar jag och frågar och sen så får jag kanske aldrig svar, alltså jag tycker detmycket tyst..... Istället för och ringa så ska jag kunna ha svar samma dag i

alla fall. Det har varit många ggr som jag har mejlat till olika ställen och så har jag inte fått svar. Ja, man räknar lite med att alla kollar sin mejl minst en gång om dagen.

Efter detta växlade vi samtal mot vad man blir glad av i sociala medier, *Det är ju när det händer ngt som man... som man blir glad, man kan ju få ett SMS som man blir väldigt glad för... eller att det har hänt någonting, någon som skriver på Facebook ngt roligt som har hänt liksom. Att jag läser någonting ...mycket tyst... Alltså någon som har skrivit ngt så... som jag ser att jag kan använda ...mycket tyst... åh, vad bra, nu har jag det... alltså så. Som hjälper till lite.*

Jag chattar med min äldste son på Facebook, det är det bästa sättet och ha kontakt med honom. ...skratt... Han är inte glad för och prata i telefon och vi träffas inte så ofta, så det... då blir jag glad.

Referenser

- Dugger, W.M., 1995. Douglass C. North's New Institutionalism. *Journal of Economic Issues* 29, 453–458.
- Forte - Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd [WWW Document], 2017. URL <http://forte.se/> (accessed 2.13.17).
- Kaplan, A.M., Haenlein, M., 2010. Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business horizons* 53, 59–68.
- Rönkkö, K., 2010. *Ethnography*. Taylor and Francis Group.
- Rönkkö, K., Urinboyev, R., Svensson, M., Svensson, L., Carlsson, H., 2017. LITERATURE REVIEW OF SOCIAL MEDIA IN PROFESSIONAL ORGANISATIONS 2000-2015: Work, Stress, Power Relations, Leadership, Librarians, Teachers, and Social Workers, 2017, Kristianstad University Press 2017:4, ISBN: 978-91-87973-16-1
- Rosengren, C., Bergman, A., Palm, K., Svensson, M., Seddigh, A., 2017. DigiStress - Boundaryless Work and Feelings of Inadequacy, submitted to: Meeting the Global Challenge - Variations in Work and Family Life in India and Sweden. New York: Springer Publishing.